

บทที่ 4 ผลการวิจัย

จากสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และ 4 อำเภอเสี่ยงของจังหวัดสงขลา ทำให้ผู้นำชุมชนต้องมีบทบาทเพิ่มเติมนอกเหนือจากบทบาทภาระงานประจำที่มีอยู่แล้ว นั่นคือการส่งเสริมสันติวัฒนธรรมหรือการสนับสนุนในแบบแผนประเพณีหรือวิถีชีวิตที่ปฏิเสธความรุนแรง ลดความขัดแย้งในชุมชน เน้นความเอื้ออาทร ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน แก้ไขความขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยใช้สันติวิธีในการแก้ปัญหา รักษา และส่งเสริมความสงบสุขของชุมชนที่มีอยู่แล้วให้คงอยู่ต่อไป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทในการส่งเสริมสันติวัฒนธรรมของผู้นำชุมชนในพื้นที่เสี่ยง 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา รวมทั้งศึกษากระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อใช้ในการแก้ไขความขัดแย้ง การป้องกันความขัดแย้ง การเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง และการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้ง ที่เกิดขึ้นในชุมชน พร้อมทั้งศึกษาถึงอุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาสารสนเทศและการใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนเพื่อการส่งเสริมสันติวัฒนธรรมในพื้นที่ โดยการวิจัยครั้งนี้จะนำเสนอผลการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- 1) ข้อมูลพื้นฐานของชุมชนในการแบ่งเขตการปกครองส่วนท้องถิ่นและลักษณะเฉพาะกลุ่มของผู้นำชุมชนซึ่งประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและกำนัน
- 2) ประเด็นความขัดแย้งในชุมชน
- 3) บทบาทของผู้นำชุมชนในการส่งเสริมสันติวัฒนธรรม

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของชุมชนในการแบ่งเขตการปกครองส่วนท้องถิ่นและลักษณะเฉพาะกลุ่มของผู้นำชุมชนซึ่งประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและกำนัน

การปกครองในพื้นที่เสี่ยง 4 อำเภอของจังหวัดสงขลาแบ่งการปกครองออกเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบไปด้วย 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอจะนะ อำเภอเทพา อำเภอนาทวีและอำเภอสะบ้าย้อย มีผู้นำชุมชนซึ่งดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 39 คนจากพื้นที่ 40 ตำบล เนื่องจากในพื้นที่ตำบลลำไพล อำเภอเทพาถูกจัดให้เป็นการปกครองในเขตเทศบาล จึงไม่มีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้มีผู้นำชุมชนในตำแหน่งกำนัน 40 คน จาก 40 ตำบล ซึ่งสามารถแบ่งเขตการปกครองและผู้นำชุมชนในแต่ละพื้นที่ได้ดังนี้

1. ลักษณะชุมชนและผู้นำชุมชน

1.1 อำเภอจะนะ

1.1.1 บริบทพื้นที่

อำเภอจะนะแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 14 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลนาหว้า ตำบลนาทับ ตำบลสะพานไม้แก่น ตำบลน้ำขาว ตำบลแค ตำบลจะโหนด ตำบลคลองเป็ยะ ตำบลป่าชิง ตำบลท่าหมอไพร ตำบลคลังชัน ตำบลคู ตำบลสะกอม ตำบลบ้านนาและตำบลขุนตัดหวาย มีการปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบไปด้วยองค์การบริหารส่วนตำบล 14 แห่ง

1.1.2 ผู้นำชุมชน

ผู้นำชุมชนประกอบไปด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 14 คน และกำนัน 14 คน สามารถแยกกลุ่มตำแหน่งและประสบการณ์การทำงานได้ดังนี้

ประชากร	ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งผู้นำชุมชน (จำนวนปีที่ปฏิบัติงาน)	
	มากกว่า 4 ปี	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 4 ปี
นายกองค์การบริหารส่วนตำบล (14 คน)	นายกองค์การบริหาร ส่วนตำบล (5 คน)	นายกองค์การบริหาร ส่วนตำบล (9 คน)
กำนันประจำตำบล (14 คน)	กำนันประจำตำบล (5 คน)	กำนันประจำตำบล (9 คน)

1.2 อำเภอเทพา

1.2.1 บริบทพื้นที่

อำเภอเทพาแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลเทพา ตำบลปากบาง ตำบลวังใหญ่ ตำบลท่าม่วง ตำบลเกาะสะบ้า ตำบลสะกอมและตำบลลำไพล มีการปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบไปด้วยองค์การบริหารส่วนตำบล 6 แห่ง

1.2.2 ผู้นำชุมชน

ผู้นำชุมชนประกอบไปด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 6 คน และกำนัน 7 คน สามารถแยกกลุ่มตำแหน่งและประสบการณ์การทำงานได้ดังนี้

ประชากร	ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งผู้นำชุมชน (จำนวนปีที่ปฏิบัติงาน)	
	มากกว่า 4 ปี	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 4 ปี
นายกองค์การบริหารส่วนตำบล (6 คน)	นายกองค์การบริหาร ส่วนตำบล (3 คน)	นายกองค์การบริหาร ส่วนตำบล (3 คน)
กำนันประจำตำบล (7 คน)	กำนันประจำตำบล (5 คน)	กำนันประจำตำบล (2 คน)

1.3 อำเภอนาทวี

1.3.1 บริบทพื้นที่

อำเภอนาทวีแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลนาทวี ตำบลฉาง ตำบลคลองขวาง ตำบลปลักหนู ตำบลคลองทราย ตำบลท่าประดู่ ตำบลสะท้อน ตำบลนาหมอศรี ตำบลประกอบและตำบลทับช้าง มีการปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนตำบล 10 แห่ง

1.3.2 ผู้นำชุมชน

ผู้นำชุมชนประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 10 คน และกำนัน 10 คน สามารถแยกกลุ่มตำแหน่งและประสบการณ์การทำงานได้ดังนี้

ประชากร	ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งผู้นำชุมชน (จำนวนปีที่ปฏิบัติงาน)	
	มากกว่า 4 ปี	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 4 ปี
นายกองค์การบริหารส่วนตำบล (10 คน)	นายกองค์การบริหาร ส่วนตำบล (5 คน)	นายกองค์การบริหาร ส่วนตำบล (5 คน)
กำนันประจำตำบล (10 คน)	กำนันประจำตำบล (6 คน)	กำนันประจำตำบล (4 คน)

1.4 อำเภอสะบ้าย้อย

1.4.1 บริบทพื้นที่

อำเภอสะบ้าย้อยแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 9 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลเปียน ตำบลทุ่งพอ ตำบลบาโหย ตำบลธารคีรี ตำบลเขาแดง ตำบลคูหา ตำบลบ้านโหนด ตำบลจะแหน ตำบลสะบ้าย้อย มีการปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบไปด้วยองค์การบริหารส่วนตำบล 9 แห่ง

1.4.2 ผู้นำชุมชน

ผู้นำชุมชนประกอบไปด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 9 คน และกำนัน 9 คน สามารถแยกกลุ่มตำแหน่งและประสบการณ์การทำงานได้ดังนี้

ประชากร	ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งผู้นำชุมชน (จำนวนปีที่ปฏิบัติงาน)	
	มากกว่า 4 ปี	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 4 ปี
นายกองค์การบริหารส่วนตำบล (9 คน)	นายกองค์การบริหาร ส่วนตำบล (4 คน)	นายกองค์การบริหาร ส่วนตำบล (5 คน)
กำนันประจำตำบล (9 คน)	กำนันประจำตำบล (6 คน)	กำนันประจำตำบล (3 คน)

ตอนที่ 2 ประเด็นความขัดแย้งในชุมชน

จากการศึกษาประเด็นความขัดแย้งในพื้นที่เสี่ยง 4 อำเภอของจังหวัดสงขลาพบว่า สามารถแบ่งประเด็นความขัดแย้งและการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งได้ดังนี้

1. ปัญหาการทะเลาะเบาะแว้ง

1.1 การทะเลาะเบาะแว้งระหว่างพ่อ แม่ ลูก ภายในครอบครัว

1) เยาวชนไม่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน

2) เยาวชนติดยาเสพติด

1.2 การทะเลาะเบาะแว้งระหว่างญาติพี่น้อง

1) เรื่องมรดก

1.3 การทะเลาะเบาะแว้งระหว่างกลุ่มเยาวชนกับเยาวชน

1) การลักขโมย

2) การแบ่งพรรคแบ่งพวกแสดงความเป็นเจ้าถิ่น

1.4 การทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้าน

- 1) การเมืองท้องถิ่น
- 2) สัตว์เลี้ยงทำลายผลผลิตทางการเกษตร
- 3) การลักขโมย
- 4) การบุกรุกที่ดินทำกิน
- 5) การแตกแยกทางความคิด
- 6) การขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์
 - 6.1) บ้านเช่า
 - 6.2) ไม้เถื่อน
- 7) ยาเสพติด
- 8) การใส่ร้ายป้ายสี

1.5 การทะเลาะกันระหว่างชาวบ้านกับหน่วยงานของรัฐ

- 1) การรुकล้ำที่ดินสาธารณประโยชน์
- 2) การแตกแยกทางความคิด

1.6 การทะเลาะกันระหว่างชาวบ้านกับหน่วยงานของเอกชนและนายทุน

- 1) การถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายทุน

1.7 การทะเลาะกันระหว่างผู้นำชุมชนกับผู้นำชุมชน

- 1) การจัดสรรงบประมาณ

2. ปัญหาด้านความมั่นคงในพื้นที่

2.1 ความหวาดระแวง

2.2 การข่มขู่ของแนวร่วมในเรื่องชีวิตและทรัพย์สิน

3. ปัญหาสิ่งแวดล้อม

3.1 ปัญหาขยะ

3.2 กลิ่นเหม็นและสิ่งปฏิกูลจากการเลี้ยงหมู

3.3 น้ำเสียจากการเลี้ยงกุ้ง

3.4 ผู้คนละอองจากโรงโม่หิน

4. อื่น ๆ

- 4.1 ปัญหาความขัดแย้งเรื่องความไม่เท่าเทียมกันในสังคมและความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินซึ่งเกิดจากสภาพทางเศรษฐกิจและการเงิน

ตอนที่ 3 บทบาทของผู้นำชุมชนในการส่งเสริมสันติวัฒนธรรม

บทบาทของผู้นำชุมชนในการส่งเสริมสันติวัฒนธรรม ผู้นำชุมชนจะต้องมีบทบาทที่หลากหลายโดยเฉพาะบทบาทในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง การป้องกันความขัดแย้ง การเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง และบทบาทในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้ง ทั้งนี้เพราะความขัดแย้งเกิดขึ้นได้หลากหลาย บางชุมชนอาจจะมีความขัดแย้งที่มีความซับซ้อนแตกต่างกัน บางชุมชนอาจจะไม่มีปัญหาความขัดแย้งเลย จึงเป็นหน้าที่ของผู้นำที่จะแก้ไขความขัดแย้งหรือป้องกันความขัดแย้งจากปัญหาที่เกิดขึ้น

ผู้นำชุมชนที่มีประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถ ในการจัดการความขัดแย้งและส่งเสริมสันติวัฒนธรรมเพื่อให้ชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

การศึกษารoles บทบาทในการส่งเสริมสันติวัฒนธรรมของผู้นำชุมชน ซึ่งแบ่งบทบาทของผู้นำชุมชนออกเป็น 4 บทบาทดังนี้

- 1) บทบาทในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง
- 2) บทบาทในการป้องกันความขัดแย้ง
- 3) บทบาทในการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง
- 4) บทบาทในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้ง

จากบทบาทของผู้นำชุมชนในการส่งเสริมสันติวัฒนธรรมในพื้นที่เสี่ยง 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา สามารถสรุปภาพรวมทั้งหมดได้ดังนี้

บทบาท กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง
ปัญหาและอุปสรรค

จากประเด็นปัญหาความขัดแย้งที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นนั้น บทบาทในการแก้ไข
ปัญหาความขัดแย้งของผู้นำชุมชนมีบทบาทและแนวทางในการแก้ไขที่เหมือนและแตกต่างกัน
ออกไปตามประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงการใช้สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาหรือกำหนด
แนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นก็มีลักษณะที่เหมือนกันและแตกต่างกันออกไป นอกจากนี้
ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากกระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนแต่ละคนก็มีความ
เหมือนและแตกต่างกันด้วยเช่นกัน ซึ่งสามารถสรุปประเด็นปัญหาได้ดังนี้

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตารางที่ 10 ตารางสรุปประเด็นปัญหาและกระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อ “แก้ไข” ปัญหาความขัดแย้ง ปัญหาและอุปสรรค

ประเด็นปัญหา	กระบวนการแสวงหาสารสนเทศ	แหล่งสารสนเทศ	รูปแบบสารสนเทศ	ปัญหาและอุปสรรค
1. การทะเลาะเบาะแว้ง				
1.1 การทะเลาะเบาะแว้งในครอบครัว	1. ขอความอนุเคราะห์ผู้อาวุโสในชุมชน 2. สภากาแฟ 3. ติดตามข่าวสารจากสื่อมวลชน	1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน	1. สื่อบุคคล เช่น ผู้อาวุโสในครอบครัว 2. สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์	1. ข้อยกเว้นเรื่องเวลาในการเข้าถึงสารสนเทศ เนื่องจากผู้ในชุมชนมีการงานประจำที่ต้องรับผิดชอบเยอะ
1.2 การทะเลาะเบาะแว้งระหว่างญาติพี่น้อง	1. การเข้าถึงผู้อาวุโสในชุมชนเพื่อเป็นคนกลางในการร่วมพูดคุย 2. ติดตามข่าวสารจากสื่อมวลชน 3. การเข้าร่วมอบรม สัมมนา	1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน 3. แหล่งสารสนเทศสถาบัน	1. สื่อบุคคล เช่น ผู้อาวุโสในครอบครัว 2. สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์	ไม่ปรากฏ
1.3 การทะเลาะเบาะแว้งระหว่างเยาวชนกับเยาวชน	1. การร่วมพูดคุยกับผู้ในชุมชนคนอื่น ๆ 2. ขอความร่วมมือหน่วยงานภายนอกเข้ามาจัดอบรมเยาวชน 3. การเข้าร่วมอบรม สัมมนา	1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสถาบัน (ศูนย์อำนวยความสะดวกชายแดนใต้)	1. สื่อบุคคล เช่น ผู้ในชุมชน เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ 2. สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น เอกสารที่ได้รับจากการเข้าร่วมอบรม สัมมนา	1. ข้อยกเว้นเรื่องเวลาที่ผู้ในชุมชนไม่สามารถเข้าร่วมอบรม สัมมนาได้ทุกครั้งเพราะบางครั้งมีภารกิจด่วนที่ต้องรับผิดชอบ

ตารางที่ 10 ตารางสรุปประเด็นปัญหาและกระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อ “แก้ไข” ปัญหาความขัดแย้ง ปัญหาและอุปสรรค (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	กระบวนการแสวงหาสารสนเทศ	แหล่งสารสนเทศ	รูปแบบสารสนเทศ	ปัญหาและอุปสรรค
<p>1.4 การทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้าน</p> <p>1) การเมืองท้องถิ่น</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การพูดคุยกับผู้ผู้นำในพื้นที่ใกล้เคียง 2. ติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวจากที่ว่าการอำเภอ 3. การเข้าร่วมอบรม สัมมนา 4. การติดตามจากสื่อมวลชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสถาบัน เช่น ที่ว่าการอำเภอ 3. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สื่อบุคคล 2. สื่อสิ่งพิมพ์ เอกสาร แผ่นพับ <p>จากการเข้าร่วมอบรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์และสื่อหนังสือพิมพ์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขาดจำกัดเรื่องเวลา 2. แหล่งสารสนเทศในชุมชนมีน้อย 3. เนื้อหาสารสนเทศเกี่ยวกับกรณีเด็กตั้งท้องซึ่งเปลี่ยนแปลงบ่อย <p>ทำความเข้าใจยาก</p>
<p>2) ตัวเลี้ยงทำลายผลผลิตทางการเกษตร</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวจากสื่อต่าง ๆ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สื่อบุคคล เช่น ประสิทธิภาพของ ผู้นำชุมชน 2. สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ 	<p>ไม่ปรากฏ</p>
<p>3) การลักขโมย</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. พูดคุยกับชาวบ้านและกรรมการชุมชน รวมถึงผู้อาวุโสในชุมชน 2. ติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวจากสื่อมวลชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สื่อบุคคล เช่น ประสิทธิภาพของผู้นำชุมชน กรรมการชุมชน ผู้อาวุโส 2. สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แหล่งสารสนเทศในชุมชนมีน้อย

ตารางที่ 10 ตารางสรุปประเด็นปัญหาและกระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อ “แก้ไข” ปัญหาความขัดแย้ง ปัญหาและอุปสรรค (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	กระบวนการแสวงหาสารสนเทศ	แหล่งสารสนเทศ	รูปแบบสารสนเทศ	ปัญหาและอุปสรรค
4) การบุกรุกที่ดินทำกิน	<ol style="list-style-type: none"> 1. การพูดคุยกับผู้ผู้นำในพื้นที่ใกล้เคียง 2. พบปะพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ใกล้เคียง 3. การเข้าร่วมอบรม สัมมนา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสถาบัน เช่น ศูนย์อดีต 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สื่อบุคคล เช่น ประสิทธิภาพของผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่จากศูนย์ใกล้เคียง 2. หนังสือ /วารสาร 	ไม่ปรากฏ
5) การแตกแยกทางความคิด	<ol style="list-style-type: none"> 5.1) การแตกแยกทางความคิดที่มีสาเหตุมาจากความไม่ความจน และความเจ็บ 5.2) การทะเลาะเบาะแว้งของกลุ่มเยาวชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสถาบัน เช่น ศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ 3. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สื่อบุคคล ได้แก่ ทหารพรานในพื้นที่ ประสิทธิภาพของผู้นำชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง 2. สื่อสิ่งพิมพ์จากการเข้าร่วมอบรม 3. สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ข้อจำกัดเรื่องเวลา
6) การโต้เถียงในวงสุรา	<ol style="list-style-type: none"> 1. การร่วมพูดคุยกับบุคคลอื่น 2. ติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวจากสื่อมวลชน 3. สัมภาษณ์เชิงวารสาร 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สื่อบุคคล ได้แก่ ผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ 2. สื่อสิ่งพิมพ์ 2. สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีความชำนาญเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ต จึงไม่เลือกใช้แหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ต

ตารางที่ 10 ตารางสรุปประเด็นปัญหาและกระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อ “แก้ไข” ปัญหาความขัดแย้ง ปัญหาและอุปสรรค (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	กระบวนการแสวงหาสารสนเทศ	แหล่งสารสนเทศ	รูปแบบสารสนเทศ	ปัญหาและอุปสรรค
7) การขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ 7.1) บ้านเช่า	<ol style="list-style-type: none"> 1. การพบปะพูดคุยกับผู้นำคนอื่น และชาวบ้านในพื้นที่ 2. ติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวจากสื่อมวลชน 3. การเข้าร่วมอบรม สัมมนา 4. การซื้อหาหนังสือเพิ่มเติมจากร้านหนังสือ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน 3. แหล่งสารสนเทศสถาบันที่เข้ามาให้การอบรม 4. ร้านหนังสือ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สื่อบุคคล ได้แก่ ผู้นำชุมชน ชาวบ้านในชุมชน 2. สื่อวิทยุ โดยเฉพาะคลื่นวิทยุ 94 FM คลื่นวิทยุชุมชนเสะบ้าย่อย สื่อโทรทัศน์และสื่อหนังสือพิมพ์ 3. สื่อสิ่งพิมพ์ที่ได้จากการเข้าร่วมอบรม สัมมนา 4. หนังสือ/วารสาร 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ข้อจำกัดเรื่องเวลาของผู้นำชุมชน
7.2) ไม้เถื่อน	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเข้าร่วมอบรม สัมมนา 2. การติดตามข่าวสารจากสื่อมวลชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แหล่งสารสนเทศสถาบันที่เข้ามาให้การอบรม 2. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน 3. ร้านหนังสือ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สื่อสิ่งพิมพ์ที่ได้จากการเข้าร่วมอบรม สัมมนา 2. สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ 3. วารสารที่ได้จากการสมัครสมาชิก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ห้องสมุดในพื้นที่มีน้อย 2. การขาดแคลนเทคโนโลยี

ตารางที่ 10 ตารางสรุปประเด็นปัญหาและกระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อ “แก้ไข” ปัญหาความขัดแย้ง ปัญหาและอุปสรรค (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	กระบวนการแสวงหาสารสนเทศ	แหล่งสารสนเทศ	รูปแบบสารสนเทศ	ปัญหาและอุปสรรค
8) ขาดศพติด	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเข้าร่วมอบรม สัมมนา 2. การติดตามข่าวสารจากสื่อมวลชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสถาบันที่เข้ามาให้การอบรมและให้การช่วยเหลือ เช่น สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 3. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สื่อบุคคล ได้แก่ ประสบการณ์ของผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่เข้ามาให้การช่วยเหลือ เช่น เจ้าหน้าที่จากสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ชุดทหารพรานในพื้นที่ 2. เอกสารถึงพิมพ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมอบรม สัมมนา 3. สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ และสื่อหนังสือพิมพ์ 	ไม่ปรากฏ
9) ใ้ร้ายป้ายสี	<ol style="list-style-type: none"> 1. การร่วมพูดคุยกับบุคคลอื่น 2. ติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวจากสื่อมวลชน 3. การเข้าร่วมอบรม สัมมนา 4. สมัครสมาชิกวารสาร 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน 3. แหล่งสารสนเทศสถาบันที่เข้ามาให้การอบรม 4. วิทยุ หนังสือ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สื่อบุคคล ได้แก่ ประสบการณ์ของผู้นำชุมชน ผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ 2. สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ 3. สื่อสิ่งพิมพ์ที่ได้จากการเป็นสมาชิก และการเข้าร่วมอบรม สัมมนา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การไม่ยกมือขึ้นชองกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นของผู้อยู่ในเหตุการณ์ 2. การติดภารกิจอย่างอื่นที่ไม่สามารถเข้าร่วมอบรม สัมมนาได้

ตารางที่ 10 ตารางสรุปประเด็นปัญหาและกระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อ “แก้ไข” ปัญหาความขัดแย้ง “แก๊งเซ็ก” ปัญหาและอุปสรรค (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	กระบวนการแสวงหาสารสนเทศ	แหล่งสารสนเทศ	รูปแบบสารสนเทศ	ปัญหาและอุปสรรค
1.6 การทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับหน่วยงานของรัฐ / นายทุน	1. การลงพื้นที่พบกับบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ 2. ค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมจากที่ว่าการอำเภอ	1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสถาบัน ได้แก่ ที่ว่าการอำเภอ ที่ดินอำเภอ	1. สื่อบุคคล ได้แก่ ประสบการณ์ของผู้นำชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง เจ้าหน้าที่จากที่ดินอำเภอ 2. สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ กฎหมายที่ดิน เอกสารที่เกี่ยวข้องกับที่ดินมีน้อย	1. ข้อจำกัดเรื่องเวลาของเจ้าหน้าที่ เข้ามาให้ความรู้มีเวลาค่อนข้างน้อย 2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับที่ดินมีน้อย
2) การแตกแยกทางความคิด	1. การร่วมพูดคุยกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง 2. การศึกษาเพิ่มเติมจากสื่อต่าง ๆ 3. การเข้าร่วมอบรม สัมมนา	1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสถาบัน ได้แก่ ห้องดินอำเภอ	1. สื่อบุคคล ได้แก่ ผู้นำชุมชน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล 2. สื่อสิ่งพิมพ์จากการเข้าร่วมอบรม สัมมนา และการศึกษาเพิ่มเติมจากสื่อต่าง ๆ	ไม่ปรากฏ
3) การถูกเอารัดเอาเปรียบ	1. การพบปะกับชาวบ้าน สภาภาค 2. การติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวจากสื่อมวลชน	1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน	1. สื่อบุคคล ได้แก่ ผู้นำชุมชน ชาวบ้าน 2. สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์	1. สื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ค้นคว้าเพิ่มเติมมีน้อย ทำให้ใช้เวลาในการตัดสินใจหรือดำเนินการค่อนข้างช้า

ตารางที่ 10 ตารางสรุปประเด็นปัญหาและกระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อ “แก้ไข” ปัญหาความขัดแย้ง ปัญหาและอุปสรรค (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	กระบวนการแสวงหาสารสนเทศ	แหล่งสารสนเทศ	รูปแบบสารสนเทศ	ปัญหาและอุปสรรค
<p>1.7 การทะเลาะเบาะแว้งระหว่างผู้นำชุมชนกับผู้นำชุมชน</p> <p>1) การจัดสรรงบประมาณ</p>	<p>1. การพบปะพูดคุยกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง</p> <p>2. การเข้าร่วมอบรม สัมมนา</p> <p>3. การศึกษาเพิ่มเติมจากป้ายประกาศของที่ว่าการอำเภอ</p>	<p>1. แหล่งสารสนเทศบุคคล</p> <p>2. แหล่งสารสนเทศสถาบัน ได้แก่ ที่ว่าการอำเภอ สถานที่ศึกษา ดูงาน</p>	<p>1. สื่อบุคคล ได้แก่ ประตอการณ ของผู้นำชุมชน ปลัดองค์การ บริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่ห้องอินอำเภอ</p> <p>2. สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ กฤ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ</p>	<p>1. ไม่พบปัญหาและอุปสรรค เพราะส่วนใหญ่ปัญหาเหล่านี้มีเอกสาร หลักฐานที่ระบุอย่างชัดเจน</p>
<p>2. ปัญหาด้านความมั่นคงในพื้นที่</p> <p>2.1 ปัญหาความหวาดระแวง</p> <p>2.2 ปัญหาการข่มขู่ของแนวร่วมในเรื่องชีวิตและทรัพย์สิน</p>	<p>1. พูดคุยกับเจ้าหน้าที่ ๆ มาประจำการในพื้นที่</p> <p>2. การเข้าร่วมอบรม สัมมนา</p> <p>3. ติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวจากสื่อมวลชน</p>	<p>1. แหล่งสารสนเทศบุคคล</p> <p>2. แหล่งสารสนเทศสถาบัน ได้แก่ หน่วยงานที่เข้ามำประจำการในพื้นที่ และเข้ามาให้การอบรม</p> <p>3. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน</p>	<p>1. สื่อบุคคล ได้แก่ ผู้นำชุมชน ทหารพรานในพื้นที่ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ</p> <p>2. สื่อสิ่งพิมพ์จากทหารพรานในพื้นที่ และเอกสารจากการเข้าร่วมอบรม สัมมนา</p> <p>3. สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์</p>	<p>1. ไม่สามารถเข้าร่วมประชุม สัมมนาได้ทุกครั้ง เพราะมีภารกิจอื่น ๆ ต้องรับผิดชอบ</p>

ตารางที่ 10 ตารางสรุปประเด็นปัญหาและกระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อ “แก้ไข” ปัญหาความขัดแย้ง ปัญหาและอุปสรรค (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	กระบวนการแสวงหาสารสนเทศ	แหล่งสารสนเทศ	รูปแบบสารสนเทศ	ปัญหาและอุปสรรค
3. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม				
3.1 ปัญหาขยะ	<ol style="list-style-type: none"> 1. พบปะ พูดคุย สภาภาคพัฒนา 2. ศึกษาจากบอร์ดประชาสัมพันธ์ของทิวากรอำเภอ 3. ติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวจากสื่อมวลชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสถาบัน ได้แก่ ทิวากรอำเภอ สำนักงานพัฒนาชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สื่อบุคคล ได้แก่ ผู้นำชุมชน ชาวบ้านในชุมชน เจ้าหน้าที่จากหน่วยงาน ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 2. สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ จดหมายข่าว 3. สื่อโทรทัศน สื่อหนังสือพิมพ์ 	ไม่ปรากฏ
3.2 ปัญหากลิ่นเหม็นและสิ่งปฏิกูลจากการเลี้ยงหมู	<ol style="list-style-type: none"> 1. พูดคุยกับชาวบ้านและเพื่อนร่วมงาน 2. ติดตามข่าวสารจากสื่อมวลชน 3. ค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจากหน่วยงานต่าง ๆ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสถาบัน ได้แก่ ทิวากรอำเภอ พัฒนาการที่ดิน ปศุสัตว์ จังหวัด สาธารณสุขจังหวัด 3. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สื่อบุคคล ได้แก่ ผู้นำชุมชน เพื่อนร่วมงาน ชาวบ้านในชุมชน เจ้าหน้าที่จากทิวากรอำเภอ เจ้าหน้าที่จากกรมปศุสัตว์ เจ้าหน้าที่จากสาธารณสุขจังหวัด 2. สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ จดหมายข่าว จากทิวากรอำเภอ โครงสร้างพื้นฐาน 9 ประการ 3. สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเข้าถึงเจ้าหน้าที่ ๆ เกี่ยวข้อง ซึ่งมีช่วงเวลาที่ต่างกัน 2. การประสานงานติดต่อขอความอนุเคราะห์เจ้าหน้าที่ทำได้ล่าช้า

ตารางที่ 10 ตารางสรุปประเด็นปัญหาและกระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อ “แก้ไข” ปัญหาความขัดแย้ง ปัญหาและอุปสรรค (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	กระบวนการแสวงหาสารสนเทศ	แหล่งสารสนเทศ	รูปแบบสารสนเทศ	ปัญหาและอุปสรรค
3.3 ปัญหาหนี้จากการเลี้ยงกุ้ง	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเข้าร่วมอบรม สัมมนา 2. ขอความอนุเคราะห์เอกสารจากหน่วยงานในพื้นที่ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสถาบัน ได้แก่ สำนักงาน คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม สาธารณสุขจังหวัด แหล่งสารสนเทศ 3. สื่อมวลชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สื่อบุคคล 2. สิ่งพิมพ์ที่ได้จากการเข้าร่วมอบรม สัมมนา และได้รับจากการขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา 3. สื่อโทรทัศน์ สื่อนิ่งสื่อพิมพ์ 	<ol style="list-style-type: none"> 3. ความล่าช้าในการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศสถาบัน เพราะต้องทำเรื่องเสนอและหาแนวทางหลายครั้งเพื่อได้รับการตอบรับในการเข้ามาช่วยเหลือ
3.2 ปัญหาผู้มละออกจากโรงโม่หิน	<ol style="list-style-type: none"> 1. การพบปะพูดคุยกับบุคคลอื่น 2. การเข้าร่วมอบรม สัมมนา 3. การติดตามข่าวสารจากสื่อมวลชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสถาบัน ได้แก่ ห้องสมุดที่ว่าการอำเภอ 3. แหล่งสารสนเทศ สื่อมวลชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สื่อบุคคล ได้แก่ ผู้นำชุมชน ชาวบ้าน ในชุมชน ตัวแทนจากบริษัทเอกชน 2. สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ และสื่อหนังสือพิมพ์ 	ไม่ปรากฏ

ตารางที่ 10 ตารางสรุปประเด็นปัญหาและกระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อ “แก้ไข” ปัญหาความขัดแย้ง ปัญหาและอุปสรรค (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	กระบวนการแสวงหาสารสนเทศ	แหล่งสารสนเทศ	รูปแบบสารสนเทศ	ปัญหาและอุปสรรค
4.1 ความไม่เท่าเทียมกันในสังคม และความไม่ปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินซึ่งเกิดจากสภาพเศรษฐกิจและการเงิน	1. พบปะ พูดคุยกับชาวบ้านในชุมชน สภากาแฟ 2. ค้นคว้า หนังสือ วารสารเพิ่มเติม จากห้องสมุด 3. การเข้าร่วมอบรม สัมมนา 4. การติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวจากสื่อมวลชน	1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสถาบัน ได้แก่ ที่ว่าการอำเภอ หน่วยงานจากภายนอก โดยเฉพาะ ศูนย์อำนวยความสะดวกการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ 3. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน	1. สื่อบุคคล ได้แก่ ผู้นำชุมชน ชาวบ้าน ทหารพราน 2. สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น วารสาร หนังสือ 3. สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์	1. ผู้นำชุมชนที่มีประสบการณ์น้อยจะพบอุปสรรคในการเข้าถึงสารสนเทศบุคคล เพราะความคุ้นเคยกับบุคคลอื่นยังมีน้อย 2. การขาดความคุ้นเคยกับแหล่งสารสนเทศสื่ออิเล็กทรอนิกส์

1. บทบาทของผู้นำชุมชนในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง

จากตารางสรุปประเด็นปัญหาและกระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ปัญหาและอุปสรรค สามารถอธิบายรายละเอียดได้ ดังนี้

1.1 ปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งและสภาพปัญหา

จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่าปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งเป็นปัญหาที่พบมากที่สุด การศึกษาประเด็นปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งใช้กลุ่มของบุคคลเป็นประเด็นในการศึกษา ตั้งแต่กลุ่มบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง ชาวบ้านกับชาวบ้าน ชาวบ้านกับหน่วยงานของรัฐ ชาวบ้านกับหน่วยงานเอกชนหรือนายทุน รวมไปถึงการทะเลาะกันเองในกลุ่มผู้นำกับผู้นำ สามารถสรุปปัญหาและแนวทางในการแก้ไขได้ดังนี้

1.1.1 การทะเลาะเบาะแว้งระหว่างพ่อ แม่ ลูกภายในครอบครัว

ปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งในครอบครัวที่ประกอบไปด้วยพ่อ แม่ และลูก เป็นปัญหาที่พบได้ในทุกพื้นที่ของ 4 อำเภอ แต่เป็นปัญหาที่ไม่แสดงออกชัดเจนมากนัก ผู้นำชุมชนในพื้นที่จึงเลือกที่จะไม่กล่าวถึง ยกเว้นในพื้นที่ตำบลท่าม่วง อำเภอเทพา และตำบลนาหว้า อำเภอจะนะ การทะเลาะเบาะแว้ง ของสมาชิกภายในครอบครัว เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นและปรากฏเห็นชัดเจนระหว่างบุคคลในครอบครัวด้วยกัน โดยมีสาเหตุสำคัญที่เป็นตัวก่อให้เกิดปัญหาภายในครอบครัว 2 ประการคือ

1.1.1.1 สภาพปัญหา

1) เยาวชนไม่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน

การไม่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนของเยาวชน ซึ่งเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในครอบครัวเป็นประเด็นปัญหาที่ถูกกล่าวถึง โดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และกำนันตำบลท่าม่วง อำเภอเทพา โดยเฉพาะรูปแบบการดำรงชีวิตของเยาวชนมุสลิม ซึ่งผู้ปกครองต้องไปทำงานต่างพื้นที่ ทำให้มีเวลาใกล้ชิดกับเยาวชนน้อยมาก ไม่ค่อยมีเวลาเอาใจใส่ในชีวิตประจำวันของเยาวชนมากนัก โดยเฉพาะในเรื่องของการเรียน เยาวชนมักจะไม่ตั้งใจเรียน ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย บางครั้งก็หนีเรียนทำให้เยาวชนเหล่านั้นเรียนไม่จบ และกลายเป็นภาระของครอบครัว ทำให้ขัดแย้งกับพ่อแม่พี่น้องอยู่บ่อยครั้ง

2) เยาวชนติดยาเสพติด

ประเด็นปัญหาเยาวชนติดยาเสพติดเป็นประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในทุกพื้นที่ 4 อำเภอ แต่สำหรับประเด็นปัญหาการติดยาเสพติดและถูกนำเข้าสู่เชื่อมโยงเข้ากับปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งภายในครอบครัวเป็นประเด็นปัญหาที่ถูกกล่าวถึง โดยนายกองค์การบริหาร

ส่วนตำบลท่าม่วง และกำนันตำบลท่าม่วง อำเภอเทพา นอกจากนี้ยังถูกกล่าวถึงโดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและกำนันตำบลนาหว้า อำเภอนะนัง และตำบลทุ่งพอ อำเภอบ้านค่าย

การทะเลาะเบาะแว้งภายในครอบครัวซึ่งมีสาเหตุมาจากการติดยาของเยาวชนเป็นผลต่อเนื่องมาจากการขาดความรัก ความเอาใจใส่จากผู้ปกครอง ไม่มีที่ปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทำให้เยาวชนเรียกร้องความสนใจจากผู้ปกครองโดยการหนีไปคบเพื่อนฝูงมั่วสุม ยาเสพติด เมื่อเรื่องราวทราบถึงผู้ปกครองก็จะดักเตือน สั่งสอน แต่เยาวชนกลุ่มนั้นก็มักจะโต้เถียงและแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่ก้าวร้าว โดยกล่าวหาว่าต้นเหตุมาจากผู้ปกครองที่ไม่มีเวลาให้ ทำให้เยาวชนเรียกร้องความสนใจมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างพ่อ แม่และลูกอยู่บ่อยครั้ง

นอกจากนี้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าม่วงยังเพิ่มเติมมุมมองของตัวเองในฐานะที่เป็นผู้นำชุมชนอีกว่าปัญหาครอบครัวที่มองจากภายนอกว่าเป็นประเด็นปัญหาเพียงเล็กน้อย แต่ถ้าไม่ได้รับการแก้ไข โดยเฉพาะสาเหตุที่เกิดขึ้นจากปัญหา ยาเสพติดจะกลายเป็นปัญหาที่มองข้ามไม่ได้ เพราะปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้จะนำไปสู่ปัญหาสังคม สร้างความวุ่นวาย ความไม่สงบสุขให้กับสังคมต่อไป

การแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในครอบครัวซึ่งมีสาเหตุมาจากการไม่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนของเยาวชน การแก้ปัญหาเบื้องต้นจะเป็นการแก้ปัญหาโดยอาศัยสมาชิกในครอบครัวที่เป็นผู้อาวุโส เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย เข้าไปไกล่เกลี่ย ดักเตือน สั่งสอน และชี้แนะให้เยาวชนประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี เชื่อฟังพ่อแม่ ในขณะที่เดียวกันผู้อาวุโสก็จะชี้แนะไปยังผู้ปกครองให้เสียสละเวลาในการที่จะเข้ามาให้ความรัก ความเอาใจใส่ต่อกลุ่มเยาวชนมากกว่าที่เป็นอยู่ ปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งในครอบครัวส่วนใหญ่เรื่องราวจะจบลงได้ด้วยการแก้ไขกันเองภายในกลุ่มของครอบครัว

สำหรับประเด็นปัญหาเยาวชนติดยาเสพติดซึ่งเป็นผลต่อเนื่องมาจากการที่เยาวชนขาดความรัก ความเอาใจใส่จากครอบครัว ในขณะที่เดียวกันก็พยายามเรียกร้องความสนใจโดยหนีไปพึ่งพา ยาเสพติด แม้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นจะเกิดในพื้นที่ ๆ ต่างกันทั้งในอำเภอนะนัง และอำเภอเทพา ตำแหน่งหน้าที่ของผู้นำชุมชนที่แตกต่างกันซึ่งประกอบไปด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและกำนัน รวมถึงประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันคือนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาหว้า อำเภอนะนัง มีประสบการณ์การทำงาน 2 ปี ในขณะที่เดียวกันนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าม่วงอำเภอเทพา มีประสบการณ์การทำงานมากถึง 6 ปี และกำนันในพื้นที่ตำบลนาหว้า อำเภอนะนังมีประสบการณ์สูงถึง 8 ปีแต่กำนันในพื้นที่ตำบลท่าม่วงมีประสบการณ์การทำงานแค่ 7 เดือน แต่ผู้นำชุมชนเหล่านั้นก็มีรูปแบบและวิธีการในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในชุมชนในลักษณะเดียวกันคือการเข้าไปพูดคุย โน้มน้าวจิตใจให้

เยาวชนหันกลับมาประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นคนดี ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ให้การเคารพเชื่อฟังพ่อแม่ โดยมีไต่ะอิหม่าม พระสงฆ์ ครู เป็นผู้เข้าร่วมพูดคุยกับเยาวชนเหล่านั้นด้วย นอกจากนี้ยังเข้าไปให้การช่วยเหลือเยาวชนที่ติดยาเสพติดโดยนำเยาวชนเหล่านั้นเข้าบำบัดรักษาจากการติดยาเสพติดโดยอาศัยความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน ต่าง ๆ ที่เข้ามาจัดกิจกรรมและให้การบำบัดรักษา เพื่อให้เยาวชนที่หลงผิดไปแล้วกลับตัวกลับใจ ดูแลตัวเองและเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและสังคมต่อไป

1.1.1.2 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งภายในครอบครัว

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนโดยส่วนใหญ่จะเป็นการขอความอนุเคราะห์จากบุคคลที่เป็นผู้อาวุโสในชุมชน รวมไปถึงเจ้าหน้าที่ ๆ เกี่ยวข้องเพื่อเข้ามาร่วมแก้ไขปัญหา นอกจากนี้การแสวงหาสารสนเทศเพื่อสะสมเป็นประสบการณ์ของผู้นำชุมชนจะเป็นการแสวงหาสารสนเทศโดยการติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวจากสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่อมวลชนไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ รวมทั้งหนังสือพิมพ์ รวมไปถึงการนั่งสภากาแฟตอนเช้าร่วมกับชาวบ้านเพื่อรับทราบข่าวคราวความเคลื่อนไหวในชุมชน

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งภายในครอบครัวสารสนเทศที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งจากการทะเลาะเบาะแว้งของสมาชิกในครอบครัวโดยส่วนใหญ่แหล่งสารสนเทศจะมาจากแหล่งสารสนเทศบุคคล แหล่งสารสนเทศสถาบัน ได้แก่ห้องสมุดของที่ว่าการอำเภอ รวมถึงแหล่งสารสนเทศสื่อมวลชนไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์

รูปแบบของสารสนเทศ คือตัวผู้นำชุมชน ผู้อาวุโสในครอบครัว เจ้าหน้าที่ ๆ เข้ามาช่วยเหลือเยาวชนในการบำบัดยาเสพติด หรือไต่ะอิหม่าม พระสงฆ์ ครู ที่เข้ามาพูดคุยโน้มน้าวจิตใจให้เยาวชนหันกลับมาประพฤติตนเป็นคนดีรวมถึงเอกสารสิ่งพิมพ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมอบรม สัมมนา และวารสารกำนันผู้ใหญ่บ้านที่ได้จากการเป็นสมาชิก

เนื้อหาสารสนเทศส่วนใหญ่จะเน้นไปในเรื่องของการรักตัวเอง รักครอบครัว รู้จักการรักและการให้อภัยซึ่งกันและกัน และยังรวมไปถึงเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการปกครอง การดูแลชุมชนและการแก้ไขปัญหา รวมทั้งการป้องกันชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีความสุข

1.1.1.3 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาสารสนเทศและการใช้สารสนเทศเพื่อส่งเสริมสันติวัฒนธรรมในเรื่องการทะเลาะเบาะแว้งภายในครอบครัว

อุปสรรคหรือปัญหาที่ผู้นำชุมชนพบเจอคือสารสนเทศที่เฉพาะเกี่ยวกับครอบครัวมีน้อย และข้อจำกัดของเวลาทำให้เวลาในการที่จะไปค้นหาเพิ่มเติมมีน้อยโดยเวลาส่วน

ใหญ่ของผู้นำชุมชนจะเข้าไปกับการเข้าร่วมอบรม สัมมนาที่หน่วยงานต่างๆ จัดขึ้นมากกว่าที่จะเดินเข้าไปค้นคว้าในห้องสมุดหรือแหล่งสารสนเทศอื่น ๆ

1.1.2 การทะเลาะเบาะแว้งระหว่างญาติพี่น้อง

1.1.2.1 สภาพปัญหา

การทะเลาะเบาะแว้งระหว่างญาติพี่น้อง มีสาเหตุมาจากการแย่งชิงมรดก เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับสมาชิกในครอบครัวระหว่างญาติพี่น้อง เป็นความขัดแย้งที่ไม่ค่อยเปิดเผย ไม่มีความรุนแรงมากนัก โดยปัญหาความขัดแย้งที่มีสาเหตุมาจากการแย่งชิงมรดกสามารถพบได้ในพื้นที่ของตำบลสะพานไม้แก่น อำเภอนะนะ ซึ่งเป็นการกล่าวถึงโดยกำนัน และตำบลวังใหญ่ อำเภอเทพาซึ่งเป็นการกล่าวถึงโดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและกำนัน เช่น ในกรณีที่ถูกหลานได้รับการแบ่งจัดสรรมรดกที่ไม่เท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นที่ดิน หรือทรัพย์สินสมบัติอย่างอื่น รวมไปถึงทรัพย์สินเงินทอง ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างพี่น้องด้วยกัน โดยโทษว่าเป็นความไม่ยุติธรรมของผู้เป็นพ่อเป็นแม่ พ่อกับแม่รักลูกไม่เท่ากัน บางครั้งก็คิดว่ามีการ โกงมรดกระหว่างพี่น้องด้วยกันเอง มีความไม่ไว้วางใจในตัวพี่น้อง มีการแบ่งพรรคแบ่งพวกระหว่างกลุ่มที่พอใจกับมรดกที่ได้รับและกลุ่มที่ไม่พอใจในมรดกที่ได้รับ ทำให้เกิดการทะเลาะระหว่างพี่น้องเพื่อแย่งชิงมรดก

การแก้ไขความขัดแย้งระหว่างญาติพี่น้องซึ่งเกิดจากการแย่งชิงมรดกของพื้นที่อำเภอนะนะและอำเภอเทพา ซึ่งมีผู้นำชุมชนที่ทำหน้าที่แก้ไขปัญหาดังกล่าวแตกต่างกันไปตามตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน นั่นคือในพื้นที่ตำบลสะพานไม้แก่น อำเภอนะนะมีผู้นำชุมชนคือกำนัน มีประสบการณ์การทำงาน 2 ปีในขณะที่พื้นที่ตำบลวังใหญ่ อำเภอเทพา มีผู้นำชุมชนซึ่งประกอบไปด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีประสบการณ์ 10 ปี และมีกำนันซึ่งมีประสบการณ์การทำงาน 13 ปี แต่ผู้นำชุมชนทั้ง 2 พื้นที่มีรูปแบบและวิธีการการแก้ไขปัญหาคือความขัดแย้งที่ใกล้เคียงกัน คือการใช้วิธีพูดคุยไกล่เกลี่ย เพราะเชื่อว่าการพูดคุยไกล่เกลี่ยโดยใช้หลักความสัมพันธ์แบบพี่น้อง ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างเครือญาติจะช่วยให้ประสบความสำเร็จและพูดจากดลงกันได้ง่ายกว่าการใช้กฎ ระเบียบ หรือข้อกฎหมายที่อาจจะตึงเกินไป โดยให้เห็นแก่ความเป็นพี่น้อง เป็นเครือญาติ ให้มีความสามัคคีมากกว่าที่จะมาทะเลาะแตกแยกกันเอง บางครั้งถ้าหากว่าการใช้วิธีแก้ไขปัญหาคือความขัดแย้งในเบื้องต้นของผู้นำชุมชนไม่สำเร็จ ผู้นำชุมชนก็จะพึ่งบุคคลที่ 3 เข้ามาช่วยในการไกล่เกลี่ย เช่น ผู้อาวุโสในชุมชนที่เป็นที่ยอมรับของทั้งสองฝ่าย มาช่วยพูดคุยไกล่เกลี่ย ประนีประนอมให้เข้าใจกันเพื่อที่จะยุติเรื่องไม่ให้บานปลาย และเกิดความเข้าใจกันในหมู่พี่น้อง

1.1.2 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างญาติพี่น้อง

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนส่วนใหญ่อยู่ในลักษณะของการเข้าถึงผู้อาวุโสในชุมชนเพื่อเป็นคนกลางในการที่เข้าร่วมพูดคุยกับคู่กรณี รวมถึงการเข้าร่วมอบรม สัมมนาที่ถูกจัดขึ้นโดยหน่วยงานต่าง ๆ และการติดตามข่าวสารความรู้จากสื่อมวลชนเพื่อนำมาเป็นประสบการณ์ในการทำงาน

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างญาติพี่น้อง สารสนเทศที่ผู้นำชุมชนเลือกใช้ในการแก้ปัญหาคือความขัดแย้งระหว่างพี่น้องและเครือข่ายญาติผู้นำชุมชนก็จะใช้แหล่งสารสนเทศบุคคล และแหล่งสารสนเทศสื่อมวลชนเป็นส่วนใหญ่

รูปแบบของสารสนเทศจะเป็นตัวผู้นำชุมชน ผู้อาวุโสในชุมชนที่เป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน

เนื้อหาสารสนเทศส่วนใหญ่ที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาก็จะเป็นเนื้อหาสารสนเทศที่ใกล้เคียงกับการแก้ปัญหาคือทะเลาะเบาะแว้งของสมาชิกในครอบครัว คือนั่นเนื้อหาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความรัก ความปรองดอง ความสามัคคีในหมู่ญาติพี่น้อง รู้จักการให้อภัยการเห็นอกเห็นใจกันและกัน

1.1.2.3 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาสารสนเทศและการใช้สารสนเทศในกระบวนการใช้สารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างญาติพี่น้อง

อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาสารสนเทศและการใช้สารสนเทศไม่ปรากฏในกระบวนการใช้สารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างญาติพี่น้องทั้งนี้เพราะสารสนเทศส่วนใหญ่มาจากประสบการณ์ของตัวผู้นำชุมชนทำให้ไม่มีอุปสรรคปรากฏ

1.1.3 การทะเลาะเบาะแว้งระหว่างกลุ่มเยาวชนกับเยาวชน

การทะเลาะเบาะแว้งในกลุ่มเยาวชนกับเยาวชนไม่ว่าจะเป็นเยาวชนในพื้นที่หรือเยาวชนจากนอกพื้นที่ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทุกพื้นที่ของ 4 อำเภอเสี่ยงและเป็นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นในสังคม โดยเฉพาะในพื้นที่ตำบลภู ตำบลดงชัน ตำบลนาหว้า อำเภอจะนะ ตำบลเกาะสะบ้า อำเภอเทพา ตำบลเขาแดง ตำบลจะแหน ตำบลธารคีรี ตำบลทุ่งพอ อำเภอสะบ้าย้อยและตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี ที่มีการทะเลาะกันในกลุ่มของเยาวชนบ่อยมาก เป็นปัญหาเรื้อรังมาตลอด โดยเฉพาะปัญหาการลักขโมย และปัญหาการแบ่งพรรคแบ่งพวกแสดงความเป็นเจ้าถิ่น สามารถสรุปได้ ดังนี้

1.1.3.1 สภาพปัญหา

1) ปัญหาการลักขโมย

ปัญหาการลักขโมยของกลุ่มเยาวชน โดยเฉพาะการลักขโมยใบกระท่อม ถูกกล่าวถึง โดยผู้นำชุมชนทั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและกำนันของทั้ง 4 อำเภอเสี่ยง วัตถุประสงค์ของการขโมยใบกระท่อมของกลุ่มเยาวชนก็เพื่อนำมาต้มเป็นน้ำกระท่อมสำหรับดื่ม กิน และกำลังเป็นที่นิยมในกลุ่มเยาวชนในพื้นที่ดังกล่าว ดันกระท่อมรวมถึงใบกระท่อมที่ถูกนำมา จำหน่ายในพื้นที่มักจะถูกกลุ่มของเยาวชนขโมยเพื่อนำไปต้มน้ำกระท่อมดื่มกินกันในกลุ่มเยาวชน ทำให้เกิดความไม่พอใจกับกลุ่มเยาวชนที่เข้าไปขโมยหรือเข้าไปหาซื้อใบกระท่อมแล้วไม่มีใบ กระท่อมทำให้เกิดการรวมตัวกันของเยาวชนเพื่อไปก่อความวุ่นวายกับกลุ่มของเยาวชนอีกกลุ่มที่ ถูกกล่าวว่าเป็นผู้ขโมยกระท่อมไปก่อนหน้านี้

นอกจากการขโมยใบกระท่อมแล้ว กลุ่มเยาวชนยังมีกรขโมยสิ่งของ ชาวบ้านเพื่อแลกกับยาเสพติด ก็มีเกิดขึ้นในพื้นที่ด้วยเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นการขโมยสิ่งของที่มี มูลค่าน้อยหรือการขโมยสิ่งของที่มีมูลค่าเป็นจำนวนมากก็ตาม การขโมยของส่วนใหญ่ก็เพื่อนำไป แลกหรือนำไปซื้อยาเสพติดนั่นเอง ทำให้ปัญหาการขโมยส่งผลไปยังผู้ปกครองของเยาวชนด้วย เพราะเมื่อเยาวชนถูกจับได้ว่าเป็นผู้ขโมยเรื่องราวก็จะถูกแจ้งไปยังผู้ปกครองเพื่อให้ชดใช้ ค่าเสียหายในกรณีที่เป็นสิ่งของมูลค่าน้อย หรืออาจจะเป็นเรื่องราวการลักขโมยที่มีมูลค่ามากที่ต้อง ใช้กระบวนการยุติธรรมเข้ามาตัดสิน ผู้ปกครองก็มักไม่เชื่อ ไม่ยอมรับว่าบุตรหลานของตนเองเป็น คนขโมย เกิดการทะเลาะกันในกลุ่มของเจ้าของทรัพย์สินกับผู้ปกครองของเยาวชนอีกด้วย

2) ปัญหาการแบ่งพรรคแบ่งพวกแสดงความเป็นเจ้าถิ่น

ปัญหาการแบ่งพรรคแบ่งพวก แสดงความเป็นเจ้าถิ่นถูกกล่าวถึง โดย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลและกำนันในพื้นที่ตำบลเกาะสะบ้า อำเภอเทพา และตำบลเขาแดง อำเภอสะบ้าย้อย ซึ่งเป็นพฤติกรรมของเยาวชน ในพื้นที่ ๆ แสดงต่อกลุ่มเยาวชนนอกพื้นที่ ๆ เข้ามา ในชุมชน โดยเยาวชนนอกพื้นที่ต้องให้การยอมรับ ต้องให้ความเกรงใจ ห้ามทำอะไรเกินหน้าเกิน ตา เช่น ห้ามเร่งคันเร่งถี่ ๆ หรือขับรถเร็วผ่านหน้ากลุ่มของเยาวชนในพื้นที่เพราะจะทำให้รู้สึก ว่า โคนเหยียดหยาม เมื่อเยาวชนในหมู่บ้านหรือเยาวชนนอกหมู่บ้านเข้ามาและมีพฤติกรรมดังที่ได้ กล่าวไปแล้วก็จะมีปัญหากับเยาวชนในพื้นที่ มีการโต้เถียง ชกต่อยกัน ซึ่งปัญหาการแสดงความ เป็นเจ้าถิ่นก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลต่อ ไปยังการทะเลาะระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง เพราะ ผู้ปกครองแต่ละฝ่ายก็เลือกที่จะอยู่เคียงข้างกับบุตรหลานของตัวเอง ไม่ว่าจะบุตรหลานจะถูกหรือผิดก็ ตาม ดังนั้นเมื่อเยาวชนกับเยาวชนทะเลาะกันมักจะโยงปัญหาไปสู่การทะเลาะระหว่างผู้ปกครองกับ ผู้ปกครองด้วยเช่นกัน

การแก้ไขความขัดแย้งจากการทะเลาะเบาะแว้งของเยาวชนไม่ว่าจะเป็น การทะเลาะเบาะแว้งของเยาวชนในหมู่บ้านด้วยกัน หรือการทะเลาะเบาะแว้งของเยาวชนใน หมู่บ้านกับเยาวชนต่างหมู่บ้าน แม้จะได้รับการกล่าวถึงจากผู้นำชุมชนที่ดำรงตำแหน่งนายก องค์การบริหารส่วนตำบลแต่ผู้ที่เข้ามามีบทบาทในการแก้ไขจะเป็นหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และกรรมการชุมชน และถึงแม้ว่าผู้นำชุมชนจะมีประสบการณ์แตกต่างกันมากคือผู้นำชุมชนใน พื้นที่ตำบลเกาะสะบ้า มีประสบการณ์การทำงาน 2 ปี ในขณะที่ผู้นำชุมชนในพื้นที่ตำบลเขาแดง อำเภอสะบ้าย้อย มีประสบการณ์การทำงานสูงถึง 24 ปีแต่ผู้นำชุมชนใน 2 พื้นที่นี้ก็มีวิธีป้องกัน ความขัดแย้งที่คล้ายกัน

การแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งอันเนื่องมาจากการลักขโมยของ กลุ่มเยาวชนในพื้นที่ลำดับแรก ผู้นำชุมชนใช้วิธีการแจ้งให้ผู้ปกครองทราบเพื่อตักเตือนเยาวชน โดย เร่งด่วน โดยให้กำชับเยาวชนไม่ให้มีเรื่องกันอีก แต่ถ้าเป็นเยาวชนต่างหมู่บ้าน ผู้นำชุมชนก็จะแจ้ง ต่อผู้นำชุมชนหมู่บ้านนั้นเพื่อแจ้งต่อผู้ปกครองของเยาวชนและห้ามเยาวชนทะเลาะกันอีก เพื่อ ป้องกันการทะเลาะเบาะแว้งที่บ้านปลาย ยี่ดียว สร้างความเสียหายและเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหา อื่นๆตามมา สำหรับการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างผู้ปกครองก็จะใช้วิธีการพูดคุยทั้ง 2 ฝ่ายเพื่อให้ยุติ ปัญหาและหันหน้ามาช่วยเหลือบุตรหลานของตัวเอง เพื่อให้กลับตัวกลับใจเป็นคนดีคืนสู่สังคม

ในกลุ่มของเยาวชนที่ติดยาเสพติดก็จะได้รับการส่งตัวเพื่อเข้าไปบำบัด พื้นที่ฟู โดยมีศูนย์ออดิลัน (Adilan) ซึ่งเป็นศูนย์อำนวยความสะดวกเป็นธรรมชาติประชาชนระดับตำบล เป็น ศูนย์กลางรองรับภารกิจด้านอำนวยความสะดวก และแก้ไขปัญหาคาความเดือดร้อนในชุมชนด้วย ตนเอง เช่น รับเรื่องราวร้องทุกข์ ใกล้เคียงข้อพิพาท เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ และดูแลแก้ไข ผู้กระทำและผู้ติดยาเสพติดที่กลับคืนสู่สังคม

สำหรับการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการแบ่งพรรคแบ่งพวก ผู้นำชุมชนจะ ใช้วิธีการพูดคุยกับเยาวชนให้หันหน้ามาพูดคุยกันด้วยเหตุผล โน้มน้าวจิตใจเยาวชนไม่ให้มีการ แบ่งพรรคแบ่งพวกไม่ว่าจะเป็นเยาวชนในพื้นที่ด้วยกันหรือเยาวชนต่างพื้นที่ โดยเน้นให้เกิดความ สามัคคีรักใคร่ปรองดอง ทำตัวเองให้มีคุณค่า ช่วยเหลือสังคมมากกว่าที่จะมาทะเลาะเบาะแว้งกัน รวมทั้งจัดกิจกรรมให้เยาวชนได้ทำร่วมกันอีกด้วย

ในกรณีที่การแก้ไขปัญหาในเบื้องต้นไม่ประสบผลสำเร็จ และ กลายเป็นปัญหาที่ค่อนข้างใหญ่และมีทีท่าว่าจะตกลงกันไม่ได้ การมีบุคคลที่ 3 เข้าไปช่วยในการ ใกล้เคียงก็จะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งซึ่งจะมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือรองนายกเข้าไปไกล่ ใกล้เคียง โดยอาศัยการพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนกับเยาวชน รวมทั้งพูดคุยกับผู้ปกครองของเยาวชน เพื่อให้เรื่องราวจบลงด้วยความพอใจทั้ง 2 ฝ่ายและไม่ให้เรื่องราวบานปลายใหญ่โต โดยให้กำนันถึง

อนาคตของเยาวชนเพราะถ้าเรื่องบานปลายจะทำให้เยาวชนเหล่านั้นมีชื่ออยู่ในแฟ้มประวัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ กลายเป็นคนมีคดีติดตัว

1.1.3.2 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาคะเลาะเบาะแว้งระหว่างเยาวชนกับเยาวชน

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาคะเลาะเบาะแว้งระหว่างเยาวชนกับเยาวชน ส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นไปที่กระบวนการแสวงหาสารสนเทศบุคคล โดยเฉพาะการพูดคุยกับผู้นำชุมชนนอกพื้นที่ ๆ รับผิดชอบเพื่อนำความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนกันมาใช้ในการแก้ไขปัญหาคะเลาะเบาะแว้ง นอกจากนี้ยังมีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศอื่น ๆ ด้วยการขอความอนุเคราะห์เพื่อให้เข้าร่วมอบรมให้ความรู้กับเยาวชน และอาศัยการเข้าร่วมอบรม สัมมนาที่มีหน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้นเพื่อนำเอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่มาศึกษาหาความรู้เพื่อใช้ในการทำงาน

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาคะเลาะเบาะแว้งระหว่างเยาวชนกับเยาวชน สารสนเทศที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาคะเลาะเบาะแว้งระหว่างกลุ่มเยาวชนกับเยาวชนส่วนใหญ่จะเป็นแหล่งสารสนเทศบุคคล แหล่งสารสนเทศอื่น ๆ ที่เข้ามาให้การอบรม เช่น ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศูนย์อำนวยการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 9 ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 43

รูปแบบของสารสนเทศจะเป็นตัวผู้นำชุมชนในพื้นที่ ผู้นำชุมชนนอกพื้นที่ เจ้าหน้าที่ ๆ เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังมีสารสนเทศในรูปของสื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ กฎ ระเบียบ รวมทั้งเอกสารที่ได้เข้าร่วมจากการประชุมสัมมนา

เนื้อหาสารสนเทศโดยส่วนใหญ่จะมีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง การปกครองท้องถิ่น รวมทั้งเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องพิพาทและโทษจากยาเสพติด

1.1.3.3 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาสารสนเทศและการใช้สารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาคะเลาะเบาะแว้งระหว่างเยาวชนกับเยาวชน

อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาสารสนเทศและการใช้สารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาคะเลาะเบาะแว้งระหว่างเยาวชนกับเยาวชนส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องข้อจำกัดของเวลาที่ผู้นำชุมชนไม่สามารถเข้าร่วมอบรมหรือสัมมนาได้ครบทุกครั้งที่มีการจัดอบรมเกิดขึ้นเพราะมีภาระงานอื่น ๆ ที่ต้องรับผิดชอบตรงกับช่วงเวลาของการจัดอบรม

1.1.4 การทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้าน

ปัญหาคะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านเป็นปัญหาที่พบมากที่สุด ใน 4 อำเภอเสี่ยงของจังหวัดสงขลา ซึ่งเกิดจากสาเหตุหลาย ๆ สาเหตุด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของ

การเมืองท้องถิ่น สัตว์เลี้ยงทำลายผลผลิตทางการเกษตร ปัญหาการลักขโมย ปัญหาการบุกรุกที่ดิน ปัญหาการแตกแยกทางความคิด ปัญหาการขัดแย้งผลประโยชน์จากเรื่องของบ้านเช่าและไม้เถื่อน ปัญหายาเสพติด รวมถึงปัญหาการใส่ร้ายป้ายสี ซึ่งปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นสามารถสรุปประเด็นและแนวทางในการแก้ไขได้ดังนี้

1.1.4.1 สภาพปัญหา : ปัญหาการเมืองท้องถิ่น

ปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งซึ่งมีสาเหตุมาจากปัญหาการเมืองท้องถิ่นเกิดขึ้นในทุกพื้นที่ใน 4 อำเภอเสี่ยงของจังหวัดสงขลา โดยการบอกกล่าวของผู้นำชุมชนซึ่งประกอบไปด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและกำนัน ปัญหาเหล่านี้พบในพื้นที่ตำบลท่าหมอไพร ตำบลป่าชิง และตำบลนาทับ อำเภอจะนะ ตำบลปากบาง อำเภอเทพา ตำบลคลองขวาง ตำบลปลักหนู อำเภอนาทวี รวมไปถึงตำบลเปียน ตำบลธารคีรี ตำบลทุ่งพอ ตำบลบ้าน โหนด อำเภอสะบ้าย้อย นอกจากนี้ในพื้นที่อื่น ๆ ของ 4 อำเภอเสี่ยงที่ไม่ได้กล่าวถึงในเบื้องต้น ก็มีปัญหาการเมืองท้องถิ่นรวมอยู่ด้วยแต่เป็นปัญหาเล็กน้อย ที่ผู้นำชุมชนเลือกที่จะไม่ให้ความสำคัญมากนัก และเลือกที่จะไม่กล่าวถึงในครั้งนี สำหรับปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งอันมีสาเหตุมาจากเรื่องของการเมืองท้องถิ่นพบได้ในช่วงระยะเวลาการเลือกตั้ง สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการต้องการมีอำนาจของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งเพื่อการปกครองดูแลชุมชน นอกจากนี้ยังมีสาเหตุมาจากความคิดเห็นที่แตกต่างกันของชาวบ้านในการเชียร์ผู้สมัครแต่ละคนที่มีความคิดเห็นต่าง ๆ กัน รวมไปถึงเครือญาติของผู้สมัครที่ต่างฝ่ายต่างเชียร์และสนับสนุนพรรคพวกของตัวเองอย่างเต็มที่ ทำให้มีการกระทบกระทั่งกันในช่วงของการหาเสียง มีรูปแบบวิธีการที่แตกต่างกันออกไปเพื่อโจมตีผู้สมัครรับเลือกตั้งที่อยู่ฝั่งตรงกันข้าม มีการถกเถียงกันในเรื่องนโยบายที่เกิดขึ้นภายหลังจากการหาเสียง ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนนำไปสู่การทะเลาะวิวาท ได้เถียง ชกต่อย กลายเป็นเรื่องราวใหญ่โต นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างครอบครัวผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งและกองเชียร์ที่สนับสนุนแต่ฝ่ายอีกด้วย

การแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งเรื่องการเมืองท้องถิ่นระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้าน แม้ว่าจะได้รับการบอกกล่าวจากผู้นำชุมชนที่ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและกำนัน แต่ผู้ที่เข้าไปแก้ไขปัญหาในเบื้องต้นคือกำนัน ซึ่งเป็นผู้นำชุมชนในพื้นที่ ๆ ใกล้ชิดกับชาวบ้านมากที่สุด โดยบทบาทในการแก้ไขความขัดแย้งที่มีสาเหตุมาจากปัญหาการเมืองท้องถิ่น แม้ว่าจะเกิดขึ้นในพื้นที่ ๆ ต่างกัน ผู้นำชุมชนมีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน แต่ลักษณะและรูปแบบในการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งมีลักษณะที่เหมือนกัน คือพื้นที่ตำบลท่าหมอไพร ตำบลนาทับ อำเภอจะนะและตำบลปากบาง อำเภอเทพา มีผู้นำชุมชนที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 4 ปี โดยเฉพาะผู้นำชุมชนในพื้นที่ตำบลปากบาง อำเภอเทพา มีประสบการณ์การทำงานมากถึง 12 ปี ในขณะที่เดียวกันในพื้นที่ตำบลคลองขวาง อำเภอนาทวี มีผู้นำชุมชนที่มีประสบการณ์

การทำงานเพียง 3 ปี แต่ก็มิมีรูปแบบการแก้ไขปัญหาเช่นเดียวกับผู้นำชุมชนท่านอื่น ๆ โดยอาศัยหลักการแก้ไขปัญหามือต้น คือการพูดคุย ประนีประนอมระหว่างผู้สมัครด้วยกันเอง รวมทั้งเครือญาติและกองเชียร์ของผู้สมัครแต่ละคน มีการจัดเวทีในการพูดคุยกับผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งและกองเชียร์ให้มีการแข่งขันกันแบบบริสุทธิ์ยุติธรรม ในบางครั้งการแก้ไขปัญหาคือทะเลาะเบาะแว้งซึ่งมีสาเหตุมาจากการแย่งชิงตำแหน่งทางการเมืองยังอาศัยกฎหมายการเลือกตั้งเข้ามาตัดสินร่วมด้วย โดยการมีเจ้าหน้าที่เข้ามาทำความเข้าใจกับบรรดาผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งและบรรดากองเชียร์ทั้งหลายเพื่อให้ทราบว่าสิ่งใดที่สามารถกระทำได้หรือสิ่งใดที่กระทำลงไปแล้วผิดต่อกฎหมายการเลือกตั้ง เป็นต้น

นอกจากนี้ปัญหาบางปัญหาที่เกิดจากการแย่งชิงตำแหน่งทางการเมือง โดยเฉพาะการโต้เถียงกันในเรื่องของการแพ้หรือการชนะการเลือกตั้ง ผู้นำชุมชนเลือกตั้งจะไม่ใช้วิธีการไกล่เกลี่ยหรือวิธีการใด ๆ ก็ตามเพราะบางครั้งอาจจะทำให้เรื่องราวลุกลามใหญ่โตขึ้นไปอีก นอกจากนี้ภายหลังการเลือกตั้งเสร็จสิ้นข้อขัดแย้งต่าง ๆ ก็จะเงียบไป ผู้นำชุมชนจึงเลือกตั้งที่จะปล่อยให้เรื่องราวเงียบไปเอง

1.1.4.1.1 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาคือทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านเรื่องการเมืองท้องถิ่น

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาคือทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านเรื่องการเมืองท้องถิ่น ส่วนใหญ่ผู้นำชุมชนเลือกใช้วิธีการพูดคุยกับผู้นำชุมชนจากพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อนร่วมอาชีพ และเจ้าหน้าที่ ๆ เกี่ยวข้องในพื้นที่ นอกจากนี้ก็จะเป็นการติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวจากที่ว่าการอำเภอโดยการเข้าไปหาความรู้เพิ่มเติมจากป้ายประชาสัมพันธ์ หรือการได้เข้าร่วมอบรมสัมมนาที่มีหน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้นและประการสุดท้ายคือการติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวจากสื่อมวลชนเพื่อนำความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการแก้ไขปัญหาและการส่งเสริมสันติวัฒนธรรมต่อไป

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาคือทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านเรื่องการเมืองท้องถิ่น สารสนเทศที่ผู้นำชุมชนเลือกใช้ในการแก้ไขปัญหาส่วนใหญ่จะมาจากแหล่งสารสนเทศบุคคล แหล่งสารสนเทศสถาบัน เช่น ที่ว่าการอำเภอ รวมทั้งแหล่งสารสนเทศสื่อมวลชนที่เป็นแหล่งให้ความรู้ที่ดีในการติดตามข่าวสารและความรู้ในเรื่องการเลือกตั้ง

รูปแบบสารสนเทศ คือ ตัวผู้นำชุมชน หรือผู้นำชุมชนจากพื้นที่อื่น รวมทั้งเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่ว่าการอำเภอ หรือสื่อสิ่งพิมพ์ในรูปแบบของเอกสารหรือแผ่นพับที่ได้จากการเข้าร่วมอบรม สัมมนา และประการสุดท้ายคือรูปแบบสารสนเทศที่เกิดจากการรับรู้

รับฟังจากสื่อมวลชนไม่ว่าจะเป็นสื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์และรวมไปถึงสื่อวิทยุที่ถ่ายทอดความรู้ต่างๆในเรื่องของการเลือกตั้งเพื่อเก็บเป็นประสบการณ์และนำมาใช้สำหรับการปฏิบัติหน้าที่
เนื้อหาสารสนเทศที่ผู้นำชุมชนเลือกใช้ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง กฎหมายการเลือกตั้ง ข้อปฏิบัติในการเลือกตั้ง รวมทั้งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง

1.1.4.1.2 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาสารสนเทศและการใช้สารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาคาถะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านเรื่องการเมืองท้องถิ่น

อุปสรรคและปัญหาที่เกิดจากกระบวนการแสวงหาสารสนเทศ ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของเวลาที่ค่อนข้างจำกัด บางครั้งไม่สามารถเข้าร่วมอบรมหรือสัมมนาได้เพราะติดภารกิจอย่างอื่น นอกจากนี้แหล่งสารสนเทศในชุมชนที่ให้บริการก็มีน้อยรวมถึงเนื้อหาสารสนเทศบางเรื่องเนื้อหาค่อนข้างยากทำให้มีความสับสน โดยเฉพาะสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งมักจะเปลี่ยนแปลงเสมอทำให้เกิดความสับสนได้

1.1.4.2 สภาพปัญหา : ปัญหาสัตว์เลี้ยงทำลายผลผลิตทางการเกษตร

ปัญหาสัตว์เลี้ยงทำลายผลผลิตทางการเกษตรถูกกล่าวถึงโดยผู้นำชุมชนซึ่งดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและกำนัน พบได้ในพื้นที่ตำบลลำไพล ตำบลวังใหญ่ อำเภอเทพา ตำบลนาทวี ตำบลสะท้อน อำเภอนาทวี ตำบลคูหา อำเภอสบ้าย้อย สาเหตุใหญ่ๆของการทะเลาะเบาะแว้งอันเนื่องมาจากการสัตว์เลี้ยงทำลายผลผลิตทางการเกษตรเพราะการเลี้ยงสัตว์แบบเปิดของชาวบ้าน คือการเลี้ยงแบบปล่อยปละละเลยให้สัตว์หากินเองโดยไม่มีการดูแลและ ไม่มีคอกสำหรับเลี้ยงสัตว์ ทำให้การออกหากินของสัตว์จะเดินหากินไปเรื่อย ๆ บางครั้งมีการล่องล่ำเข้าไปในพื้นที่ทำการเกษตรของชาวบ้าน มีการเหยียบย่ำพืชผลทางการเกษตรหรือบางครั้งก็เข้าไปกินพืชผลทางการเกษตรของชาวบ้านทำให้ชาวบ้านได้รับความเสียหายจากการทำลายของสัตว์เลี้ยงเหล่านั้น ก่อให้เกิดการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างเจ้าของสัตว์และเจ้าของสวนเสมอ บางครั้งหากเจ้าของสวนได้รับความเสียหายเข้าบ่อย ๆ ก็จะทำร้ายสัตว์ที่เข้าไปสร้างความเสียหายให้ผลผลิตซึ่งจะมีรูปแบบการทำร้ายแตกต่างกันออกไป เจ้าของสวนบางรายเลือกการทำร้ายสัตว์เลี้ยงด้วยการใช้มีดพร้าฟัน บางรายก็ให้สารเคมีฉีดลงบนพืชผักที่สัตว์เลี้ยงมักจะเข้าไปกิน ทำให้สัตว์ได้รับสารพิษบางตัวอาจจะเสียชีวิตได้ เมื่อเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ขึ้นก็จะมีความขัดแย้งที่สะสมมานาน ก่อเป็นชนวนให้เกิดการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างเจ้าของสัตว์เลี้ยงกับเจ้าของสวน บางครั้งจากเรื่องเล็ก น้อยกลายเป็นเรื่องราวใหญ่โตในชุมชน

การแก้ไขปัญหาคาถะเลาะเบาะแว้งในพื้นที่ 3 อำเภอที่มีปัญหาเรื่องสัตว์เลี้ยงเข้าไปทำลายผลผลิตทางการเกษตรของชาวบ้าน ในเบื้องต้นจะเป็นหน้าที่ของผู้นำชุมชนที่ใกล้ชิดชุมชนมากที่สุดนั่นคือกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ที่เข้าไปแก้ไขปัญหาคาถะเลาะเบาะแว้งเบื้องต้น แม้ว่าผู้นำชุมชนใน

พื้นที่ดังกล่าวจะมีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันโดยมีทั้งกลุ่มผู้นำที่มีประสบการณ์การทำงานที่มากกว่า 4 ปีได้แก่ กำนันในพื้นที่ตำบลลาโพล ตำบลวังใหญ่ อำเภอเทพา และกำนันตำบลสะท้อน อำเภอนาทวี นอกจากนี้ยังมีผู้นำชุมชนที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 4 ปี ในตำบลสะท้อน อำเภอนาทวี ตำบลคูหา อำเภอบ้านย้อย แต่ผู้นำชุมชนทั้ง 2 กลุ่มนี้ก็มีรูปแบบและวิธีการแก้ไขปัญหาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือการเข้าไปพูดคุย โกล่เกลี่ย รอมชอมคู่กรณีทั้ง 2 ฝ่ายทั้งเจ้าของสัตว์เลี้ยงและเจ้าของสวนในกรณีที่เกิดความเสียหายขึ้นมาแล้วก็ให้ชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้น โดยอยู่ในความพึงพอใจของผู้ที่ต้องชดใช้ค่าเสียหายและความพึงพอใจของเจ้าของสวนผู้ได้รับความเสียหายเช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ก็จะเป็นการพูดคุยกับเจ้าของสัตว์เลี้ยงโดยจะต้องมีคอก มีรั้วรอบขอบชิดเพื่อป้องกันสัตว์เลี้ยงออกไปหากิน ในขณะเดียวกันเจ้าของสวนก็ต้องมีรั้วกันสวนของตัวเองเพื่อป้องกันสัตว์เลี้ยงเข้าไปสร้างความเสียหายให้กับผลผลิตทางการเกษตรของตัวเองด้วยเช่นกัน เมื่อต่างฝ่ายต่างระมัดระวังทั้งสัตว์เลี้ยงของตัวเอง ผลผลิตของตัวเอง ปัญหาสัตว์เลี้ยงเข้าไปทำลายความเสียหายให้ผลผลิตทางการเกษตรก็จะไม่เกิดขึ้นอีก

1.1.4.2.1 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านเรื่องสัตว์เลี้ยงทำลายผลผลิตทางการเกษตร

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านเรื่องสัตว์เลี้ยงทำลายผลผลิตทางการเกษตร กระบวนการแสวงหาสารสนเทศส่วนใหญ่ของผู้นำชุมชนจะเป็นการติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวของเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้จากสื่อมวลชนเป็นส่วนใหญ่โดยอาศัยการรับชมรับฟังจากสื่อวิทยุ โทรทัศน์และการติดตามจากหนังสือพิมพ์

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านเรื่องสัตว์เลี้ยงทำลายผลผลิตทางการเกษตร สารสนเทศส่วนใหญ่ที่ถูกเลือกใช้จะมาจากแหล่งสารสนเทศบุคคล คือ ตัวผู้นำชุมชน และแหล่งสารสนเทศสื่อมวลชนที่ประกอบไปด้วยสื่อวิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์

รูปแบบของสารสนเทศก็จะเป็นตัวบุคคล ความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการทำงานและการติดตามข่าวสารจากวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์

เนื้อหาสารสนเทศส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับเรื่องของการเกษตร รวมทั้งเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการปกป้อง ดูแลทรัพย์สินของตัวเองและผู้อื่น

1.1.4.2 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาสารสนเทศและการใช้สารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านเรื่องสัตว์เลี้ยงทำลายผลผลิตทางการเกษตร

อุปสรรคและปัญหาที่เกิดจากกระบวนการแสวงหาสารสนเทศไม่ปรากฏในการแก้ไขปัญหาการขัดแย้งเรื่องสัตว์เลี้ยงทำลายผลผลิตทางการเกษตรของชาวบ้าน

1.1.4.3 สภาพปัญหา : ปัญหาการลักขโมย

ปัญหาการลักขโมยเกิดขึ้นเกือบจะทุกพื้นที่ใน 4 อำเภอเสี่ยงของจังหวัดสงขลา แต่ในบางครั้งบางกรณีที่มีปัญหาการลักขโมยเกิดขึ้นเป็นเรื่องราวเล็กน้อยซึ่งผู้นำชุมชนบางพื้นที่ก็ไม่ได้ถือว่าเป็นปัญหาที่ใหญ่โตจนต้องกลายเป็นประเด็นในการแก้ไขปัญหา ปัญหาการลักขโมยที่พบและถูกกล่าวถึงโดยผู้นำชุมชนในท้องถิ่นทั้งจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและกำนันจะเป็นปัญหาการลักขโมยที่พบได้มากในพื้นที่ตำบลนาหว้า ตำบลจะโหนด ตำบลแค อำเภอจะนะ และตำบลท่าม่วง ตำบลปากบาง อำเภอเทพา โดยเฉพาะในพื้นที่ตำบล ท่าม่วงซึ่งถูกจัดอยู่ในเขตพื้นที่สีแดงเรื่องปัญหาอาชญากรรม การลักขโมยส่วนใหญ่จะเกิดจากกลุ่มคนที่ติดยาเสพติด ตั้งแต่กลุ่มเยาวชน ไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ มีการเข้าไปขโมยของชาวบ้าน ไม่ว่าจะเป็นของภายในบ้านหรือผลผลิตทางการเกษตร เช่น ขี้ยาง เพื่อนำสิ่งของเหล่านั้นไปแปรสภาพเป็นเงินเพื่อนำไปซื้อยาเสพติด การลักขโมยบางครั้งก็ไม่สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้ บางครั้งก็สามารถจับได้และมีการทำร้ายร่างกายเพราะความโมโหของเจ้าของทรัพย์สิน อาจจะเป็นการทุบตี ชกต่อยทำให้ได้รับบาดเจ็บ ปัญหาเหล่านี้จะกลายเป็นประเด็นของการทำร้ายร่างกายขึ้นมาอีกหนึ่งประเด็น คือเมื่อโดนจับได้ว่าเป็นคนขโมยก็就会被ตัดสินให้ชดใช้ค่าเสียหายทั้งหมด แต่ผู้ขโมยที่ถูกทำร้ายก็จะไม่ยอมเพราะถือว่าตัวเองถูกทำร้ายร่างกายด้วย ถ้าจะให้ชดใช้ค่าเสียหายผู้กระทำความผิดก็ต้องจ่ายเงินค่าบาดเจ็บให้กับตัวเองด้วย จึงเป็นประเด็นปัญหาที่ไม่รู้จักจบสิ้น

การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งจะแบ่งบทบาทของผู้นำชุมชนออกเป็น 2 กลุ่มตามลักษณะของความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ประการแรกคือการแก้ไขกรณีที่มีการลักขโมยสิ่งของที่มีมูลค่าไม่มากมานักและกลุ่มผู้ขโมยยังเป็นกลุ่มเยาวชนก็จะมีผู้นำชุมชน คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการช่วยกันตัดสินคดี โดยรูปแบบในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเรื่องการลักขโมยนั้นผู้นำชุมชนทั้ง 2 อำเภอมีรูปแบบและวิธีการที่เหมือนกันแม้ว่าประสิทธิภาพการทำงานของแต่ละคนจะแตกต่างกันก็ตาม เช่น กลุ่มผู้นำชุมชนในพื้นที่อำเภอจะนะที่มีประสิทธิภาพการทำงานน้อยกว่า 4 ปีซึ่งมีประสิทธิภาพการทำงานใกล้เคียงกับผู้นำชุมชนในพื้นที่ตำบลท่าม่วง อำเภอเทพา ที่มีประสิทธิภาพการทำงานแค่ 7 เดือน ในขณะที่เดียวกันผู้นำชุมชนในพื้นที่ตำบลปากบาง อำเภอเทพา มีประสิทธิภาพสูงถึง 12 ปี แต่มีรูปแบบและวิธีการที่ใช้แก้ไขปัญหาคือความขัดแย้งเบื้องต้นเหมือนกัน คือ ใช้วิธีการพูดคุย ไกล่เกลี่ยและเจรจาระหว่างผู้ขโมยกับผู้เสียหายให้ชดใช้ค่าเสียหาย

รวมทั้งไม่คิดใจเอาความกับกลุ่มผู้ขโมยเหล่านั้น แต่ทั้งนี้ก็มีบทกำหนดเอาไว้ว่าถ้าหากมีการกระทำผิดซ้ำสองก็จะต้องได้รับโทษ โดยการนำประเด็นปัญหาเข้าที่ประชุมของชุมชน ใช้นิติที่ประชุมในการตัดสินการลงโทษในการกระทำผิดครั้งต่อไป

นอกจากนี้การแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งวิธีที่สอง คือกรณีที่มีการขโมยทรัพย์สินที่มีมูลค่ามาก ผู้นำชุมชนซึ่งก็คือกำนัน ร่วมกับกรรมการชุมชนก็จะเรียกคู่กรณีทั้ง 2 ฝ่ายมาพูดคุยกันเพื่อให้ชดใช้ค่าเสียหายเช่นกัน แต่ในกรณีที่สิ่งของที่ถูกขโมยค่อนข้างมีราคาเจ้าของทรัพย์สินมักจะเอาผิดกับผู้ขโมยด้วย แม้ว่าจะมีการเจรจาชดใช้ค่าเสียหายให้เรื่องจบไปก็ตาม แต่เจ้าของทรัพย์สินมักจะไมยอมและต้องการให้ผู้ขโมยได้รับโทษและเป็นแบบอย่างให้กับคนอื่นเพื่อไม่ให้คนอื่นเอาเป็นไปแบบอย่าง โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนซึ่งมักจะหลงผิดได้ง่าย ๆ เรื่องราวจึงมักจะเข้าสู่กระบวนการของตำรวจโดยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นคนตัดสิน

1.1.4.3.1 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านเรื่องการลักขโมย

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ของผู้นำชุมชนจะเน้นไปที่การเข้าร่วมพูดคุยกับบุคคลในชุมชน โดยเฉพาะกรรมการชุมชนซึ่งอยู่ใกล้ชิดชุมชนมากที่สุดและผู้อาวุโสในชุมชนที่ชาวบ้านให้การเคารพเพื่อรับทราบปัญหาและหาทางแก้ไขร่วมกัน นอกจากนี้ยังเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกันเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ และมีการติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากสื่อมวลชนเพื่อนำมาเป็นความรู้สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้นำชุมชนต่อไป

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชน สารสนเทศที่ใช้ในการแก้ปัญหาการลักขโมย โดยส่วนใหญ่ผู้นำชุมชนจะเลือกใช้สารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศบุคคล แหล่งสารสนเทศจากแหล่งสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์

รูปแบบสารสนเทศคือตัวผู้นำชุมชน กรรมการชุมชน รวมทั้งผู้ใหญ่ในชุมชนที่เป็นที่เคารพของคนในหมู่บ้าน บางครั้งในกรณีที่ปัญหาค่อนข้างเป็นปัญหาใหญ่ก็จะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาช่วยในการไกล่เกลี่ย นอกจากนั้นก็จะเป็นความรู้และประสบการณ์ของผู้นำชุมชน รวมถึงข่าวสารความรู้ที่ได้รับจากสารสนเทศสื่อมวลชนทั้งวิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ นอกจากนั้นก็จะเป็นสื่อสารสนเทศในรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมอบรม สัมมนา

เนื้อหาสารสนเทศส่วนใหญ่ที่นำมาใช้ในการประนีประนอมจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับการปรองดอง การเน้นความสามัคคีของคนในชุมชน รวมถึงการคำนึงถึงความเป็นพี่เป็นน้องเป็นเครือญาติร่วมชุมชนเดียวกัน รวมถึงกฎหมาย บทลงโทษสำหรับผู้กระทำความผิด

1.1.4.3.2 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาสารสนเทศและการใช้สารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาคารวะและปะทะระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านเรื่องปัญหาการลักขโมย

อุปสรรคและปัญหาที่เกิดจากกระบวนการแสวงหาสารสนเทศจะเป็นเรื่องของแหล่งสารสนเทศในชุมชนไม่มีปรากฏ หรือถ้าจะมีก็เป็นเพียงแหล่งสารสนเทศ เล็ก ๆ ที่มีสารสนเทศให้เลือกสรรน้อยมาก เช่น ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เป็นต้น

1.1.4.4 สภาพปัญหา : ปัญหาการบุกรุกที่ดินทำกิน

ปัญหาการบุกรุกที่ดินทำกินระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านจากคำบอกเล่าของผู้นำชุมชนทั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและกำนันพบได้ในพื้นที่ของตำบลจะโหนด อำเภอนะบะ ตำบลวังใหญ่ ตำบลลำไพล อำเภอนาหว้า ตำบลสะทอน ตำบลนาหว้า ตำบลท่าประดู่ อำเภอนาหว้า ตำบลเปียน ตำบลเขาแดง ตำบลคูหา อำเภอบ้านค่าย พื้นที่ดังกล่าวข้างต้นมีปัญหาการบุกรุกที่ดินทำกินระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้าน เป็นความขัดแย้งที่เปิดเผยมปรากฏขึ้นเสมอในชุมชน ในกรณีที่ชาวบ้านแผ้วถางป่าที่ทำมาหากินของครอบครัว ไม่ว่าจะป็นสวน ไร่ หรือพื้นที่นา ก็ตาม ซึ่งที่ดินแต่ละแปลงที่มีปัญหามักจะไม่มีรั้ว ไม่มีอาณาเขตที่บ่งบอกการถือสิทธิ์ที่ชัดเจนแน่นอน มีการแผ้วถางที่เข้าไปล่วงล้ำอาณาบริเวณของเพื่อนบ้านใกล้เคียงเสมอ เมื่อเจ้าของพื้นที่พบว่าที่ดินถูกแผ้วถางเข้ามาในบริเวณที่ตัวเองถือสิทธิ์ครอบครองอยู่ก็มีความไม่พอใจ มีการโต้เถียงกัน พุดจาถากถางจนกลายเป็นปัญหาที่นำไปสู่การทะเลาะระหว่างผู้ถือสิทธิ์ครอบครองที่ดินกับผู้บุกรุกบ่อยครั้ง

นอกจากนี้ประเด็นปัญหาในพื้นที่ตำบลจะโหนด อำเภอนะบะ นอกจากจะมีการบุกรุกที่ดินแล้ว ยังพบว่าพื้นที่ส่วนใหญ่บริเวณนั้นจะมีการทำสวนยางพาราทำให้ต้องมีเส้นทางรถวิ่งผ่านเข้าออกในพื้นที่ของเจ้าของสวนที่ได้ทำการเพาะปลูกเอาไว้ และเข้าไปทำความเสียหายให้กับผลผลิตของเจ้าของสวน ทำให้เกิดความไม่พอใจและปิดเส้นทาง เมื่อเส้นทางรถวิ่งผ่านเข้าออกถูกปิดก็สร้างความไม่พอใจให้กับผู้ใช้เส้นทางเหล่านั้นเกิดเป็นกรณีพิพาทระหว่างกัน

การแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งเรื่องการบุกรุกที่ดินทำกิน โดยส่วนใหญ่จะเป็นการแก้ไขที่สามารถจบได้ในชุมชน โดยมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านซึ่งมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 4 ปีเป็นผู้ไกล่เกลี่ย ประนีประนอมให้คลี่คลายเป็นราย ๆ ไป ใช้แนวหลักเขตแดนในการพิจารณาว่ามีการบุกรุกเข้าไปในที่ดินบริเวณนั้น ๆ จริงหรือไม่ถ้าหากมีการบุกรุกจริง ๆ ก็ให้ผู้บุกรุกถอยออกมาจากพื้นที่

สำหรับพื้นที่ตำบลจะโหนด อำเภอนะบะ แม้ว่าผู้นำชุมชนจะมีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 4 ปี แต่ก็มีหน่วยงานในชุมชนที่คอยช่วยเหลือให้การแก้ไขปัญหาล่วงไปด้วยดีนั่นคือ “ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระดับตำบล” ที่ใช้สำหรับการพูดคุยระหว่างคู่กรณี

มีปัญหาระหว่างกัน โดยมีผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์คอยเป็นผู้ไกล่เกลี่ย โดยให้มีการยินยอมผ่อนสั้นผ่อนยาวเพื่อให้มีการใช้พื้นที่เป็นเส้นทางรถผ่านเข้าออกในขณะเดียวกันก็จะต้องไม่สร้างความเดือดร้อนให้เจ้าของพื้นที่เช่นกัน ซึ่งโดยส่วนใหญ่การไกล่เกลี่ยก็จะจบลงด้วยดีเสมอ

1.1.4.4.1 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านเรื่องการบุกรุกที่ดินทำกิน

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนส่วนใหญ่คือการเข้าร่วมพูดคุยกับผู้นำชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียงที่ประสบปัญหาเดียวกัน รวมถึงการเข้าร่วมพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ไกล่เกลี่ยในชุมชนเพื่อร่วมหาแนวทางในการยุติปัญหาร่วมกัน นอกจากนี้ก็จะเป็นการเข้าร่วมอบรม สัมมนาที่มีหน่วยงานทั้งจากภายในและภายนอกชุมชนจัดขึ้น

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนเพื่อการส่งเสริมสันติวัฒนธรรมในพื้นที่ สารสนเทศที่ผู้นำชุมชนเลือกใช้ในการแก้ปัญหการบุกรุกที่ดินทำกินส่วนใหญ่แล้วผู้นำชุมชนจะเลือกสารสนเทศที่มาจากแหล่งสารสนเทศบุคคล ซึ่งเป็นแหล่งใกล้ตัวผู้นำชุมชนมากที่สุด นอกจากนี้ก็มีแหล่งสารสนเทศอื่น ๆ ที่เข้ามาให้การอบรม เช่น ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นต้น หรือจะเป็นแหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน ซึ่งประกอบไปด้วยวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์

รูปแบบของสารสนเทศคือตัวผู้นำชุมชน ผู้นำชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียงที่มีปัญหาที่เกิดขึ้นคล้าย ๆ กันรวมถึงเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระดับตำบล สื่อสิ่งพิมพ์อย่างหนังสือ หนังสือพิมพ์และวารสารต่าง ๆ รวมทั้งเอกสารที่ดินหรือโฉนดที่ดินที่เจ้าของถือสิทธิครอบครองอยู่เพื่อนำมาตัดสินในการชี้ว่าใครบุกรุกหรือไม่ได้บุกรุกเพื่อให้การตัดสินเป็นไปอย่างยุติธรรมที่สุด

เนื้อหาสารสนเทศส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับเรื่องของการรู้จักรับผิดชอบในทรัพย์สินสมบัติของตัวเองและทรัพย์สินของผู้อื่น ไม่อยากได้อยากมีในส่วนของผู้อื่น และการรู้จักรับผิดชอบในสิ่งที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งเน้นเรื่องของการให้อภัย การเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวม การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

1.1.4.4.2 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาสารสนเทศและการใช้สารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านเรื่องที่ดินทำกิน

อุปสรรคและปัญหาที่เกิดจากกระบวนการแสวงหาสารสนเทศไม่ปรากฏชัดเจนมากนักเพราะสารสนเทศส่วนใหญ่เกิดจากประสบการณ์ของผู้นำชุมชนเอง เพราะฉะนั้นการดึงประสบการณ์การทำงานออกมาใช้ รวมถึงประสบการณ์ที่สะสมมาจากการเข้าร่วมอบรมสัมมนาจึงไม่มีอุปสรรค

1.1.4.5 สภาพปัญหา : ปัญหาการแตกแยกทางความคิด

ปัญหาการแตกแยกทางความคิดในกลุ่มของชาวบ้านกับชาวบ้านมาสาเหตุมาจากปัจจัย 3 ประการซึ่งประกอบไปด้วยความโง่ ความจน และความเจ็บ นอกจากนี้ยังมีสาเหตุมาจากการทะเลาะเบาะแว้งของกลุ่มเยาวชนและประการสุดท้ายคือการโต้เถียงกันในวงสุรา ซึ่งสามารถแยกแยะได้ดังนี้

1) ปัญหาการแตกแยกทางความคิดที่มีสาเหตุมาจากความโง่ ความจนและความเจ็บ

ปัญหาการแตกแยกทางความคิดที่มีสาเหตุมาจากความโง่ ความจน และความเจ็บถูกกล่าวถึงโดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล พบในพื้นที่ตำบลสะบ้าย้อย และตำบลบาโหม อำเภอสบ้าย้อย ซึ่งได้ระบุว่าสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการความโง่ ความจน และความเจ็บ โดยมีความโง่คือความไม่รู้ของประชาชน ทำให้ประชาชนถูกชักจูงให้เปลี่ยนแปลงทางความคิดไปในทางที่ไม่ดีได้ง่าย เห็นผิดเป็นชอบ ขาดสามัญสำนึกและการแยกแยะ สำหรับความจน คือความไม่มี เมื่อไม่มีก็ทำให้มีความอยากที่จะมีและพยายามไขว่คว้าให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการจะมี ถึงแม้ว่าจะผิดกับกฎหมายหรือศีลธรรมก็ตาม และประการสุดท้ายคือความเจ็บ ไม่ว่าจะเจ็บทางกาย เจ็บทางใจที่เกิดขึ้นกับตัวเอง หรือเกิดขึ้นกับบุคคลที่เกี่ยวข้องอันเนื่องมาจากปัญหาด้านความมั่นคงในพื้นที่ ทำให้เกิดความพยายาม อาฆาต ต้องการที่จะแก้แค้น สาเหตุทั้งหมดนี้ล้วนสร้างให้เกิดความแตกแยกในกลุ่มประชาชน ทั้งที่เป็นผู้ถูกกระทำ และผู้ที่กระทำ โดยเฉพาะเมื่อความคิดเห็นสวนทางกัน การกระทำที่เกิดขึ้นก็สวนทางกัน ทำให้เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก ก่อให้เกิดความขัดแย้งในชุมชนขึ้นมา

2) ปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งของกลุ่มเยาวชน

ปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งของกลุ่มวัยรุ่นที่ส่งผลต่อความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของกลุ่มเยาวชน เป็นการแตกแยกทางความคิดที่เห็นได้ชัดเจน จากการที่ผู้ปกครองลืมนึกถึงถึงความถูกต้อง คิดว่าบุตรหลานของตัวเองต้องเป็นผู้ที่ถูกเสมอ ไม่ว่าจะเป็นเป็นเรื่องของการโต้เถียง ชกต่อย หรือการแบ่งพรรคแบ่งพวกกัน ปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งจากการแตกแยกทางความคิดจึงส่งผลให้เกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มของผู้ปกครองของเยาวชนด้วยเช่นกัน

การแก้ปัญหาการแตกแยกทางความคิดจะเป็นการร่วมมือกันของผู้นำและผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้านรวมทั้งเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้ามาช่วยเหลือ ร่วมพูดคุยและแก้ปัญหาแต่ละประเด็นอย่างชัดเจน ตั้งแต่การจัดการกับความโง่ ความจน และความเจ็บออกไปจากความคิดของประชาชน โดยการแก้ปัญหากับความโง่คือการจัดให้ประชาชนได้มีความรู้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใกล้ตัวหรือไกลตัวโดย

อาศัยบทบาทของผู้นำในการชี้แนะสิ่งที่สร้างสรรค์ให้กับชาวบ้านในชุมชน และสร้างความมั่นคงให้กับชาวบ้าน ไม่ให้ชาวบ้านถูกชักจูงหรือถูกล่อลวงโดยผู้มีอำนาจเหนือกว่า การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากความจนคือการจัดให้มีอาชีพในชุมชนโดยพาชาวบ้านไปดูงานนอกพื้นที่เพื่อนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาเป็นอาชีพของตนเอง นอกจากนี้ยังจัดให้มีพื้นที่ทำกินในชุมชนเพื่อให้ชาวบ้านพึ่งพาอาศัยตัวเองได้ และประการสุดท้ายคือการจัดการความเจ็บ คือการลบรอยแผลในใจของประชาชนผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาความไม่มั่นคง ด้วยการเข้าไปเยียวยาให้กับชาวบ้านไม่ว่าจะเข้าไปพูดคุย ปลอดภัย หรือช่วยเหลือด้านสิ่งของก็ตาม เพื่อให้ประชาชนรู้สึกได้ว่าไม่ได้อยู่อย่างโดดเดี่ยว

นอกจากนี้ในส่วนของการแก้ไขปัญหาการแตกแยกทางความคิดระหว่างกลุ่มของผู้ปกครองซึ่งมีสาเหตุมาจากการทะเลาะเบาะแว้งของกลุ่มเยาวชน ผู้นำชุมชนจะเข้ามาจัดการแก้ไขปัญหาโดยใช้วิธีการพูดคุยกับกลุ่มของผู้ปกครองเพื่อชี้แนะให้ผู้ปกครองเห็นความเป็นจริงว่าการกระทำของบุตรหลานผิดหรือถูกอย่างไร ช่วยให้ผู้ปกครองแยกแยะและเน้นหลักของเหตุผลมากกว่าการใช้หลักเครือญาติในการตัดสินใจปัญหา เพื่อให้เกิดความยุติธรรมในสังคม

1.1.4.5.1 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาการ

ทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านเรื่องการแตกแยกทางความคิด

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนจะเป็นการแสวงหาความรู้เพื่อนำมาเป็นประสบการณ์ โดยอาศัยการเข้าร่วมพูดคุยกับบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องต่าง ๆ เช่น ชุมชนทหารพรานในพื้นที่ นอกจากนี้ยังอาศัยการเข้าถึงสารสนเทศโดยการเข้าร่วมอบรม สัมมนาที่มีหน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น นอกจากนี้ก็มีการติดตามข่าวสารความรู้จากสื่อมวลชนไม่ว่าจะเป็นสื่อจากวิทยุ โทรทัศน์หรือหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนเพื่อแก้ปัญหาการแตกแยกทางความคิดอันมีสาเหตุมาจากความงอ ความจน และความเจ็บ และสาเหตุที่เกิดจากความคิดเห็นไม่ตรงกันของกลุ่มผู้ปกครองเยาวชน ส่วนใหญ่จะใช้สารสนเทศที่มีจากแหล่งสารสนเทศบุคคล แหล่งสารสนเทศอื่น ๆ เช่น หน่วยงานของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เข้ามาให้การอบรม และแหล่งสารสนเทศมวลชนที่เป็นแหล่งความรู้ทั่วไปสำหรับการสะสมความรู้

รูปแบบของสารสนเทศได้แก่ตัวผู้นำชุมชน โดยเฉพาะประสบการณ์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสะบ้าย้อยที่มีประสบการณ์มากถึง 13 ปี เป็นผู้นำที่ชาวบ้านให้การยอมรับและนับถือมาก ดังนั้นศักยภาพที่ผู้นำมีในตัวเองจึงกลายมาเป็นสารสนเทศที่ใช้ในการแก้ปัญหาของผู้นำเป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังมีบุคคลอื่นที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องที่เป็นประโยชน์ในแต่ละด้านมาให้ความรู้ เช่นกลุ่มของทหารพรานในพื้นที่ ๆ เข้ามาให้คำชี้แนะกับชาวบ้าน นอกจากจะอยู่ในกลุ่มของความรู้และประสบการณ์จากผู้นำชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องแล้ว

ยังมีลักษณะของสื่อสิ่งพิมพ์ เช่นเอกสาร หนังสือ ประกอบการสัมมนาที่ได้รับจากการเข้าร่วม
อบรม การสัมมนา รวมถึงรูปแบบข่าวสาร ความรู้ที่ได้รับจากแหล่งสารสนเทศสื่อมวลชนใน
รูปแบบของสื่อวิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์

เนื้อหาสารสนเทศโดยส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ของ
ชาวบ้าน เพื่อให้ชาวบ้านมีความรู้ที่ถูกต้องสามารถแยกแยะสิ่งที่ดีสิ่งที่ถูกต้องรวมทั้งแยกแยะสิ่งที่
ไม่ดีออกจากกันได้ รวมทั้งเนื้อหาเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันของชาวบ้านในชุมชน รูปแบบและวิธีการ
จัดการเพื่อให้เกิดความสงบสุขในชุมชน

**1.1.4.5.2 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาสารสนเทศ
และการใช้สารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านเรื่องการ
แตกแยกทางความคิด**

อุปสรรคและปัญหาที่เกิดจากกระบวนการแสวงหาสารสนเทศส่วน
ใหญ่จะเป็นข้อจำกัดของเวลาที่มีน้อย ก่อนข้างที่จะเข้าถึงแหล่งสารสนเทศอื่น ๆ ได้ลำบาก
โดยเฉพาะห้องสมุดในชุมชนหรือห้องสมุดที่ให้บริการสารสนเทศทั่ว ๆ ไป เพราะเวลาส่วนใหญ่
นอกจากปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้นำแล้ว ยังมีการเข้าร่วมอบรม สัมมนาต่าง ๆ อีกมากมายทำให้มี
อุปสรรคในเรื่องของเวลาซึ่งมาจากตัวผู้นำชุมชนเองมากกว่า

1.1.4.6 สภาพปัญหา : ปัญหาการโต้เถียงในวงสุรา

ปัญหาการโต้เถียงกันจากการเมาสุราเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในทุกพื้นที่ สำหรับการ
การโต้เถียงกันในวงสุราและเป็นประเด็นปัญหาที่ถูกกล่าวถึง โดยกำนันในพื้นที่ตำบลคลองเปียง
อำเภอจะนะ ตำบลวังใหญ่ อำเภอเทพาและตำบลทุ่งพอ อำเภอสะบ้าย้อย สาเหตุส่วนใหญ่เกิด
ความคิดที่ว่าความคิดของตัวเองถูกและของคนอื่นผิดเสมอ เรื่องที่มักจะโต้เถียงกันในวงสุราส่วน
ใหญ่จะเป็นเรื่องใกล้ตัว เป็นเรื่องในครอบครัวของผู้อื่น เรื่องการเมือง เรื่องทำมาหากินหรือเรื่อง
สัพเพเหระทั่วไป แต่ไม่ใช่ปัญหาที่ใหญ่โตมากนัก ส่วนใหญ่เพื่อน ๆ ที่นั่งในวงสุราเดียวกันจะ
ช่วยกันห้ามปรามก่อนที่เรื่องราวจะบานปลาย สำหรับบางครั้งเรื่องราวที่โต้เถียงกันเป็นเรื่องราว
ใหญ่โตก็จะมีผู้นำชุมชนเข้ามาห้ามปราม โดยมีสารวัตรกำนันหรือตำรวจชุมชนเข้ามาห้ามและแยก
คู่กรณีออกจากกัน รองจนกระทั่งอาการสงบ หายมาแล้วจะนำคู่กรณีทั้งสองมาพูดคุย เจรจาร่วมกัน

การแก้ปัญหาโดยส่วนใหญ่ผู้นำชุมชนซึ่งมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า
4 ปีในพื้นที่ดังกล่าวใช้การแก้ปัญหาแบบเดียวกัน คือการพูดคุยระหว่างคู่กรณีให้จบลงด้วยดี
เสมอ เพราะสาเหตุส่วนใหญ่มาจากอาการเมาแล้วขาดสติทั้งสองฝ่าย เมื่อหายเมาก็จะกลับมาเข้าใจ
กัน บางครั้งผู้นำชุมชนก็ไม่ได้มีบทบาทในการที่จะเข้าไปแก้ไขแต่เลือกที่จะปล่อยให้เรื่องเงียบลง
ไปเองแทนที่จะเข้าไปแก้ไขเพราะการเข้าไปแก้ไขบางครั้งก็เป็นการเพิ่มความรุนแรงของปัญหาแต่
ในบางกรณีที่เป็นการโต้เถียงกันใหญ่โตดังที่กล่าวไว้ข้างต้น มีการนำอาวุธเข้ามาข่มขู่ เรื่องราว

มักจะบานปลายออกไปด้วย เพราะคู่กรณีที่ถูกอาวรณ์ข่มขู่จะมีความรู้สึกว่าคุณข่มขู่ ถูกเอาชีวิตทำให้เสียศักดิ์ศรี มีการอาฆาตพยาบาทกัน เป็นเรื่องที่คุณนำชุมชนมักจะใช้บุคคลที่ 3 เข้ามาช่วยในการไกล่เกลี่ยเสมอ เช่น มีการนำผู้ใหญ่ในชุมชน กำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมาร่วมพูดคุยและไกล่เกลี่ย รอมชอมคู่กรณีทั้งสองฝ่ายให้หันหน้ามาพูดคุยกันด้วยสติ ไม่ให้อาการเมาสุรามาบั่นทอนมิตรภาพความสัมพันธ์ระหว่างกัน และอ้างถึงเรื่องราวที่ไม่สามารถยุติได้ภายในชุมชนจะทำให้กลายเป็นเรื่องราวใหญ่โต เสียเวลาเสียทรัพย์สินในกระบวนการขึ้นโรงขึ้นศาล เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายหลังการไกล่เกลี่ยมักจะจบลงด้วยดีเสมอ เพราะคู่กรณีทั้งสองฝ่ายก็กลัวความผิด กลัวการลงโทษทางกฎหมายรวมทั้งเสียเวลาและเสียทรัพย์สินอีกด้วย

1.1.4.6.1 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาการ

ทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านเรื่องการโต้เถียงในวงสุรา

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้าน ผู้นำชุมชนเลือกการติดตามข่าวสารความรู้จากสื่อมวลชนเป็นหลัก นอกจากนี้มีการสมัครเป็นสมาชิกวารสาร รวมไปถึงการค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนจะเลือกใช้แหล่งสารสนเทศบุคคล แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ รวมถึงแหล่งสารสนเทศที่เข้ามาให้การอบรม และการไปดูงาน และแหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

รูปแบบสารสนเทศส่วนใหญ่คือผู้นำชุมชน สื่อสิ่งพิมพ์ที่ได้จากการอบรม รวมไปถึงสิ่งพิมพ์ที่เกิดจากการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต และวารสารกำนันผู้ใหญ่บ้านที่เป็นสมาชิก

เนื้อหาสารสนเทศส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับทักษะในการพูด การเจรจา การไกล่เกลี่ยเพื่อให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายเข้าใจกันและตกลงกันได้ รวมถึงเรื่องของกฎหมายเพราะถ้าเมื่อไหร่ก็ตามที่มีการอ้างเรื่องของกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้องจะทำให้คู่กรณีมีพฤติกรรมที่อ่อนลง เพราะกลัวความผิดและกลัวว่าเรื่องราวจะบานปลาย

1.1.4.6.2 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาสารสนเทศและการใช้สารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านเรื่องการค้าแยกทางความคิด

อุปสรรคและปัญหาในการใช้สารสนเทศและการเข้าถึงสารสนเทศไม่พบมากนักเพราะส่วนใหญ่การเข้าถึงสารสนเทศก็จะเป็นการเข้าถึงได้จากสื่อแทบทุกชนิด แต่อาจจะมีปัญหาในเรื่องของสื่ออินเทอร์เน็ตที่ผู้นำชุมชนยังมีความคุ้นเคยไม่มากนัก บางครั้งต้อง

อาศัยเพื่อนร่วมงานในการเข้าถึงข้อมูลบางชนิด หรือบางครั้งก็อาศัยคนในครอบครัวในการเข้าถึงสารสนเทศเพื่อนำมาศึกษา

1.1.4.7 สภาพปัญหา : ปัญหาการขัดแย้งทางผลประโยชน์

ปัญหาการขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในพื้นที่เสี่ยง 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา พบปัญหาการขัดแย้งมาจาก 2 ประเด็นปัญหาใหญ่ ๆ ได้แก่ การขัดแย้งผลประโยชน์เรื่องบ้านเช่า และการขัดแย้งผลประโยชน์เรื่องไม้เถื่อน ซึ่งสามารถสรุปประเด็นปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้ ดังนี้

1.1.4.7.1 ขัดแย้งผลประโยชน์เรื่องบ้านเช่า

ปัญหาการขัดแย้งทางผลประโยชน์เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่น่าไปสู่การทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้าน คือการอพยพย้ายถิ่นเข้ามาในชุมชน เกิดปัญหาการขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ของราคาบ้านเช่าที่เพิ่มสูงขึ้นเกิดขึ้นพบในพื้นที่ตำบลสะบ้าย้อย อำเภอสะบ้าย้อยที่มาจากกรกล่าวถึง โดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะพื้นที่อำเภอสะบ้าย้อยซึ่งเป็นพื้นที่ ๆ มีประชากรจากพื้นที่เสี่ยง 3 จังหวัดชายแดนใต้อพยพเข้ามาอาศัยอยู่มาก โดยอาศัยบ้านเช่าเป็นที่อยู่ชั่วคราว ทำให้ราคาเช่าของบ้านเช่าสูงขึ้นหลายเท่าตัว บุคคลในพื้นที่ด้วยกันไม่สามารถเช่าอยู่อาศัยได้เพราะราคาเช่าสูง แต่บุคคลภายนอกที่เข้ามาอาศัยอยู่กับค่าเช่าบ้านที่สูงได้ ทำให้ชาวบ้านในพื้นที่เดิมไม่พอใจ โดยค่าเช่าบ้านจากเดิมราคาเช่าอยู่ที่ประมาณ 1,500 บาทต่อหลังคาเรือน ต่อเดือน แต่ภายหลังจากมีการย้ายที่อยู่ของประชากรจาก 3 จังหวัดเข้ามาอาศัยในพื้นที่สะบ้าย้อยราคาเช่าสูงขึ้นถึงหลังละ 4,500 บาทต่อเดือนต่อหลังคาเรือน และอิทธิพลของบุคคลภายนอกที่เข้ามาอาศัยในพื้นที่ยังชักนำให้ชาวบ้านในพื้นที่เกิดความขัดแย้งกัน มีการโต้เถียงกันบ่อย ๆ บางครั้งถึงขั้นทะเลาะชกต่อยกันก็มี ชาวบ้านในพื้นที่เดิมเชื่อว่าพวกที่ย้ายเข้ามาอยู่ใหม่ และสามารถสู้ราคาเช่าที่สูงได้ เพราะบุคคลในกลุ่มนั้นใช้เป็นที่ค้าขายยาเสพติดแต่ทั้งนี้เจ้าของบ้านเช่ายังยินดีที่จะให้เช่าอาศัยต่อไปเพราะราคาเช่าที่ได้รับสูง แต่ในขณะเดียวกันชาวบ้านในพื้นที่เดิมก็พยายามต่อต้านเพราะเชื่อว่าอาจจะทำให้ยาเสพติดแพร่กระจายในชุมชนมากยิ่งขึ้น ทำให้เกิดการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างเจ้าของบ้านเช่ากับคนในพื้นที่

การแก้ปัญหาการขัดแย้งทางผลประโยชน์ ในส่วนของการโต้เถียงหรือทะเลาะชกต่อยกันโดยส่วนใหญ่ผู้นำชุมชนคือกำนัน จะเป็นคนไกล่เกลี่ย ยุติเรื่องราวไม่ให้บานปลาย บางครั้งก็ใช้บุคคลที่สามเข้ามาช่วยแก้ไข โดยเฉพาะถ้าบุคคลที่เข้ามาช่วยในการไกล่เกลี่ยเป็นที่เคารพของคู่กรณีทั้งสองฝ่ายเรื่องราวก็มักจะจบลงได้ง่ายดาย และไม่ถือสาหาความกันอีกต่อไป สำหรับการแก้ปัญหาการเช่าบ้านผู้เช่าบ้านผู้นำชุมชนไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้มากนัก ทั้งนี้เพราะการเช่าบ้านหรือราคาเช่าบ้านขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้ให้เช่าและผู้เช่า แต่การแก้ปัญหาของผู้เช่าชุมชนจะช่วยในกรณีที่ให้ชาวบ้านในพื้นที่ช่วยเป็นหูเป็นตาและสำรวจและ

ตั้งเกิดพฤติกรรมของผู้เข้าบ้านแต่ละบุคคล ถ้าบุคคลใดมีพฤติกรรมที่น่าสงสัยก็ให้ชาวบ้านรีบแจ้ง
แก่ผู้นำชุมชนทราบ เพื่อที่จะได้เข้ามาตรวจสอบ และแก้ไขปัญหากว่าหากว่ามีสิ่งผิดปกติเกิดขึ้นใน
ชุมชนจริง ๆ โดยสามารถแก้ไขได้ทันที

1) กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะ
แว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านเรื่องการขัดแย้งผลประโยชน์เรื่องบ้านเช่า

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนเน้นการเข้าร่วมพูดคุยกับผู้นำ
ชุมชนในพื้นที่ต่าง ๆ ที่มีปัญหาใกล้เคียงกัน มีการติดตามข่าวสารความรู้จากสื่อมวลชน นอกจากนี้
ก็มีการเข้าร่วมอบรมสัมมนาที่มีหน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้นและยังรวมไปถึงการเข้าไปหาซื้อเพิ่มเติม
จากแหล่งสารสนเทศเอกชน ได้แก่ ร้านหนังสือ เป็นต้น

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนสารสนเทศส่วนใหญ่จะเลือกใช้แหล่งที่มา
จากแหล่งสารสนเทศบุคคล แหล่งสื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะ
จากสื่อวิทยุคือคลื่นวิทยุ 94 FM คลื่นวิทยุชุมชนสะบาย้อย บางครั้งก็จะมีแหล่งสารสนเทศอื่น ๆ ที่
ผู้นำชุมชนเลือกใช้ ได้แก่ร้านหนังสือ หรือจะเป็นแหล่งสารสนเทศจากภายนอกที่เข้ามาให้การ
อบรม เป็นต้น

รูปแบบของสารสนเทศคือตัวผู้นำชุมชน และผู้นำชุมชนในพื้นที่ต่าง ๆ ที่มี
ปัญหาเกิดขึ้นคล้าย ๆ กัน รวมถึงสื่อสิ่งพิมพ์อย่างเอกสารประกอบการอบรมที่ได้รับจากการเข้า
ร่วมอบรมหรือหนังสือที่เลือกสรรโดยการซื้อมาศึกษาเพิ่มเติม

เนื้อหาสารสนเทศส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับ การปกครอง ดูแลชุมชน ทักษะใน
การพูดโน้มน้าว พูดไกล่เกลี่ย

2) อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาสารสนเทศและ
การใช้สารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านเรื่องขัดแย้ง
ผลประโยชน์บ้านเช่า

อุปสรรคและปัญหาที่เกิดจากกระบวนการแสวงหาสารสนเทศส่วนใหญ่มี
สาเหตุมาจากตัวผู้นำชุมชนเองมากกว่า โดยเฉพาะเรื่องข้อจำกัดของเวลาที่ไม่มีเวลามากนักในการที่
จะเข้าไปค้นหาสารสนเทศอื่น ๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่กล่าวมา

1.1.4.7.2 ขัดแย้งผลประโยชน์เรื่องไม้เถื่อน

การขัดแย้งผลประโยชน์เรื่องไม้เถื่อนเกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลคลองขวาง
อำเภอนาทวีซึ่งเป็นการกล่าวถึงโดยกำนันในพื้นที่ การขัดแย้งผลประโยชน์เรื่องไม้เถื่อนซึ่งมี
นายทุนจากภายนอกเข้ามาเป็นผู้จัดการ และแผ่อิทธิพล โดยให้สิทธิกับพวกพ้องของตนเท่านั้น มี
การใช้เครือข่ายอิทธิพลเข้ามาข่มขู่ หากใครมีข้อขัดแย้งจากแนวคิดของนายทุนในการที่จะขัดขวาง

ก็จะได้รับความเดือดร้อน ถูกข่มขู่ ทำให้เกิดความหวาดกลัวต่อชีวิตและทรัพย์สินรวมทั้งคนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การแก้ปัญหาการขัดแย้งผลประโยชน์เรื่องการค้าไม้ ผู้นำชุมชนซึ่งก็คือ กำนัน ไม่สามารถแก้ไขปัญหาคือภายในชุมชน โดยส่วนใหญ่การแก้ปัญหาของผู้นำชุมชนจะ แก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในชีวิตประจำวันของชาวบ้านและไม่มีกลุ่มอิทธิพลเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่สำหรับกรณีของการค้าไม้เถื่อนซึ่งมีกลุ่มผู้มีอิทธิพลหนุนหลังอยู่ ทำให้บางครั้งผู้นำชุมชนต้อง ตกอยู่ในสภาพพหุหนวก ตาบอด คือ ไม่รับรู้ ไม่ได้ยินและไม่เห็นอะไรทั้งสิ้น ถึงแม้ว่าความจริงจะรู้ ทุกอย่างก็ตามแต่ด้วยอิทธิพลของนายทุนทำให้ผู้นำชุมชนเองก็มีความหวาดกลัวเช่นกัน หน้าที่ของ ผู้นำชุมชนจึงเป็นแค่การรายงานให้กับหน่วยงานที่สูงกว่าขึ้นไปรับทราบและเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะเป็นหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการประสานงานกับ หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้เข้ามาช่วยแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในชุมชน

1) กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านเรื่องการค้าขัดแย้งผลประโยชน์เรื่องไม้เถื่อน

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนจะเน้นที่การเข้าร่วมอบรม สัมมนาเพื่อนำความรู้และประสบการณ์มาประกอบการทำงาน

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนจะเลือกใช้แหล่งสารสนเทศบุคคลหรือ หน่วยงานที่เข้ามาอบรม รวมถึงแหล่งสารสนเทศสถาบันอย่างห้องสมุดในพื้นที่และบริเวณ ใกล้เคียง นอกจากนี้ก็จะเป็นแหล่งสารสนเทศที่ได้จากการดูงานนอกสถานที่ เป็นต้น

รูปแบบของสารสนเทศที่ผู้นำเลือกใช้คือตัวของผู้นำชุมชน สื่อสิ่งพิมพ์ โดยเฉพาะเอกสารจากการอบรม สัมมนาและการดูงาน รวมไปถึงหนังสือ วารสารจากห้องสมุดในพื้นที่

เนื้อหาสารสนเทศส่วนใหญ่จะไม่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นมากนัก เพราะ ลำพังผู้นำชุมชนอย่างกำนันก็ไม่มีบทบาทมากนักที่จะเข้าไปจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ดังนั้น เนื้อหาสารสนเทศที่ผู้นำเลือกใช้ส่วนใหญ่จึงเป็นประเด็นของการเกี่ยวข้องกับการดูแลชุมชน การ รักษาความสงบในชุมชนเป็นส่วนใหญ่

2) อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาสารสนเทศและ
การใช้สารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านเรื่องขัดแย้ง
ผลประโยชน์เรื่องไม้เถื่อน

อุปสรรคในการเข้าถึงสารสนเทศคือห้องสมุดในพื้นที่มีน้อย บางครั้งถ้า
ต้องการใช้สารสนเทศบางชนิดขึ้นมาก็ต้องใช้เวลาในการเดินทางไปค้นคว้า ถ้าหากจะให้ใช้วิธีการ
ค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ตผู้นำชุมชนก็ไม่เคยชินกับการใช้เทคโนโลยี

1.1.4.8 สภาพปัญหา : ปัญหาเสพติด

ปัญหาเสพติดเป็นปัญหาใหญ่ใน 4 อำเภอเสี่ยงของจังหวัดสงขลา ที่ทุก
พื้นที่ประสบปัญหาเช่นเดียวกัน มีการซื้อขายเสพติดกันอย่างชัดเจนในพื้นที่ เป็นปัญหาที่นำไปสู่
ปัญหาสังคมอีกหลาย ๆ ปัญหา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการลักขโมย ปัญหาการทะเลาะเบาะแว้ง ปัญหา
ครอบครัว ปัญหาเสพติดที่เกิดขึ้นและเป็นปัญหาใหญ่ที่แม้ว่าจะมีการป้องกันครั้งแล้วครั้งเล่าใน
พื้นที่แต่ก็ไม่ได้ช่วยให้ปัญหาลดน้อยลงได้เลย โดยเฉพาะในพื้นที่ตำบลคู อำเภอจะนะ ตำบลท่า
ม่วง ตำบลลำไพล ตำบลสะกอม อำเภอเทพา ประเด็นปัญหาถูกกล่าวโดยนายกองค์การบริหารส่วน
ตำบลและกำนัน นอกจากนี้ยังรวมถึงพื้นที่ตำบลคูหา ตำบลธารคีรี ตำบลจะแหน อำเภอสะบ้าย้อย
ซึ่งเป็นการกล่าวถึงโดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและกำนัน ว่าปัญหาเสพติดนอกจากจะ
เป็นปัญหาสังคมที่กระจายอยู่ในทุกพื้นที่ของประเทศแล้ว ถ้ามองในพื้นที่เล็ก ๆ อย่าง 4 อำเภอเสี่ยง
ของจังหวัดสงขลา ปัญหาเสพติดเป็นชนวนที่นำไปสู่การทะเลาะเบาะแว้งกันมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็น
เป็นการทะเลาะกันในครอบครัวระหว่างพ่อ แม่ ลูก ในเรื่องของความไม่เข้าใจกันในครอบครัว พ่อ
แม่ไม่มีเวลาให้กับลูกทำให้ลูกขาดความอบอุ่นและเลือกที่จะใช้ยาเสพติดในการแก้ไขปัญหา เมื่อ
พ่อกับแม่รู้ว่าลูกติดยาเสพติดก็มีการดูค้ำมีการสั่งสอนเพื่อให้ลูกเลิกยาเสพติด จนกลายเป็นการ
โต้เถียง ขัดแย้งกันในครอบครัว หรือจะเป็นปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งของเยาวชนเรื่องการแย่งชิง
ยาเสพติด การแบ่งพรรคแบ่งพวก รวมไปถึงการทะเลาะของชาวบ้านซึ่งเป็นผู้ปกครองของเยาวชน
ที่ติดยาเสพติดที่มักจะไม่นิยมรับและปฏิเสธว่าลูกหลานของตัวเองติดยาเสพติด เป็นต้นเหตุนำไปสู่
การทะเลาะระหว่างผู้ปกครองของเยาวชนกับชาวบ้านที่นำข่าวคราวของเยาวชนไปแจ้งให้
ผู้ปกครองทราบ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการลักขโมยของผู้ติดยาเสพติดที่มักจะหาวิธีการในการลัก
ขโมยเพื่อนำสิ่งของไปแปลงเป็นเงินเพื่อและกับยาเสพติด

การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งแม้ว่าผู้นำชุมชนในพื้นที่ดังกล่าวที่มีปัญหาเรื่องยาเสพติดล้วนมีประสบการณ์การทำงานที่มากกว่า 4 ปี แต่ก็ไม่มีรูปแบบการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดจากปัญหาเสพติดอย่างชัดเจนเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ทั้งนี้เพราะไม่ว่าจะมีการป้องกันอย่างไรก็ตามก็ไม่ได้ช่วยให้ปัญหาลดน้อยลงไปได้เลย มีแต่จะเพิ่มอัตราการติดยาเสพติดมากขึ้น รวมทั้งยังก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น การแก้ปัญหาส่วนใหญ่จึงจะเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของผู้นำชุมชน นั่นคือถ้าหากมีการทะเลาะเบาะแว้งกันก็ใช้วิธีการปรับความเข้าใจกันระหว่างคู่กรณี หรือถ้าหากมีการลักขโมยก็ใช้วิธีการพูดคุยให้ชดใช้ค่าเสียหาย เป็นต้น บทบาทในการแก้ไขปัญหาเรื่องยาเสพติดของผู้นำชุมชนจึงมักจะ ไม่ปรากฏมากนักแต่จะไปปรากฏอยู่ในส่วนของบทบาทในการป้องกันยาเสพติดและการเยียวยาผู้ติดยาเสพติดมากกว่า

1.1.4.8.1 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านเรื่องยาเสพติด

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนจะเป็นการเข้าร่วมอบรม สัมมนาที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น อีกทั้งมีการติดตามข่าวสารความรู้จากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์

แหล่งสารสนเทศที่ผู้นำชุมชนเลือกใช้เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาจะเป็นแหล่งสารสนเทศบุคคล รวมถึงแหล่งสารสนเทศอื่น ๆ ที่เข้ามาให้ความรู้ หรือจะเป็นแหล่งสารสนเทศสื่อมวลชนที่ผู้นำเลือกใช้เพื่อเก็บสะสมความรู้สำหรับการปฏิบัติหน้าที่

รูปแบบสารสนเทศจะเป็นตัวผู้นำชุมชน ความรู้และประสบการณ์ของผู้นำชุมชน รวมถึงข่าวสารความรู้จากสื่อมวลชน

เนื้อหาสารสนเทศส่วนใหญ่ที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาเสพติดจะมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดเป็นส่วนใหญ่ รวมถึงเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้งต่าง ๆ

1.1.4.8.2 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาสารสนเทศและการใช้สารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านเรื่องยาเสพติด

อุปสรรคและปัญหาที่เกิดจากกระบวนการแสวงหาสารสนเทศไม่ปรากฏในการใช้สารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติด

1.1.4.9 สภาพปัญหา : การใส่ร้ายป้ายสี

ปัญหาการทะเลาะวิวาทจากการถูกใส่ร้ายป้ายสีเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเกือบทุกสังคมของการอยู่ร่วมกันของชาวบ้าน ซึ่งมีการกล่าวถึงโดยกำนัน สำหรับในพื้นที่ตำบลคลองทราย อำเภอนาทวีมีการพูดกระทบกระทั่งกันในเรื่องของการเงิน เรื่องครอบครัว บางครั้งก็มีการพูดว่า

รายงานว่าคนอื่นเป็นคนไม่ดีหรือมีการพูดใส่ร้ายเพื่อให้ผู้อื่นได้รับความอับอายขายหน้า หรือในพื้นที่ ตำบลบ้าน โหนด อำเภอบ้านไผ่ มีการติฉินนินทาเรื่องราวของคนหนึ่งให้กับอีกคนหนึ่งรับฟัง เมื่อเรื่องที่ถูกติฉินนินทารับรู้ถึงคนที่ถูกกล่าวถึงก็จะมีอาการเอาเรื่องเอาความกับคนที่นินทา ทำให้มีการทะเลาะโต้เถียงกันบ่อยครั้ง

การแก้ปัญหาเหล่านี้ ผู้นำชุมชนคือกำนันจะเป็นคนกลางในการไกล่เกลี่ย โดยรูปแบบการแก้ปัญหาของผู้นำชุมชนในพื้นที่ซึ่งมีประสบการณ์แตกต่างกันแต่ก็มีรูปแบบในการแก้ไขรูปแบบเดียวกันคือการนำคู่กรณีทั้งสองฝ่ายมานั่งเผชิญหน้ากันและซักถามถึงที่มาของการพูดว่าจริงเท็จประการใด บางครั้งถ้าคู่กรณีไม่ได้ยินข้อนินทาด้วยตัวเองแต่ได้มาจากการบอกเล่าของบุคคลอื่นก็จะนำบุคคลที่ 3 ที่ 4 เหล่านั้นมาสอบสวนด้วยเพื่อให้ได้ความจริงที่สุด ภายหลังการสอบสวนแล้วก็จะใช้วิธีการตัดสินด้วยความยุติธรรมที่สุดและใช้การรอมชอมคู่กรณีรวมทั้งบุคคลที่ 3 บุคคลที่ 4 มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ในบางครั้งถ้าการรอมชอมโดยผู้นำชุมชนทำไม่สำเร็จก็จะใช้กระบวนการที่สูงขึ้นไปในการเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหานั่นคือนำเรื่องเข้าสู่กระบวนการของโรงพักให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ตัดสิน

1.1.4.9.1 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านเรื่องการใส่ร้ายป้ายสี

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นการเข้าร่วมพูดคุยกับบุคคลอื่น โดยเฉพาะการพูดคุยกับผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมไปถึงการแสวงหาสารสนเทศโดยการสมัครเป็นสมาชิกวารสาร นอกจากนี้ยังมีการเข้าร่วมอบรม สัมมนาที่ถูกจัดขึ้นโดยหน่วยงานต่าง ๆ อีกด้วย

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนจะเน้นไปที่แหล่งสารสนเทศบุคคลที่มาจากตัวผู้นำเองรวมถึงแหล่งสารสนเทศจากบุคคลที่อยู่ในสถานการณ์ นอกจากนี้ก็จะเป็นแหล่งสารสนเทศทั่ว ๆ ไป ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และมีการสมัครสมาชิกวารสารกำนันผู้ใหญ่บ้านเพื่อใช้เป็นแหล่งสารสนเทศใกล้ตัวในการค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม นอกจากนี้ก็มีการเข้าร่วมอบรม สัมมนาที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้นมาอีกด้วย

รูปแบบของสารสนเทศที่ใช้ในการแก้ปัญหาการใส่ร้ายป้ายสีคือตัวผู้นำชุมชนและเพื่อนร่วมอาชีพที่เคยประสบปัญหาในลักษณะที่คล้าย ๆ กันนำมาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชุมชนที่ตัวเองเป็นผู้นำ นอกจากนี้ก็จะเป็นสารสนเทศสื่อสิ่งพิมพ์ เช่นวารสารกำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือเอกสารจากการเข้าร่วมอบรม สัมมนา

1.1.4.9.2 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาสารสนเทศและการใช้สารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านเรื่องการใส่ร้ายป้ายสี

อุปสรรคในการเข้าถึงสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศจะเป็นข้อจำกัดในเรื่องของเวลาที่บางครั้งติดภารกิจไม่สามารถเข้าร่วมอบรมหรือเข้าร่วมสัมมนาที่หน่วยงานอื่น ๆ จัดขึ้น และยังมีปัญหาในเรื่องของการเข้าถึงบุคคลที่อยู่ในสถานที่เกิดเหตุที่ไม่อยากวุ่นวายเกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นจึงไม่ค่อยให้ความร่วมมือมากนัก

1.1.5 การทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับหน่วยงานภาครัฐ

ประเด็นปัญหาของการทะเลาะกันระหว่างชาวบ้านกับหน่วยงานของรัฐแบ่งประเด็นปัญหาออกเป็น 2 ประเด็นคือการรुकล้าที่ดินสาธารณะประโยชน์ และการแตกแยกทางความคิด สามารถสรุปประเด็นปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้ดังนี้

1.1.5.1 สภาพปัญหา : ปัญหาการรुकล้าที่ดินสาธารณะประโยชน์

ปัญหาการรुकล้าที่ดินสาธารณะประโยชน์เพื่อเข้าไปทำมาหากินของชาวบ้านเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับทุกพื้นที่ใน 4 อำเภอเสี่ยงของจังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นการกล่าวถึงโดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและกำนัน โดยเฉพาะตำบลธารคีรี และพื้นที่หมู่ที่ 6 ตำบลเขาแดง อำเภอสะบ้าย้อยมีพื้นที่สาธารณะประโยชน์มากกว่า 3,000 ไร่ เป็นที่ดินรุกร้างว่างเปล่า หรือพื้นที่ในบริเวณหมู่ 7 หมู่ 8 และหมู่ 10 ในตำบลทับช้าง อำเภอนาทวีซึ่งเป็นพื้นที่ติดกับบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้างก็เป็นที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่ถูกชาวบ้านรुकล้าเข้าไปทำมาหากินด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ยังมีพื้นที่บริเวณตำบลนาหว้า ตำบลน้ำขาว อำเภอจะนะ และตำบลลำไพล อำเภอเทพา ซึ่งเป็นพื้นที่ป่าทับสิทธิ ก็มีปัญหาการรुकล้าที่ดินสาธารณะประโยชน์เช่นกัน พื้นที่สาธารณะประโยชน์เหล่านี้ถูกรอบครอบเป็นที่ทำมาหากินของชาวบ้านในละแวกดังกล่าวมาช้านานตั้งแต่สมัยรุ่นปู่ย่า ตายาย มีการเข้าไปทำสวนยางพารา ทำสวนผลไม้รวมทั้งการสร้างบ้านเรือนที่อยู่อาศัย เมื่อมีการอยู่อาศัยมาช้านานและมีการประกอบอาชีพกับพื้นที่เหล่านั้น จนกระทั่งปัจจุบันนี้ที่ดินสาธารณะประโยชน์เหล่านี้ถูกเข้าไปดูแลโดยองค์การบริหารส่วนตำบลและทางอำเภอ ทำให้การถือครองที่ดินของชาวบ้านกลายเป็นปัญหาระหว่างชาวบ้านกับหน่วยงานของรัฐ เพราะเมื่อถึงเวลาที่รัฐต้องการพื้นที่นั้นคืนเพื่อ ไปก่อสร้างหรือดำเนินการทำสิ่งใดเพื่อเป็นประโยชน์ของพื้นที่ของบ้านเมืองก็จะทำการเวนคืนที่ดิน แต่ชาวบ้านซึ่งถือสิทธิว่าตัวเองอาศัยพื้นที่เหล่านั้นมาช้านาน ทำมาหากินหลายชั่วอายุคนไม่ยอมที่จะเสียสิทธิตรงนั้นไป และพยายามเรียกร้องสิทธิในการทำมาหากินและอยู่อาศัยต่อไป

ส่งผลให้ชาวบ้านไม่พอใจหน่วยงานของรัฐและบุคคลที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับที่ดินผืนนั้น และไม่ว่าหน่วยงานของรัฐมีการสร้างสิ่งใดในพื้นที่นั้นก็มักจะถูกชาวบ้านทำลายก่อให้เกิดความเสียหาย มีการทะเลาะกันเสมอ ชาวบ้านเองไม่พอใจที่ถูกยึดคืนพื้นที่ในขณะเดียวกันหน่วยงานของรัฐเองก็ไม่พอใจที่ชาวบ้านทำลายข้าวของ ทำให้ปัญหาการรุกล้ำที่ดินสาธารณะประโยชน์ของพื้นที่ดังกล่าวเป็นปัญหากันมาตลอด การแก้ปัญหาคารุกล้ำที่ดิน โดยมีผู้นำชุมชนซึ่งประกอบไปด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนันและผู้ใหญ่บ้านที่มีประสบการณ์แตกต่างกันไป โดยใช้วิธีการเข้าไปพูดคุยกับชาวบ้านเพื่อให้ชาวบ้านเข้าใจ มีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงและให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติประมวลกฎหมายที่ดินให้ชาวบ้านเข้าใจใน นอกจากนี้ผู้นำชุมชนทำหน้าที่เสนอเรื่องราวและข้อมูลผ่านรัฐบาลเพื่อเจรจาต่อรองให้ที่ดินสาธารณะประโยชน์บางส่วนเป็นที่ดินที่ใช้ทำมาหากินร่วมกันของชาวบ้าน โดยการออกโฉนดที่ดิน “โดยชุมชน เพื่อชุมชน ของชุมชน” นั่นคือการจัดสรรที่ดินสาธารณะประโยชน์ออกเป็น 2 ส่วนคือที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่ชาวบ้านสามารถใช้ร่วมกันและที่ดินสาธารณะประโยชน์ซึ่งรกร้างว่างเปล่า นอกจากนี้ยังมีการทำแผนประชาคมเพื่อทำการสำรวจข้อมูลโดยจัดประชุมเจ้าของที่ดิน สอบถามบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นมา จำนวนพื้นที่ การใช้ประโยชน์ในที่ดิน เพื่อนำสู่กระบวนการจัดสรรที่ดินทำกินให้ประชาชนต่อไป

1.1.5.1.1 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาคาระทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับหน่วยงานภาครัฐเรื่องปัญหาคารุกล้ำที่ดินสาธารณะประโยชน์

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนไม่ว่าจะเป็นการแสวงหาแหล่งสารสนเทศบุคคลหรือแหล่งสารสนเทศสถาบันส่วนใหญ่ผู้นำเลือกใช้วิธีลงพื้นที่เพื่อพบปะกับบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อร่วมพูดคุยและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา นอกจากนี้มีการค้นหาข้อมูลจากที่ว่าการอำเภอ โดยการเข้าไปศึกษาและขอความอนุเคราะห์เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรวมถึงสารสนเทศของหน่วยงานเพื่อนำมาศึกษาสำหรับประกอบการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชน แหล่งสารสนเทศที่ผู้นำเลือกใช้ในการแสวงหาสารสนเทศจะเป็นแหล่งสารสนเทศบุคคลซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและความเข้าใจถึงกฎหมายที่ดินเป็นอย่างดีซึ่ง นอกจากนี้ก็จะเป็นแหล่งสารสนเทศสถาบัน ได้แก่ที่ดินอำเภอ ซึ่งเป็นแหล่งสารสนเทศที่ให้บริการเกี่ยวกับเอกสาร กฎหมายที่ดิน

รูปแบบของสารสนเทศจะเป็นเจ้าหน้าที่จากกรมที่ดินที่เข้ามาให้ความรู้ และยกรวมถึงสื่อสิ่งพิมพ์โดยเฉพาะพระราชบัญญัติประมวลกฎหมายที่ดินและเอกสารที่ได้รับจากที่ดิน

1.1.5.1.2 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาสารสนเทศ และการใช้สารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับหน่วยงานภาครัฐ เรื่องปัญหาการรุกป่าที่ดินสาธารณะประโยชน์

อุปสรรคในการเข้าถึงสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศส่วนใหญ่จะเป็น เรื่องของข้อจำกัดของเจ้าหน้าที่ ๆ เข้ามาให้ความรู้ในเรื่องกฎหมายที่ดินที่มีเวลาค่อนข้างน้อย แต่ เรื่องของกฎหมายที่ดินต้องใช้เวลาในการอธิบายค่อนข้างมาก นอกจากนี้การที่จะใช้เจ้าหน้าที่จาก ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรมที่ดินเข้ามาให้ความรู้พร้อม ๆ กันเป็นเรื่องที่ยากมากเพราะเวลาและการทำงานที่แตกต่างกัน สำหรับแหล่งสารสนเทศที่ผู้นำสามารถเข้าไปค้นหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับ เรื่องที่ดิน โดยเฉพาะจะมีน้อยมากซึ่งในพื้นที่ที่เป็นผู้นำชุมชนอยู่ก็มีเพียงที่เดียวคือที่ดินอำเภอ เท่านั้น

1.1.5.2 สภาพปัญหา : ปัญหาการแตกแยกทางความคิด

ปัญหาการแตกแยกทางความคิดนอกจากจะเกิดขึ้นระหว่าง ชาวบ้านกับ ชาวบ้านในพื้นที่เสี่ยงของ 4 อำเภอแล้ว ยังพบว่าปัญหาการแตกแยกทางความคิดยังเกิดขึ้นกับ ชาวบ้านและหน่วยงานของรัฐด้วยเช่นกัน โดยการกล่าวถึงของผู้นำชุมชนทั้งนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลและกำนัน กรณีที่เห็น ได้ชัดเจนเกี่ยวกับปัญหาการแตกแยกทางความคิดได้แก่ กรณีของ การจัดตั้งโรงแยกก๊าซไทย – มาเลย์ ซึ่งเกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลสะกอม และตำบลดิ่งชัน อำเภอนะ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2546 ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าตำบลสะกอมและตำบลดิ่งชัน ถูก เลือกให้เป็นพื้นที่ตั้งโครงการโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซีย ด้วยจุดยืนที่ยืนอยู่คนละขั้วทั้งสองฝ่าย ฝ่ายรัฐบาลที่จะต้องดำเนินการผลักดันให้มีการก่อสร้างโรงแยกก๊าซและท่อส่งก๊าซไทย-มาเลย์ให้ ได้ เพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติและคนส่วนใหญ่ ในขณะที่ชาวบ้านบางกลุ่มในอำเภอนะ มีความเห็นว่านอกจากโครงการดังกล่าวจะทำลายวิถีวัฒนธรรมชุมชนและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ทำให้พื้นที่ของตำบลสะกอมและตำบลดิ่งชันกลายเป็นศูนย์กลางของความขัดแย้งทันที มีการ ทำลายสิ่งของ มีการวางกำลังเจ้าหน้าที่ทั้งทหารและตำรวจเพื่อป้องกันไม่ให้ชาวบ้านแตกฮือในการ ประท้วง ยังสร้างความรู้สึกรอคัดคนให้ชาวบ้านมากยิ่งขึ้น ทำให้เกิดการปะทะกันระหว่างชาวบ้านกับ เจ้าหน้าที่เสมอ แม้กระทั่งปัจจุบันความขัดแย้งก็ยังคงคุกรุ่นอยู่ในกลุ่มของชาวบ้านที่ไม่เห็นด้วยกับ โครงการนี้

การแก้ไขปัญหของผู้นำในเรื่องของการแตกแยกทางความคิดระหว่างชาวบ้านกับฝ่ายรัฐบาลเป็นเรื่องที่ยากมากในการที่จะใช้บทบาทของผู้นำชุมชนในการชักจูงให้ชาวบ้านหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหันหน้ามาคุยกัน ดังนั้นผู้นำชุมชนซึ่งประกอบไปด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้ที่เกี่ยวข้อง ร่วมมือกับหน่วยงานในท้องถิ่น รวมทั้งเจ้าหน้าที่จากรัฐและตัวแทนชาวบ้านในชุมชนจัดเวทีสาธารณะขึ้นมา โดยมีตัวแทนจากฝ่ายต่าง ๆ เข้ามาร่วมพูดคุยกัน เพื่อแบ่งเบาความขัดแย้งในพื้นที่จากการเผชิญหน้าด้วยกำลัง เปลี่ยนมาสู่การเผชิญหน้าทางความคิดบนเวทีอย่างมีกติกา โดยมีตัวแทนของแต่ละฝ่ายเป็นคนกลางในการจัดการดำเนินการ โดยผู้นำมีความเชื่อว่าหากทุกฝ่ายช่วยกัน เปลี่ยนการเผชิญหน้าด้วยกำลังในพื้นที่ให้เป็นการเผชิญหน้าทางความคิดเพื่อให้เกิดการพิสูจน์เหตุผลข้อเท็จจริงและความคิดของทั้ง 2 ฝ่าย ทำให้ชาวบ้านและฝ่ายรัฐมีความเข้าใจข้อมูลและเหตุผลของทั้ง 2 ฝ่ายมากขึ้น บางครั้งข้อมูลที่ได้แลกเปลี่ยนกันอาจนำมาสู่การลดความขัดแย้ง สร้างความเข้าใจอันอาจจะนำมาสู่ซึ่งทางออกของการแก้ปัญหาหรือการเจรจาในโอกาสต่อไปก็ได้

ผู้นำชุมชนในตำบลสะกอม อำเภอจะนะ ยังระบุอีกว่า แม้ว่าการจัดการเวทีสาธารณะแต่ละครั้งจะไม่ประสบความสำเร็จมากนักแต่การที่จัดให้ชาวบ้านและฝ่ายรัฐหันหน้ามาคุยกันอย่างสันติทำให้ค่อยบรรเทาสถานการณ์ความรุนแรงลงได้บ้าง ทำให้ลดการปะทะระหว่างชาวบ้านและเจ้าหน้าที่ไม่ว่าจะด้วยกำลังหรือคำพูดก็ตาม

1.1.5.2.1 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการแก้ไขปัญหการการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับหน่วยงานภาครัฐเรื่องปัญหาการรุกป่าที่ดินสาธารณะประโยชน์

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนจะเป็นการเข้าร่วมประชุม พูดคุยกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะบุคคลในหน่วยงานขององค์กรท้องถิ่น นอกจากนี้ก็จะเป็นการศึกษาจากสื่อต่าง ๆ ที่ได้รับจากการเข้าร่วมอบรม

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนโดยส่วนใหญ่ผู้นำชุมชนจะเลือกใช้แหล่งสารสนเทศบุคคล และแหล่งสารสนเทศสถาบัน ได้แก่ ท้องถิ่นอำเภอ

รูปแบบของสารสนเทศจะเป็นตัวผู้นำชุมชน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนต่างๆ รวมไปถึงสื่อสิ่งพิมพ์จากการเข้าร่วมอบรม สัมมนาจากหน่วยงานต่าง ๆ

เนื้อหาสารสนเทศที่ผู้นำเลือกนำมาใช้ในการให้ทั้งสองฝ่ายสามารถเผชิญหน้าร่วมกันได้ก็จะเป็นสารสนเทศที่ช่วยในการโน้มน้าวจิตใจ สารสนเทศในด้านวัฒนธรรมจารีตประเพณี รวมไปถึงสารสนเทศจำพวกกฎหมายที่ต้องนำมาพูดกับชาวบ้านเพื่อป้องกันไม่ให้ชาวบ้านใช้การกระทำที่รุนแรงในการสร้างความเสียหายซึ่งจะส่งผลเสียต่อตัวของชาวบ้านเอง

1.1.5.2.2 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาสารสนเทศและการใช้สารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับหน่วยงานภาครัฐ เรื่องปัญหาการรुक้าที่ดินสาธารณประโยชน์

อุปสรรคในการเข้าถึงสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศไม่ปรากฏในกระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาการแตกแยกทางความคิด

1.1.6 การทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับหน่วยงานเอกชน / นายทุน

1.1.6.1 สภาพปัญหา: การถูกเอารัดเอาเปรียบ

การทะเลาะกันระหว่างชาวบ้านกับนายทุน โดยส่วนใหญ่เป็นปัญหาการถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายทุนในหมู่บ้านซึ่งถูกกล่าวถึงโดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายทุนในหมู่บ้านเรื่องการตัดไม้ยางพาราเพื่อจำหน่าย พบได้ในพื้นที่ของตำบลนาทวิ อำเภอนาทวี เนื่องจากประชากรในพื้นที่มีอาชีพทำการเกษตร โดยเฉพาะการทำสวนยางพารา นอกจากรายได้ประจำจากการกรีดยางเพื่อเอาน้ำยางจากต้นไปจำหน่ายแล้ว เมื่อระยะเวลาหนึ่งที่ยางแก่เต็มที่แล้วให้น้ำยางน้อย ชาวบ้านจะตัดคั่นยางพาราขายเพื่อทำการเพาะปลูกยางพาราขึ้นมาทดแทน ชนวนของความขัดแย้งจึงอยู่ที่การตัดไม้ยางพาราเพื่อจำหน่ายออกสู่ตลาด โดยมีนายทุนในหมู่บ้านซึ่งเป็นกลุ่มที่อาศัยอำนาจโดยตรงในการเอื้อประโยชน์ให้กับตนเองและเครือญาติ มีกระบวนการตัดคั่นนำหน้าจากพ่อค้า แทนที่พ่อค้าจะเข้ามาซื้อโดยตรงก็จะถูกกีดกันจากอิทธิพลของกลุ่มนายทุนในหมู่บ้านที่ต้องสั่งซื้อผ่านกลุ่มของนายทุนในหมู่บ้านเท่านั้น ทำให้พ่อค้าซื้อไม้ยางพาราในราคาที่ถูกลงกว่าความเป็นจริงเพราะต้องนำเงินบางส่วนไปจ่ายให้กับกลุ่มนายทุนเป็นค่านายหน้า ทำให้ชาวบ้านไม่พอใจแต่ก็ต้องขายไม้ยางพาราให้กับกลุ่มพ่อค้าเหล่านั้น เพราะถ้าไม่ขายก็จะไม่มีพ่อค้าเข้ามาซื้อเพราะมีอิทธิพลของนายทุนคอยกีดกั ถ้าหากจะนำไม้ยางพาราไปขายด้วยตัวเองก็จะเป็นการเพิ่มต้นทุนของชาวบ้าน ไม่ว่าจะเป็นการระค่าใช้จ่ายในการขนส่ง รวมทั้งเสียเวลาในการประกอบอาชีพ ทำให้ชาวบ้านตัดสินใจขายไม้ยางพาราให้กับกลุ่มพ่อค้าที่ผ่านตัวแทนนายทุนในหมู่บ้านแม้ว่าจะไม่เต็มใจขายมากนักก็ตาม

การแก้ปัญหาจากการถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าและนายทุนในหมู่บ้านในการค้าไม้ยางพารา จะเป็นการร่วมมือกันระหว่างผู้นำชุมชนไม่ว่าจะเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและกำนัน แต่โดยส่วนใหญ่แล้วผู้นำชุมชนไม่ได้มีบทบาทมากนัก เพราะถึงแม้ว่าชาวบ้านจะไม่พอใจในการขายไม้ให้กับพ่อค้าที่ผ่านนายทุนในหมู่บ้านแต่ชาวบ้านก็ไม่มีทางเลือกมากนักในการที่จะขายให้กับพ่อค้าคนอื่นเพราะการจัดการกับอิทธิพลของคนในท้องถิ่นส่วนใหญ่ต้องอาศัยผู้นำจากหลาย ๆ ฝ่ายมาช่วยกันแก้ไข โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นด้วยแล้วการเข้าไปจัดการทำได้ยากมากเพราะกลุ่มผู้มีอิทธิพลส่วนใหญ่เหล่านี้จะมีคนหนุนหลังอีกครั้ง สิ่ง

ผู้นำชุมชนจะช่วยแก้ไขปัญหให้กับชาวบ้านได้บ้างก็คือการช่วยต่อรองราคาให้กลุ่มพ่อค้าให้ราคาที่สูงเพื่อให้ชาวบ้านมีความรู้สึกดีขึ้น

นอกจากนี้ก็จะชี้แนะแนวทางให้ชาวบ้านในการรวมกลุ่มรวมตัวของชาวบ้านในการที่จะจัดการกับไม้ยางพาราที่ต้องการขายโดยจัดให้มีกลุ่มผู้รับซื้อที่เป็นตัวแทนของชาวบ้านเองจัดกลุ่มรับซื้อไม้ยางของชาวบ้านในหมู่บ้านแล้วนำไปขายต่อให้พ่อค้าโดยกำหนดราคาที่สามารถยอมรับกันได้ทั้งสองฝ่าย

1.1.6.2 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับหน่วยงานเอกชน / นายทุน เรื่องการถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายทุนในหมู่บ้าน

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนจะเป็นการศึกษาจากสื่อมวลชนเป็นส่วนใหญ่โดยการรับชมรับฟังจากสื่อรวมไปถึงการอ่านจากหนังสือพิมพ์ที่ให้บริการภายในหน่วยงานของผู้นำชุมชนเองหรือสภากาแฟในตอนเช้า

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชน สารสนเทศที่ผู้นำเลือกใช้ในการแก้ไขปัญหาจากแหล่งสารสนเทศบุคคลเป็นส่วนใหญ่ และยังมีแหล่งสารสนเทศสื่อมวลชนที่เป็นแหล่งสะสมความรู้และประสบการณ์ให้กับผู้นำชุมชน

รูปแบบของสารสนเทศคือตัวผู้นำชุมชน สื่อสิ่งพิมพ์ที่ได้จากการอบรมที่มีเนื้อหาสามารถนำมาแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้

เนื้อหาสารสนเทศส่วนใหญ่จะเน้นไปที่การนำเสนอข้อดี ข้อเสียเพื่อเป็นแนวทางให้ชาวบ้านตัดสินใจในการค้าขายไม้ยางพารา รวมทั้งแนวทางในการคิดและตัดสินใจที่จะขายหรือไม่ขายไม้ยางให้กับพ่อค้าคนกลางที่ผ่านนายทุนในหมู่บ้าน

1.1.6.3 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาสารสนเทศและการใช้สารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับหน่วยงานเอกชน / นายทุน เรื่องการถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายทุนในหมู่บ้าน

อุปสรรคในการเข้าถึงสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศจะเป็นข้อจำกัดของสารสนเทศในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาความขัดแย้งมีน้อยมากหรือแทบจะไม่มีเลย ทำให้ต้องใช้เวลาในการตัดสินใจหรือการดำเนินงานค่อนข้างช้า

1.1.7 การทะเลาะกันระหว่างผู้นำกับผู้นำ

1.1.7.1 สภาพปัญหา : การจัดสรรงบประมาณ

สภาพปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างผู้นำกับผู้นำโดยส่วนใหญ่เป็นปัญหาความขัดแย้งเรื่องจัดสรรงบประมาณซึ่งถูกกล่าวถึงโดยกำนัน ตำบลท่าประดู่ อำเภอนาทวี

ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ สาเหตุส่วนใหญ่มาจากงบประมาณที่ถูกกระจายมาจากส่วนกลางมายังหน่วยงานในระดับตำบล ซึ่งต้องผ่านทางจังหวัดผ่านทางอำเภอมาก่อนถึงจะเข้าสู่พื้นที่ของตำบล และหมู่บ้าน ซึ่งความขัดแย้งระหว่างผู้นำชุมชนกับผู้นำชุมชนจะเกิดขึ้นจากเรื่องจัดสรรงบประมาณจากอำเภอลงมาสู่ตำบล หรือบางครั้งก็เป็นความขัดแย้งระหว่างผู้นำชุมชนกับผู้นำชุมชนในตำบลเดียวกันระหว่างนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกับกำนันซึ่งเป็นผู้นำในชุมชน โดยรูปแบบการปกครองในตำบลจะมีรูปแบบที่เป็นการปกครองท้องถิ่นและรูปแบบที่เป็นการปกครองท้องถิ่นที่ทับซ้อนกันอยู่ในเขตพื้นที่เดียวกัน ซึ่งทับซ้อนกันทั้งในด้านพื้นที่ภารกิจ การทำงานและบุคลากร ดังนั้นเมื่อมีการจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานอื่นลงมาสู่หมู่บ้านซึ่งมีกำนันเป็นผู้นำชุมชน มักจะไม่ค่อยพอใจกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากหน่วยงานในตำบลซึ่งได้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งผู้นำในชุมชนคิดว่าน่าจะได้รับการจัดสรรงบประมาณมากกว่าที่ได้รับ แต่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นผู้บริหารการเงินในพื้นที่เห็นว่างบประมาณที่ได้มาก็เพียงพอแล้วสำหรับการพัฒนาชุมชน ทำให้เกิดความไม่พอใจของผู้นำชุมชน เพราะผู้นำชุมชนคิดว่าตัวเองอยู่ในพื้นที่ ทำให้ทราบว่าส่วนไหนที่ต้องพัฒนาหรือปรับปรุงและควรใช้งบประมาณเท่าไรในการปรับปรุงหรือพัฒนาพื้นที่ ทำให้เกิดการกินแหนงแคลงใจกันระหว่างผู้นำท้องถิ่นกับผู้นำท้องถิ่นเป็นความขัดแย้งที่ไม่ลงรอยกัน ส่งผลให้การดำเนินงานหรือการพัฒนาชุมชนล่าช้าตามมาด้วย

การแก้ไขความขัดแย้งระหว่างผู้นำกับผู้นำเป็นการแก้ไขปัญหาที่ต้องอาศัยบุคคลจากภายนอกที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมพูดคุย เพื่ออธิบายที่มาที่ไปเงินงบประมาณที่ได้รับมา เช่น ในกรณีข้างต้นปัญหาความขัดแย้งเกิดจากเรื่องงบประมาณ ผู้นำชุมชนก็จะประสานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งหน่วยงานที่ตัวเองสังกัดเพื่อร่วมชี้แจงในช่วงเวลาที่มีการประชุมประจำเดือนของอำเภอ โดยให้มีการอธิบายที่มาที่ไปของงบประมาณทั้งหมด และถูกจัดสรรไปใช้ในกิจกรรมใดบ้าง ซึ่งเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบต้องอธิบายเพื่อให้เกิดความกระจ่างว่าเงินอีกจำนวนหนึ่งไม่ได้สูญหายไปไหน สามารถระบุที่มาที่ไปได้ทุกกรณีเพื่อให้คลายความระแวงต่อกันออกไป เกิดความโปร่งใสในการทำงานและสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างสบายใจ

1.1.7.2 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างผู้นำกับผู้นำเรื่องการจัดสรรงบประมาณ

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นการเข้าร่วมพูดคุยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องรอบ ๆ ตัวของผู้นำชุมชนที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องต่าง ๆ นอกจากนี้ก็เป็นการศึกษาจากสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผู้นำชุมชนได้รับจากการเข้าร่วมอบรม สัมมนาและยังรวมไปถึงการติดตามจากสื่อสิ่งพิมพ์ที่ถูกตีพิมพ์ในสถานที่ต่าง ๆ เช่น ที่ว่าการอำเภอ เป็นต้น

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ผู้นำชุมชนจะเลือกใช้แหล่งสารสนเทศบุคคล นอกจากนี้ยังมีแหล่งสารสนเทศสถาบัน ได้แก่ ที่ว่าการอำเภอ รวมทั้งแหล่งสารสนเทศอื่นๆที่ได้จากการเข้าร่วมฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน

รูปแบบสารสนเทศตัวผู้นำชุมชน ปลัดอบต. เจ้าหน้าที่จากท้องถิ่นอำเภอ ที่เข้ามาร่วมพูดคุย ใกล้เคียง และทำความเข้าใจให้ผู้นำชุมชนได้เข้าใจถึงกฎ เกณฑ์ และระเบียบต่างๆที่ถูกจัดสรรขึ้นมาสำหรับท้องที่และท้องถิ่นในการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้นำกับผู้นำส่วนใหญ่จะเป็นสารสนเทศสื่อสิ่งพิมพ์ในรูปของกฎระเบียบ คำสั่ง ประกาศ

เนื้อหาสารสนเทศส่วนใหญ่จะเน้นไปที่การชี้แจงที่มาที่ไปของการจัดสรรเงินงบประมาณ และระเบียบการจัดสรรเงินงบประมาณจากหน่วยงานภูมิภาคสู่หน่วยงานท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่

1.1.7.3 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาสารสนเทศและการใช้สารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างผู้นำกับผู้นำเรื่องการจัดสรรงบประมาณ

อุปสรรคในการเข้าถึงสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศไม่ปรากฏในการแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดจากการจัดสรรงบประมาณ เพราะส่วนใหญ่ปัญหาเหล่านี้จะมีเอกสารหลักฐานที่ระบุอย่างชัดเจน อยู่ที่การถ่ายทอดของผู้ที่เกี่ยวข้องว่าจะถ่ายทอดออกมาให้คนอื่นเข้าใจหรือไม่

1.2 ปัญหาด้านความมั่นคงในพื้นที่

จากสถานการณ์ความไม่มั่นคงของ 3 จังหวัดชายแดนใต้รวมทั้ง 4 อำเภอเสี่ยงของจังหวัดสงขลา ส่งผลกระทบให้เกิดปัญหาต่างๆ ขึ้นมากมายรวมทั้งก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มของเด็กหรือเยาวชนที่ต้องกำพร้าพ่อแม่ หรือภรรยาที่ต้องสูญเสียสามี หรืออาจจะเป็นกรณีของพ่อแม่ที่ต้องสูญเสียลูกอันเป็นที่รักไปจากปัญหาความไม่มั่นคงในพื้นที่ นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของผู้คนในชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ๆ เสี่ยงต่อภัยคุกคามจากความมั่นคง อาศัยอยู่อย่างหวาดระแวง หวาดกลัวว่าเหตุการณ์เลวร้ายอาจจะเกิดขึ้นกับตนเองหรือคนในครอบครัว ทำให้การดำเนินชีวิตในแต่ละวันเป็นไปอย่างวิตกกังวล

ปัญหาที่พบได้ในพื้นที่เสี่ยง 4 อำเภอของจังหวัดสงขลาและเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขจากผู้นำชุมชนพบได้ 2 ปัญหาด้วยกัน ดังนี้

1.2.1 สภาพปัญหา

1) ปัญหาความหวาดระแวง

จากสถานการณ์ความไม่สงบสุขของ 3 จังหวัดชายแดนใต้และ 4 อำเภอเสี่ยงของจังหวัดสงขลา ทำให้ชาวบ้านในพื้นที่อยู่กันแบบหวาดระแวง ไม่ว่าจะเป็นการระแวงเจ้าหน้าที่ของรัฐ ระแวงชาวบ้านด้วยกันเอง หรือระแวงบุคคลที่เข้ามาอาศัยในชุมชน ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดจากคำบอกเล่าของกำนันในพื้นที่ตำบลบ้านนา อำเภอจะนะเป็นเรื่องของการไม่ไว้วางใจเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มทหารตำรวจที่เข้าไปดูแลความสงบเรียบร้อยของชุมชน หรือจะเป็นเจ้าหน้าที่ ๆ เข้าไปพูดคุยให้ความรู้กับชาวบ้านในเรื่องต่าง ๆ สาเหตุที่ชาวบ้านไม่ไว้วางใจบุคคลดังกล่าวก็เพราะชาวบ้านไม่มั่นใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่ว่าทำงานเพื่อชาติเพื่อประชาชนหรือเพื่อผู้หวังผลประโยชน์จากประเทศชาติ ดังนั้นการเข้าไปทำงานของบุคคลเหล่านี้จึงมักไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านมากนัก เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนจะไม่ถูกถ่ายทอดให้บุคคลเหล่านั้นทราบเพราะไม่ทราบสถานะและความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มบุคคลเหล่านั้น จากสาเหตุดังกล่าวจึงเป็นเรื่องของผู้นำชุมชนที่จะต้องแสดงให้ชาวบ้านเห็นและเชื่อว่าบุคคลดังกล่าวเหล่านั้นเข้าไปด้วยจุดประสงค์ที่ดี ต้องการพัฒนาชุมชนต้องการพัฒนาบ้านเมืองให้มีความสงบสุข

นอกจากนี้ในพื้นที่อำเภอนาทวีซึ่งเป็นการกล่าวถึง โดยนายกองดีการบริหารส่วนตำบล เป็นปัญหาความหวาดระแวงของชาวบ้านที่มีต่อบุคคลแปลกหน้าที่เข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่ โดยเฉพาะพี่น้องมุสลิมที่ย้ายเข้ามาอาศัยในพื้นที่ตำบลนาทวีและไม่สามารถพูดสื่อสารภาษาไทยได้ ทำให้พี่น้องไทยพุทธหวาดระแวงว่าจะเป็นคนร้ายที่แอบแฝงตัวมาก่อความไม่สงบในชุมชนหรือไม่ ในขณะที่เดียวกันพี่น้องมุสลิมที่ย้ายเข้ามาอยู่ในชุมชนก็มีความรู้สึกว่าคุณคนในพื้นที่มีมองแบบแปลก ๆ ไม่มีความเป็นมิตรทำให้เกิดความหวาดระแวงเกรงว่าจะถูกรุมทำร้าย หรืออาจมีอันตรายเกิดขึ้นกับตัวเองและครอบครัว

สำหรับพื้นที่ของตำบลสะบ้าย้อย ตำบลบาโหย อำเภอสะบ้าย้อยซึ่งเป็นปัญหาที่ถูกกล่าวถึงโดยนายกองดีการบริหารส่วนตำบล เป็นปัญหาได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่มั่นคง โดยเฉพาะการลอบวางระเบิดในพื้นที่บริเวณตลาดในตำบลสะบ้าย้อยถึง 3 ครั้งในเวลาไล่เลี่ยกัน ทำให้มีผู้เสียชีวิตและผู้บาดเจ็บเป็นจำนวนมากทั้ง ๆ ที่เป็นแหล่งชุมชนแต่ยังมีการลอบวางระเบิด ซึ่งผู้ที่ทำการลอบวางระเบิดต้องแฝงตัวมากับกลุ่มของชาวบ้าน โดยที่ชาวบ้านไม่รู้ตัวและไม่ทันสังเกต ภายหลังจากเหตุลอบวางระเบิดเกิดขึ้นทำให้ชาวบ้านมีความรู้สึกหวาดระแวงเพราะไม่รู้ว่าจะมีคนแฝงตัวมากับกลุ่มของชาวบ้านอีกหรือไม่ โดยเฉพาะพื้นที่ของสะบ้าย้อยมีประชากรที่อาศัยทั้งไทยพุทธและมุสลิม ดังนั้นความหวาดระแวงกันของคนต่างศาสนาย่อมปรากฏขึ้น นอกจากนี้ในตำบลทุ่งพอ และตำบลเปียน อำเภอสะบ้าย้อยยังมีปัญหาการวางเพลิง โรงเรียน

การยิงครุ ยิงหมอ ในพื้นที่ทั้งที่ได้อันตรายถึงชีวิตและบาดเจ็บ เป็นการสร้างความหวาดระแวง
ในชาวบ้านในพื้นที่เป็นอย่างมาก

สำหรับพื้นที่ตำบลปากบาง อำเภอเทพา ซึ่งถูกกล่าวถึง โดยกำนัน ระบุว่าตำบล
ปากบางเป็นรอยต่อระหว่างอำเภอเทพา จังหวัดสงขลา กับอำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี มีการ
ลอบวางระเบิดบริเวณริมทาง ทำให้ชาวบ้านมีความหวาดกลัวและเกิดความระแวงกลัวว่าจะเกิด
อันตรายกับตัวเองและบุคคลรอบข้าง

2) ปัญหาการข่มขู่ของแนวร่วมในเรื่องชีวิตและทรัพย์สิน

ปัญหาด้านความมั่นคงในพื้นที่นอกจากจะเกิดความหวาดระแวงที่มีต่อบุคคล
แปลกหน้าที่เข้ามาในชุมชนแล้ว ในพื้นที่ตำบลบาโหย อำเภอสะบ้าย้อยซึ่งถูกกล่าวถึง โดยนายก
องค์การบริหารส่วนตำบล ระบุว่ายังมีชาวบ้านถูกข่มขู่จากบุคคลภายนอกที่อ้างตัวเป็นกลุ่มแนวร่วม
เข้ามาข่มขู่เกี่ยวกับทรัพย์สินและชีวิตทำให้ชาวบ้านเกิดความหวาดกลัว บางครอบครัวมีการอพยพ
ย้ายถิ่นฐานไปอยู่ที่อื่น การอยู่อาศัยของคนในชุมชนจึงไม่ค่อยมีการรวมตัวกันมากนัก ต่างคนต่างก็
อยู่กับครอบครัวและเพื่อนฝูงที่สนิทเท่านั้น ยิ่งถ้าเป็นบุคคลภายนอกที่เข้ามาในชุมชนด้วยแล้วจะ
ถูกจับตามองเป็นพิเศษและบางครั้งก็ถูกกล่าวหาว่าเป็นสายของกลุ่มแนวร่วมทำให้เกิดความหวาด
วิตกและกังวลทั้งสองฝ่าย

การแก้ไขปัญหาความมั่นคงในพื้นที่อันมีสาเหตุมากจากความไม่ไว้วางใจ
เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปในชุมชนเพื่อร่วมพูดคุยกับชาวบ้าน ช่วยเหลือแนะนำชาวบ้านในเรื่องต่าง
ๆ เป็นหน้าที่ของผู้นำชุมชนคือกำนันในพื้นที่ตำบลบ้านนา อำเภอจะนะ ซึ่งมีประสบการณ์การ
ทำงาน 4 ปี เลือกใช้วิธีการทำตัวเองเป็นแบบอย่างให้ชาวบ้านได้เห็นถึงพฤติกรรมและการทำงาน
ร่วมกับบุคคลภายนอกที่เข้ามาในพื้นที่ว่าสามารถทำงานร่วมกัน ทำกิจกรรมร่วมกันได้เป็นอย่างดี
บุคคลเหล่านั้นไม่ได้มาด้วยวัตถุประสงค์ที่สร้างความลำบากเดือดร้อนให้กับใครทั้งสิ้น

สำหรับปัญหาความหวาดระแวงที่มีต่อบุคคลแปลกหน้าที่เข้าไปอาศัยในชุมชน
ในพื้นที่อำเภอนาทวี ผู้ที่มีบทบาทในการแก้ไขผู้นำชุมชนคือนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและ
กำนัน ซึ่งมีประสบการณ์การทำงาน 3 ปีและ 10 ปีตามลำดับ โดยใช้รูปแบบการเข้าไปทำความ
เข้าใจกับชาวบ้านถึงวัตถุประสงค์ของการเข้ามาของกลุ่มคนเหล่านั้น เพื่อให้ชาวบ้านเปิดใจในการ
ต้อนรับและลดความขัดแย้งที่แฝงอยู่ในจิตใจของชาวบ้าน ด้วยการสร้างกิจกรรมให้ทำร่วมกัน ร่วม
พูดคุยด้วยกัน โดยมีผู้นำชุมชนเป็นตัวกลาง และสร้างการยอมรับบุคคลที่เข้าไปในชุมชนให้
ชาวบ้านยอมรับเพื่อที่จะได้เข้าไปช่วยปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนด้วยความรวดเร็วและมีข้อมูลที่
ถูกต้องแม่นยำ

ในส่วนของพื้นที่ตำบลสะบ้าย้อย ตำบลบาโหย อำเภอสะบ้าย้อยซึ่งเป็นปัญหาที่
ถูกกล่าวถึง โดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและมีผู้ร่วมแก้ไขคือนายกองค์การบริหารส่วน

ตำบลและกำนันซึ่งมีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันออกไปทั้งที่มีประสบการณ์มากกว่า 4 ปี และเท่ากับหรือน้อยกว่า 4 ปี มีรูปแบบการแก้ไขปัญหาความหวาดระแวงด้วยการลงพื้นที่เพื่อพบปะพูดคุยกับชาวบ้านเพื่อให้ชาวบ้านลดความวิตกกังวล คลายความรู้สึกหวาดกลัวที่เกิดจากสถานการณ์ความไม่สงบ และพร้อมจะร่วมมือกันเพื่อปกป้องชุมชนของตนเองจากคนแปลกหน้า และรับมือกับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น

การแก้ไขปัญหาความหวาดระแวงส่วนใหญ่จะเป็นการร่วมมือของผู้นำชุมชนทุกฝ่ายตั้งแต่นายกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน หรือผู้นำท้องถิ่นอื่น ๆ โดยเฉพาะกำนันผู้ใหญ่บ้านที่มักจะเข้าถึงชาวบ้านได้มากที่สุดและบ่อยที่สุด ทำให้การแก้ไขปัญหาในเบื้องต้นมักจะเป็นการระดมของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นส่วนใหญ่ โดยรูปแบบการแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์ความไม่มั่นคงก็จะเริ่มจากการสร้างความสามัคคีให้คนในชุมชน สร้างกิจกรรมการทำร่วมกันระหว่างไทยพุทธและมุสลิม ระหว่างชาวบ้านในพื้นที่และชาวบ้านที่เพิ่งอพยพย้ายถิ่นเข้ามาอาศัยในพื้นที่ เพื่อลดสถานะความตึงเครียดที่เกิดจากความหวาดระแวง ความหวาดกลัวของแต่ละฝ่ายออกไป โดยมีผู้นำเป็นจุดศูนย์กลางดึงชาวบ้านให้ทำกิจกรรมร่วมกัน ร่วมพูดคุยและสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ ช่วยกันเป็นหูเป็นตาให้กับชุมชน สังเกตสิ่งที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแล้วแจ้งใช้ผู้นำทราบ สำหรับการปฏิเสธไม่ยอมรับบุคคลภายนอกที่เข้ามาอาศัยในชุมชนผู้นำจะใช้วิธีการค่อย ๆ เข้าไปพูดคุยและชักจูงให้มาร่วมกิจกรรมกับชาวบ้านในพื้นที่ พุดจาให้ชาวบ้านในพื้นที่เข้าใจและยอมรับผู้มาอาศัยใหม่ว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน สร้างความไว้วางใจระหว่างชาวบ้านให้เกิดขึ้นในสังคมเพื่อให้ชาวบ้านสามารถอยู่ร่วมกัน ได้อย่างสันติสุข

1.2.2 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงในพื้นที่

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงในพื้นที่ไม่ว่าจะเป็นปัญหาจากความหวาดระแวงหรือการข่มขู่ของแนวร่วมในเรื่องชีวิตและทรัพย์สิน ผู้นำชุมชนมีกระบวนการแสวงหาสารสนเทศที่คล้ายคลึงกัน คือการลงไปยังหน่วยงานที่ผู้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในชุมชนสังกัดอยู่ หรืออาจเป็นการพูดคุยกับเจ้าหน้าที่คนนั้น ๆ เพื่อการประสานงานและการขอความอนุเคราะห์เอกสารหรือสื่อความรู้ต่าง ๆ รวมไปถึงการรับชมรับฟังและการติดตามข่าวสารความรู้จากสื่อวิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ที่มีให้บริการทั่วไป

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชน สารสนเทศที่ผู้นำชุมชนเลือกใช้เพื่อแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงในพื้นที่ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความหวาดระแวงหรือการข่มขู่ของแนวร่วมในเรื่องชีวิตและทรัพย์สิน ลักษณะของแหล่งสารสนเทศ รูปแบบสารสนเทศรวมทั้งเนื้อหาสารสนเทศจะมีลักษณะใกล้เคียงกันซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

สารสนเทศที่ผู้นำชุมชนเลือกใช้ในการแก้ปัญหาดังกล่าวเบื้องต้น จะเป็นแหล่งสารสนเทศสถาบันที่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่สังกัดอยู่ เพื่อนำไปแสดงให้เห็นว่าบุคคลเหล่านั้นเข้าไปในชุมชนด้วยวัตถุประสงค์ใด เพื่อสิ่งใด เพื่อให้เกิดการยอมรับในกรณีการหากระแวงของชาวบ้านที่มีต่อเจ้าหน้าที่ภาครัฐ นอกจากนี้ก็จะเป็นแหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน รวมถึงแหล่งสารสนเทศจากหน่วยงานต่างๆที่เข้าร่วมพูดคุยเมื่อคลายความเครียดให้กับชาวบ้านในชุมชน

รูปแบบของสารสนเทศส่วนใหญ่จะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ ไม่ว่าจะเป็นในลักษณะของเอกสาร แผ่นพับ ที่จากการเข้าร่วมอบรม สัมมนาที่ทางหน่วยงานจัดขึ้นเพื่อให้ผู้นำชุมชนได้นำความรู้ที่ไปบอกกล่าวกับชาวบ้าน รวมทั้งจากการสังสมความรู้ไม่ว่าจะเป็นสารสนเทศจากการอ่านหนังสือ การฟังวิทยุ การอ่านหนังสือพิมพ์ หรือการร่วมพูดคุยกับบุคคลอื่น เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่

เนื้อหาสารสนเทศส่วนใหญ่จะเน้นไปที่รูปแบบการดำเนินชีวิตท่ามกลางสถานการณ์ที่ไม่สงบสุข การลดความขัดแย้งที่แฝงอยู่ในจิตใจของชาวบ้าน รูปแบบของการจัดกิจกรรมเพื่อให้มีการทำกิจกรรมร่วมกัน

1.2.3 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงในพื้นที่

อุปสรรคในการใช้สารสนเทศและการเข้าถึงสารสนเทศไม่พบในพื้นที่นี้เพราะการใช้สารสนเทศส่วนใหญ่ก็เป็นสารสนเทศที่มีในชุมชนแทบทั้งสิ้น นอกจากนี้ก็จะเป็นการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศที่มีหน่วยงานมาจัดให้บริการถึงที่ อาจจะมีอุปสรรคบ้างเล็กน้อยในบางครั้งเมื่อมีภารกิจอื่น ๆ ที่ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมหรือสัมมนาได้

1.3 ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่พบได้ในพื้นที่ เป็นปัญหาที่เกิดจากปัญหาการทิ้งขยะเคลื่อนกลาดของโรงแยกก๊าซในพื้นที่อำเภอจะนะ รวมถึงปัญหากลิ่นเหม็นจากสิ่งปฏิกูลจากการเลี้ยงหมูและปัญหาการปล่อยน้ำทิ้งลงสู่คูคลองในพื้นที่อำเภอนาทวี มีรายละเอียดของปัญหาและประเด็นการแก้ไขปัญหาดังนี้

1.3.1 สภาพปัญหา : ปัญหายุยะ

ปัญหายุยะเป็นปัญหาที่ถูกกล่าวถึง โดยผู้นำชุมชนในพื้นที่อำเภอจะนะ ทั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและกำนัน เนื่องจากในพื้นที่ของตำบลลิ้งชันและตำบลสะกอม เป็นที่ตั้งของโรงแยกก๊าซไทย-มาเลย์ ซึ่งเป็นที่ทราบกันคืออยู่แล้วว่าทั้งตำบลสะกอมและตำบลลิ้งชันกลายเป็นศูนย์กลางของความขัดแย้งที่สามารถปะทุขึ้นมาได้ตลอดเวลา การตั้งโรงแยกก๊าซในพื้นที่

นำมาซึ่งปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ตามมาด้วยนั่นคือปัญหาขยะจากโรงแยกก๊าซที่ไม่ได้รับการจัดการทำลายอย่างถูกสุขลักษณะ แต่กลับถูกปล่อยทิ้งนอกพื้นที่เป็นจำนวนมากทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมตามมาไม่ว่าจะเป็นกลิ่นของขยะที่ส่งกลิ่นเหม็นรบกวนชาวบ้าน หรือกลายเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคที่ส่งผลกระทบต่อสุขลักษณะในการดำรงชีวิตของชาวบ้านและยังรวมไปถึงการทำลายทัศนียภาพของชุมชนด้วย ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของชาวบ้านในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียงทั้งสิ้น ทำให้ชาวบ้านพยายามเรียกร้องและหาทางแก้ไขโดยให้โรงแยกก๊าซรับผิดชอบปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินชีวิตของชาวบ้านไม่ต้องเผชิญกับปัญหาขยะในชุมชนต่อไป

การแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ตำบลสะกอมและตำบลตลิ่งชัน ผู้นำชุมชนซึ่งนำโดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและกำนันรวมถึงตัวแทนชาวบ้าน ในชุมชนเข้าร่วมพูดคุยกับเจ้าหน้าที่จาก โรงแยกก๊าซ ในเรื่องของขยะที่ถูกปล่อยทิ้งจาก โรงแยกก๊าซ และส่งผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวบ้านรวมถึงทำลายทัศนียภาพของชุมชน โดยให้ทางโรงแยกก๊าซจัดการกับขยะใน โรงแยกก๊าซไม่ให้กระจายออกสู่ภายนอก และจัดการกับขยะอย่างถูกลักษณะวิธี เพื่อป้องกันปัญหาผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของชาวบ้าน นอกจากนี้ผู้นำชุมชนจัดให้มีตัวแทนชาวบ้านในชุมชนทำหน้าที่ติดตามการจัดการของ โรงแยกก๊าซว่าเป็นไปตามที่ตกลงกันระหว่าง โรงแยกก๊าซกับชาวบ้านหรือไม่ โดยการติดตามเป็นระยะ ๆ เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นซ้ำขึ้นมาอีก

1.3.1.1 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเรื่องปัญหาขยะ

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนจะเป็นการศึกษาจากสื่อมวลชน ด้วยการติดตามข่าวสารความรู้ไม่ว่าจะเป็นสื่อวิทยุ โทรทัศน์รวมถึงหนังสือพิมพ์ไม่ว่าจะในสถานที่ทำงานหรือที่บ้าน รวมไปถึงสภากาแฟในตอนเช้า นอกจากนี้ก็จะเป็นการค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งสารสนเทศภายนอกโดยเฉพาะแหล่งสารสนเทศใกล้ตัวได้แก่ที่ว่าการอำเภอ ด้วยการเข้าศึกษา ติดตามจากบอร์ดประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานนั้น ๆ

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนส่วนใหญ่จะเลือกใช้แหล่งสารสนเทศบุคคล แหล่งสารสนเทศภายในอำเภอ เช่น ที่ว่าการอำเภอ หรือสำนักงานพัฒนาชุมชน

รูปแบบของสารสนเทศจะเป็นผู้นำชุมชน รวมทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ในรูปของจดหมายข่าว ป้ายประกาศจากที่ว่าการอำเภอ

เนื้อหาสารสนเทศจะเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเจรจา การพูดคุยเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.3.1.2 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาและการใช้ สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเรื่องปัญหาขยะ

อุปสรรคในการใช้สารสนเทศและการเข้าถึงสารสนเทศไม่ปรากฏในการ
แก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในเรื่องของการจัดการขยะ

1.3.2 สภาพปัญหา : ปัญหากลิ่นเหม็นและสิ่งปฏิกูลจากการเลี้ยงหมู

ในพื้นที่ของอำเภอนาทวีโดยเฉพาะพื้นที่ของตำบลฉาง นอกเหนือจากการประกอบ
อาชีพของชาวบ้านซึ่งได้แก่การทำไร่ ทำสวนแล้วยังมีการประกอบอาชีพเสริมของชาวบ้านได้แก่
การทำการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งก็คือการเลี้ยงหมู สาเหตุของปัญหาความขัดแย้งถูกกล่าวถึงโดยผู้นำชุมชน
ทั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและกำนัน โดยสาเหตุของปัญหาเกิดจากการทำฟาร์มเลี้ยงหมู มี
การสร้างคอกเลี้ยงหมูที่ไม่ถูกสุขลักษณะ มีการปล่อยสิ่งปฏิกูลลงสู่กระบายน้ำ ซึ่งน้ำจากกระบาย
น้ำจะไหลผ่านบ้านเรือนของชาวบ้านคนอื่น ๆ ทำให้ส่งกลิ่นเหม็นรบกวนชาวบ้านและเกิดปัญหา
น้ำเน่าเสียตามมา เป็นปัญหาสาธารณสุขที่ชาวบ้านในละแวกนั้นต้องพบเจอแทบจะทุกครัวเรือน ทำ
ให้ผู้นำชุมชนต้องเข้าไปแก้ไขปัญหาเพื่อไม่ให้มีการแพร่กระจายของเชื้อ โรคและแก้ไข ไม่ให้เกิด
ปัญหาน้ำเน่าเสียขึ้นมาในชุมชน

การแก้ไขความขัดแย้งเรื่องของกลิ่นและสิ่งปฏิกูลจากการเลี้ยงหมู ผู้นำชุมชนใช้
ประสบการณ์ของตนเองในการที่จะพูดคุยเบื้องต้นระหว่างผู้ประกอบการกับชาวบ้านที่ได้รับ
ผลกระทบเพื่อไม่ให้เรื่องราวบานปลายออกไปในระหว่างที่รอเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามา
ประสานงานและช่วยเหลือเพื่อให้ความรู้ คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการและชาวบ้าน

นอกจากนี้ผู้นำชุมชนก็จะเป็นผู้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น
เจ้าหน้าที่จากพัฒนาที่ดิน เจ้าหน้าที่จากปศุสัตว์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ให้เข้ามาให้ความรู้ ให้
คำแนะนำและหาทางออกร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาก่ที่เกิดขึ้นและป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นซ้ำมา
ได้อีก

1.3.2.1 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม เรื่องกลิ่นเหม็นและสิ่งปฏิกูลจากการเลี้ยงหมู

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นการ
แสวงหาความรู้เพื่อเก็บเป็นประสบการณ์สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ ด้วยการติดตามจากสื่อวิทยุที่มี
ให้บริการจากที่ทำงาน รวมไปถึงสื่อโทรทัศน์ที่สามารถรับทราบข่าวสารความรู้ต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็น
สื่อจากที่ทำงานหรือที่บ้านรวมถึงสถานที่ต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีการค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่ง
สารสนเทศภายนอก โดยเฉพาะที่ว่าการอำเภอ

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชน สารสนเทศที่ผู้นำชุมชนเลือกใช้
สำหรับการแก้ไขปัญหาจะมีแหล่งสารสนเทศที่อยู่ใกล้ตัวคือแหล่งสารสนเทศบุคคล รวมทั้งที่ว่า

การอำเภอที่ให้บริการข่าวสารและสาระต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมชุมชน นอกจากนี้ก็จะ
เป็นแหล่งสารสนเทศจากสื่อมวลชน ทั้งวิทยุ โทรทัศน์ รวมไปถึงหนังสือพิมพ์ที่สามารถนำความรู้
ที่ได้จากการศึกษามาประกอบการดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเรียบร้อย

รูปแบบของสารสนเทศคือตัวผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่
เกี่ยวข้องจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบลและยังมีสารสนเทศในรูปของ
สื่อสิ่งพิมพ์ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน 9 ประการในเรื่องของการจัดการชุมชน เช่น เรื่องศาสนา
การศึกษา วัฒนธรรม คุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม ไฟฟ้า ประปา คมนาคม

เนื้อหาสารสนเทศส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อให้
ชาวบ้านมีคุณภาพชีวิตที่ดี

**1.3.2.2 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาและการใช้
สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเรื่องกลิ่นเหม็นและสิ่งปฏิกูลจากการเลี้ยงหมู**

อุปสรรคในการใช้สารสนเทศและการเข้าถึงสารสนเทศส่วนใหญ่จะเป็น
เรื่องของการเข้าถึงเจ้าหน้าที่ ๆ เกี่ยวข้องในการที่จะเชิญมาร่วมพูดคุยกับชาวบ้านเพราะเวลาของ
เจ้าหน้าที่ไม่ตรงกัน การประสานงานต้องใช้เวลาสำหรับการติดต่อที่ต้องทำเรื่องขอความ
อนุเคราะห์ ทำให้การแก้ปัญหาไม่ได้รับการแก้ไขล่าช้า

1.3.3 สภาพปัญหา : ปัญหาน้ำเสียจากการเลี้ยงกุ้ง

ปัญหาน้ำเสียจากการเลี้ยงกุ้งถูกกล่าวถึงโดยกำนัน ซึ่งพบได้ในพื้นที่ตำบลจะโหลง
อำเภอจะนะ นอกเหนือจากประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวจะมีอาชีพทำสวนทำไร่ หรือทำการประมง
บ้างเล็กน้อยแล้ว ยังมีกลุ่มนายทุนที่เข้าไปทำการเลี้ยงกุ้งในพื้นที่ดังกล่าวด้วย ซึ่งผลจากการเลี้ยงกุ้ง
ในพื้นที่นั้นทำให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมขึ้นมา นั่นคือปัญหาน้ำเน่าเสียจากการเลี้ยงกุ้งซึ่งมี
สาเหตุมาจากการใช้กากขาในการฆ่าเชื้อในบ่อกุ้ง เพราะภายหลังจากการจับกุ้งแล้วบ่อเลี้ยงกุ้ง
จำเป็นต้องได้รับการฆ่าเชื้อตามกระบวนการเพื่อที่จะใช้เป็นบ่อเลี้ยงกุ้งในครั้งต่อไป การฆ่าเชื้อใน
บ่อกุ้งนั้นผู้ประกอบการจะใช้กากขาในการฆ่าเชื้อ โดยทิ้งกากขาเอาไว้ในบ่อกุ้งซึ่งมีน้ำขังอยู่ด้วย
ทิ้งไว้จนได้ระยะเวลาตามที่กำหนดก็จะทำการปล่อยน้ำทิ้งออกจากบ่อกุ้งโดยมีกากขาที่ใส่ลงไปฆ่า
เชื้อถูกทิ้งออกมากับน้ำและไหลลงสู่แม่น้ำลำคลองในหมู่บ้านทำให้เกิดปัญหาน้ำเน่าเสียและเป็น
ปัญหาสาธารณสุขที่ชาวบ้านในละแวกนั้นได้รับผลกระทบ

การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากปัญหาน้ำเน่าเสีย ในขั้นตอนแรกผู้นำชุมชนจะ
ใช้วิธีการพูดคุยกับชาวบ้านและผู้ประกอบการเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งลงไปก่อนเพื่อรอการ
ดำเนินการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยเหลือ หลังจากนั้นผู้นำชุมชนจะนำปัญหาความ
เดือดร้อนที่ชาวบ้านในพื้นที่ได้รับเข้าสู่ที่ประชุมของชุมชน โดยมีการร่วมมือกันระหว่างผู้นำชุมชน

ไม่ว่าจะเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเสนอไปยังคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมเพื่อช่วยแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น

สำหรับแนวทางที่ใช้ในการแก้ไขในกรณีที่เกิดปัญหาน้ำเน่าเสียขึ้นมาแล้วได้มีการยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือโดยคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมในการจัดสร้าง อีเอ็ม บอล (EM ball) เพื่อปรับระดับน้ำให้เข้าสู่สภาวะปกติในพื้นที่ ๆ มีน้ำเน่าเสียเกิดขึ้น

1.3.3.1 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเรื่องปัญหาน้ำเสียจากการเลี้ยงกุ้ง

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นการเข้าร่วมอบรม สัมมนาที่มีหน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้นรวมไปถึงการขอความอนุเคราะห์เอกสารจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชน สารสนเทศ ที่ใช้เพื่อประกอบการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งส่วนใหญ่มาจากแหล่งสารสนเทศบุคคล แหล่งสารสนเทศของสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม และแหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน

รูปแบบของสารสนเทศจะเป็นตัวของผู้นำชุมชน สื่อสิ่งพิมพ์ที่ได้จากการเข้ามาให้ความรู้ของสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม และการเข้ารับการอบรม สัมมนา

เนื้อหาสารสนเทศส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง รูปแบบการจัดการปัญหาน้ำเน่าเสีย และเทคโนโลยีต่างในอาจจะช่วยในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

1.3.3.2 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเรื่องปัญหาน้ำเสียจากการเลี้ยงกุ้ง

อุปสรรคในการใช้สารสนเทศและการเข้าถึงสารสนเทศจะเป็นเรื่องของความล่าช้าในการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศโดยเฉพาะสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมถึงแม้ว่าจะยื่นมือเข้ามาช่วยก็ตามแต่ก็ใช้เวลาในการเข้าถึงได้ยากมาก โดยต้องมีการขออนุเคราะห์ ชี้แจงและหาแนวทางร่วมกันหลายครั้งจึงจะได้รับทางออกในการเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหา

1.3.4 สภาพปัญหา : ปัญหาฝุ่นละอองจากโรงโม่หิน

ปัญหาฝุ่นละอองจากโรงโม่หินพบในพื้นที่ตำบลคลองเป็ยะ อำเภอนะจะ ซึ่งเป็นปัญหาที่ได้รับการบอกล่าวจากกำนัน สาเหตุของปัญหามาจากการเข้ามาของบริษัทเอกชนในการเข้ามาเพื่อทำการระเบิดหินและโม่หินในพื้นที่ดังกล่าว ทำให้เกิดมีฝุ่นละอองฟุ้งไปทั่วบริเวณ สร้างความเดือดร้อนให้กับชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น โดยเฉพาะโรคที่เกิดจากระบบการหายใจซึ่งมีการหายใจเอาฝุ่นละอองเข้าไป ทำให้เกิดการสะสมและแสดงอาการออกมา จึงมีการรวมตัวกัน

ของชาวบ้านเพื่อให้มีการจัดการด้านความปลอดภัยในเรื่องของคุณภาพชีวิตของชาวบ้านในละแวกนั้น โดยเรียกร้องให้ผู้ประกอบการเข้ามารับผิดชอบต่อและคิดทบทวนถึงผลเสียที่ชาวบ้านได้รับ

การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของผู้นำชุมชนมีการนำตัวแทนชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาดังกล่าวและตัวแทนจากบริษัทที่เข้ามากระเปิดหินและโม่หิน ในการนำมาพูดคุยกันถึงปัญหาและรับรู้ปัญหาร่วมกัน โดยการพูดคุยกันนั้นผู้นำชุมชนจะคอยไกล่เกลี่ยและประนีประนอมไปด้วยเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการปะทะกันในระหว่างการร่วมพูดคุย มีการยื่นข้อเสนอที่ต่างฝ่ายต่างรับได้คือบริษัทเอกชนที่เข้ามาทำการกระเปิดหิน โม่หินยินดีที่จะจัดการเรื่องฝุ่นละอองที่เกิดขึ้น ในขณะที่เดียวกันชาวบ้านก็ต้องใช้เวลาและโอกาสในการที่จะแก้ไขปัญหาด้วยเช่นกัน

1.3.4.1 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเรื่องฝุ่นละอองจากโรงโม่หิน

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นการเข้าร่วมพูดคุยกับบุคคลอื่น รวมถึงการติดตามข่าวสารจากสื่อมวลชนที่มีอยู่ทั่วไปและประการสุดท้ายคือการเข้าร่วมอบรม สัมมนาที่มีหน่วยงานจากในชุมชนและนอกชุมชนจัดขึ้น

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนสารสนเทศ ที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งส่วนใหญ่มาจากแหล่งสารสนเทศบุคคล และแหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน

รูปแบบของสารสนเทศจะเป็นตัวของผู้นำชุมชน ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำงานและการเข้าร่วมอบรม สัมมนาเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ก็จะเป็นความรู้เพิ่มเติมที่ได้รับจากการพูดคุยกับบุคคลอื่น

เนื้อหาสารสนเทศส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการปกครองชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีความสงบสุข ไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาเรื่องการแก้ไขความขัดแย้ง บทบาทการเป็นผู้นำที่ดี รวมถึงบทบาทในการเจรจาอย่างสันติเมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้นมาในชุมชน

1.3.4.2 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเรื่องฝุ่นละอองจากโรงโม่หิน

อุปสรรคในการใช้สารสนเทศและการเข้าถึงสารสนเทศไม่ปรากฏในการใช้สารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งกรณีฝุ่นละอองจาก โรง โม่หิน

1.4 ปัญหาความขัดแย้งเรื่องความไม่เท่าเทียมกันในสังคมและความไม่ปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินซึ่งเกิดจากสภาพทางเศรษฐกิจและการเงิน

1.4.1 สภาพปัญหา

ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในสังคมและความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีสาเหตุมาจากปัจจัยภายนอกที่เป็นตัวการทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในสังคมส่งผลไปยังเรื่องราวของชีวิตและทรัพย์สิน พบได้แทบจะทุกพื้นที่ แต่ที่แสดงออกมาอย่างชัดเจนและถูกเลือกให้เป็นประเด็นปัญหาที่ถูกกล่าวถึงโดยค่านัน ในพื้นที่ตำบลเกาะสะบ้า อำเภอเทพา ซึ่งมีสาเหตุมาจากปัจจัยภายนอกที่เป็นตัวการทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในสังคมและเรื่องชีวิตและทรัพย์สิน เช่น ความไม่เท่าเทียมกันทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน บางครอบครัวมีฐานะการเงินดี บางครอบครัวมีปานกลาง หรือบางครอบครัวอาจจะมีค่อนข้างน้อย ทำให้เกิดความอิจฉาริษยา บางครั้งอาจมีการปล้น ใจ หรือทำร้ายร่างกาย ทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนในชุมชน เกิดความหวาดกลัวเข้ามา

นอกจากสาเหตุที่มาจากสภาพปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและการเงินแล้วสาเหตุของความขัดแย้งเกิดจากผลกระทบของสถานการณ์ความไม่มั่นคงใน 3 จังหวัดชายแดนใต้รวมถึง 4 อำเภอเสี่ยงของพื้นที่จังหวัดสงขลา มีการอพยพย้ายถิ่นเข้ามาอาศัยในพื้นที่มากขึ้น เป็นคนแปลกหน้าที่ชาวบ้านไม่คุ้นเคย ทำให้เกิดความหวาดระแวงว่าเป็นพวกก่อการร้ายที่แฝงตัวเข้ามาเพื่อสืบหาข้อมูลหรือเข้ามาทำร้ายคนในชุมชน ทำให้การอยู่ร่วมกันของคนในชุมชนเดิมกับผู้ที่อพยพเข้ามาอยู่ใหม่เป็นไปได้ในลักษณะตัวใครตัวมันมากกว่าที่จะอยู่ร่วมกันแบบช่วยเหลือกันไว้ใจกัน

การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเรื่องความไม่เท่าเทียมกันในสังคมและความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ผู้นำจะใช้วิธีการแก้ไขในลักษณะของการส่งเสริมให้มีกิจกรรมร่วมกันของคนในสังคมเพื่อที่จะก่อให้เกิดความคุ้นเคยสนิทสนมกันมากขึ้น โดยเฉพาะระหว่างผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดิมกับผู้ที่ย้ายเข้ามาอยู่ใหม่เพื่อให้ทั้ง 2 ฝ่ายมีกิจกรรมทำร่วมกันเพิ่มความสนิทสนมและรู้จักกันมากขึ้น ทำให้สถานการณ์ความตึงเครียดที่มีในตัวชาวบ้านกับผู้อพยพเข้ามาอยู่ใหม่ลดหย่อนความตึงเครียดออกไป หันหน้ามาพูดคุยกัน นอกจากนี้ยังมีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภายนอกโดยส่วนใหญ่จะเป็นชุดทหารพรานในพื้นที่เข้ามาช่วยเหลือในการจัดกิจกรรม เช่น การแข่งขันกีฬาในหมู่บ้าน เพื่อให้มีความสามัคคี และให้ความรู้ในเรื่องของการดูแลปกป้องกันเองระหว่างคนในชุมชนด้วยกัน

1.4.2 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในสังคมและความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินซึ่งเกิดจากสภาพทางเศรษฐกิจและการเงิน

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นการพบปะพูดคุยกันระหว่างบุคคล โดยเฉพาะในสภากาแฟตอนเช้า ๆ ของชาวบ้านในชุมชน นอกจากนี้ผู้นำชุมชน

ยังเข้าไปค้นคว้าหนังสือ วารสารที่มีให้บริการจากแหล่งสารสนเทศใกล้ตัวอย่างห้องสมุดจากที่ว่าการอำเภอรวมไปถึงการเข้าร่วมอบรม สัมมนาร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่จัดขึ้น

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนเลือกใช้แหล่งสารสนเทศจากตัวบุคคล รวมทั้งแหล่งสารสนเทศของหน่วยงานจากภายนอกที่เข้ามาอบรม โดยเฉพาะ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้

รูปแบบสารสนเทศจะเป็นตัวผู้นำชุมชน สภาคาเฟะระหว่างผู้นำชุมชนกับชุดทหารพรานเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและหาข้อสรุปในการดูแลชุมชนร่วมกันความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์การทำงาน รวมทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ที่ได้จากการค้นคว้า เช่นหนังสือ วารสาร รวมทั้งการรับรู้ข่าวสาร เรื่องราวจากสื่อมวลชน

เนื้อหาสารสนเทศส่วนใหญ่จะเน้นไปที่รูปแบบการดำเนินชีวิตท่ามกลางสถานการณ์ที่ไม่สงบสุข การช่วยเหลือเอื้อเฟื้อกัน ไม่แบ่งแยกชนชั้นทางสังคม และเนื้อหาสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

1.4.3 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการแก้ไขปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในสังคมและความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินซึ่งเกิดจากสภาพทางเศรษฐกิจและการเงิน

อุปสรรคและปัญหาในการใช้สารสนเทศและการเข้าถึงสารสนเทศ เนื่องจากตัวผู้นำชุมชนในพื้นที่ตำบลเกาะสะบายังมีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ไม่มากนัก เพราะฉะนั้นความคุ้นเคยที่มีต่อบุคคลอื่นซึ่งจะเป็นแหล่งสารสนเทศอื่น ๆ ที่ช่วยในการปฏิบัติงานยังมีน้อย ยังต้องใช้เวลาในการทำ ความคุ้นเคยกับแหล่งสารสนเทศบุคคลค่อนข้างมาก สำหรับแหล่งสารสนเทศอื่น ๆ ในส่วนของสารสนเทศสื่อมวลชนก็ไม่มีปัญหามากนักเพราะสามารถรับรู้ได้แทบทุกที่ทุกเวลา อาจจะมีข้อยกเว้นในเรื่องของแหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่คุ้นเคยไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการใช้ซีดีเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม หรือเรื่องของการใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นคว้าหาความรู้ก็ตาม

จากปัญหาความขัดแย้งในเบื้องต้นที่ได้กล่าวไปแล้วนั้น พบว่าปัญหาทั้งหมดเป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นในชุมชน มีผลทำทาบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำชุมชนในการจะที่แสดงบทบาทในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและรับมือกับปัญหาทุกรูปแบบที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อให้การดำรงชีวิตของชาวบ้านในชุมชนเป็นไปอย่างสันติ นอกจากจะเป็นบทบาทการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของผู้นำชุมชนโดยตรงแล้ว ยังพบว่าผู้มีผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ร่วมกับผู้นำชุมชนอีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นผู้อาวุโสในครอบครัว ที่เข้ามาตักเตือนสั่งสอนลูกหลานที่มีปัญหากับพ่อแม่ ผู้อาวุโสที่เป็นที่ยอมรับของคนในชุมชนที่เข้ามาใกล้เกลี่ยการทะเลาะเบาะแว้ง หรือพระสงฆ์ ไต่อาหม่าม รวมทั้งครูในพื้นที่ ๆ คอยให้คำแนะนำ

สั่งสอนบุคคลในชุมชน หรือแม้กระทั่งเจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในชุมชนในการช่วยเหลือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

แม้ว่าผู้นำชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเข้ามาช่วยเหลือการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งจะมีบทบาทหน้าในการทำงานที่แตกต่างกัน มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน รวมทั้งอยู่ในพื้นที่ ๆ ต่างกัน แต่ผู้นำชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งต่างก็มีรูปแบบและวิธีการในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่คล้ายคลึงกันนั่นคือพบว่า

รูปแบบและวิธีการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งส่วนใหญ่ที่เกิดจากการทะเลาะเบาะแว้งในบุคคลกลุ่มต่าง ๆ จะเริ่มจากการแก้ไขปัญหาเบื้องต้น คือการใช้วิธีการเจรจาอย่างสันติ ไม่ว่าจะเป็นการพูดเพื่อตักเตือนสั่งสอน พูดไกล่เกลี่ย พูดรอมชอม พูดประนีประนอม กับคู่กรณีทั้งสองฝ่าย บางครั้งก็จะมี การตั้งตัวแทนเป็นคนกลางในการไกล่เกลี่ยด้วยเช่นกัน

สำหรับปัญหาความขัดแย้งบางปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยวิธีการเจรจาอย่างสันติ เช่น ปัญหาการแตกแยกทางความคิดระหว่างชาวบ้านกับหน่วยงานของรัฐก็จะมีรูปแบบของการแก้ไขปัญหาด้วยการจัดเวทีสาธารณะเพื่อให้ชาวบ้านและหน่วยงานของรัฐร่วมพบปะ พูดคุย และชี้แจงเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น หรือจะเป็นปัญหาการลักขโมยที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ กับบุคคลกลุ่มเดียวกันก็จะมีรูปแบบในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งคือการใช้มติที่ประชุมในการตัดสินลงโทษ

ปัญหาบางปัญหาที่เกิดขึ้นเช่นปัญหาจากเรื่องของความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันในเรื่องการเมืองท้องถิ่นผู้นำชุมชนก็มีรูปแบบในการแก้ไขปัญหา นั่นคือการปล่อยให้เรื่องราวเงียบไปเอง เพราะการเข้าไปแก้ปัญหาในบางครั้งอาจจะเพิ่มความรุนแรงของปัญหาเข้าไปอีก แต่ถ้าปล่อยให้เรื่องก็จะเงียบไปเองภายหลังจากการเลือกตั้งเสร็จสิ้นลง

รูปแบบสุดท้ายในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในชุมชนผู้นำเลือกที่จะใช้วิธีการเลื่อนเวลาในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งออกไปเพื่อให้ความรุนแรงลดลงก่อนจึงจะเข้าไปแก้ปัญหา เช่น กรณีการโต้เถียง ทะเลาะวิวาทจากการเมาสุรา

สำหรับกระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนพบว่าผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีกระบวนการแสวงหาสารสนเทศที่คล้ายๆ กันนั่นคือ การเข้าร่วมอบรม สัมมนาที่มีหน่วยงานทั้งจากภายในและภายนอกชุมชนจัดขึ้นเป็นการแสวงหาสารสนเทศที่ผู้นำชุมชนเกือบจะทุกพื้นที่ใช้ในการเข้าถึงสารสนเทศ มีการพูดคุยกับผู้นำชุมชนในพื้นที่อื่น ๆ รวมไปถึงการพูดคุยกับผู้ที่มิบทบาทเกี่ยวข้องกับการเข้ามาแก้ไขปัญหาไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ หรือทหารพรานในพื้นที่ นอกจากนี้ยังขอความอนุเคราะห์จากผู้อาวุโสในชุมชนที่ชาวบ้านให้การเคารพในการเข้ามาให้ความช่วยเหลือพูดคุยโดยเฉพาะในการไกล่เกลี่ยระหว่างครอบครัว ญาติพี่น้อง และยังรวมไปถึงการเข้าร่วมสภาภาพของผู้นำชุมชนกับชาวบ้านเพื่อรับทราบปัญหาหรือเรื่องราว

ต่าง ๆ จากชาวบ้าน ที่เกิดขึ้นในชุมชน นอกจากนี้ผู้นำชุมชนบางกลุ่มยังเลือกที่จะแสวงหาสารสนเทศโดยการเข้าไปศึกษาจากแหล่งสารสนเทศที่ให้บริการ โดยเฉพาะแหล่งสารสนเทศสถาบัน ได้แก่ห้องสมุดจากที่ว่าการอำเภอ หน่วยงานที่ชุดทหารพรานสังกัดเพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับการลงพื้นที่ปฏิบัติงานของทหารพรานเพื่อนำมาทำความเข้าใจกับชาวบ้านในชุมชน นอกจากนี้ยังมีกระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำบางกลุ่มที่แม้จะมีเป็นส่วนน้อยแต่ผู้นำก็ใช้เป็นทางเลือกในการแสวงหาสารสนเทศนั้นคือการสมัครเป็นสมาชิกวารสารกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านที่มีการจัดส่งบริการถึงที่ และรวมไปถึงการค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ตและประการสุดท้ายที่ถูกเลือกใช้เป็นกระบวนการแสวงหาสารสนเทศที่น้อยที่สุดคือการหาซื้อหนังสือ วารสารเพิ่มเติมจากร้านหนังสือภายนอก

สารสนเทศที่ผู้นำชุมชนเลือกใช้ในการแก้ปัญหาความขัดแย้งนั้นพบว่าส่วนใหญ่จะเป็นแหล่งสารสนเทศบุคคล นอกจากแหล่งสารสนเทศบุคคลแล้วยังมีแหล่งสารสนเทศสถาบันที่ถูกเลือกใช้เป็นแหล่งค้นคว้าของผู้นำชุมชนอีกด้วย เช่น ห้องสมุดที่ว่าการอำเภอ ศูนย์อำนาจการ บริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เข้ามาให้การอบรม สัมมนา ศูนย์อดีตซึ่งเป็นศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทและบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 9 ตำรวจตระเวนชายแดนที่43 ร้านหนังสือของเอกชน ห้องสมุดในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง ที่ดินอำเภอ สำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม รวมทั้งแหล่งสารสนเทศสื่อมวลชนที่ผู้นำชุมชนเลือกใช้สำหรับประมวลความรู้เพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่

สำหรับแหล่งสารสนเทศสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไม่ว่าจะเป็นซีดีรอม สื่ออินเทอร์เน็ตผู้นำชุมชนเพียงบางกลุ่มเท่านั้นที่เลือกใช้ สาเหตุที่ไม่นิยมเลือกแหล่งสารสนเทศสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากนักเพราะความไม่เคยชินและไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยี

รูปแบบของสารสนเทศส่วนใหญ่จะเป็นตัวผู้นำชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นตัวผู้นำชุมชนในพื้นที่ ผู้นำชุมชนต่างพื้นที่ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นทหาร ตำรวจ หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้อาวุโสที่เป็นที่เคารพของคนในครอบครัวและคนในชุมชน นอกจากนี้ก็จะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น เอกสารจากการเข้าร่วม สัมมนา หนังสือราชการที่ถูกส่งมาจากอำเภอ ไม่ว่าจะเป็นกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือจากร้านหนังสือ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ วารสาร โดยเฉพาะวารสารกำนันผู้ใหญ่บ้านที่ผู้นำชุมชนแทบจะทุกพื้นที่ของ 4 อำเภอเลี้ยงบอกรับการเป็นสมาชิก นอกจากนี้ก็มีโหนดที่ดิน สิ่งพิมพ์ที่เกิดจากการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต และยังมีรูปแบบของการรับฟังจากคลื่นวิทยุชุมชน โดยเฉพาะคลื่นวิทยุชุมชนสะบ้าย้อยที่ผู้นำชุมชนเลือกสำหรับการติดตามข่าวสารของชุมชนอย่างใกล้ชิด

สำหรับรูปแบบของสารสนเทศที่ได้จากสื่อมวลชนไม่ว่าจะเป็นการรับฟังจากวิทยุ การดูจากโทรทัศน์ การอ่านจากหนังสือพิมพ์ ผู้นำชุมชนก็เลือกที่จะใช้เพื่อการติดตามข้อมูล

ข่าวสารเช่นกันเพื่อที่จะนำความรู้ที่ได้รับมาสะสมเป็นประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาหรือนำมาใช้กับการทำงานมากกว่าที่จะนำมาแก้ปัญหาโดยตรงทันที

เนื้อหาของสารสนเทศส่วนใหญ่ก็จะแบ่งเป็นประเด็น ๆ ไปตามปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น ถ้าเป็นประเด็นของการทะเลาะเบาะแว้งเนื้อหาสารสนเทศที่ผู้นำเลือกใช้ในการไกล่เกลี่ย ประนีประนอมหรือการรอมชอมก็จะมีเนื้อหาเกี่ยวกับการรักตัวเอง รักครอบครัว การให้อภัยซึ่งกัน และกันรวมทั้งความสามัคคีปรองดอง หรือถ้าเป็นประเด็นของเรื่องยาเสพติดผู้นำชุมชนก็จะเลือกใช้สารสนเทศที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับยาเสพติด สำหรับประเด็นของการเลือกตั้งนอกจากจะใช้สารสนเทศเพื่อความสามัคคีปรองดองแล้วผู้นำยังใช้สารสนเทศที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเลือกตั้งโดยตรง เช่น พระราชบัญญัติการเลือกตั้งเพื่อเป็นการบอกกล่าวข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำให้ชาวบ้านได้รับรู้ หรือจะเป็นกรณีของปัญหาด้านความมั่นคงในพื้นที่ผู้นำชุมชนก็จะเลือกใช้เนื้อหาสารสนเทศที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความสามัคคี วัฒนธรรม จารีตประเพณีเพื่อให้มีการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ เป็นต้น

อุปสรรคปัญหาในการเข้าถึงสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศมีไม่มากนัก ทั้งนี้เพราะผู้นำชุมชนไม่นิยมการใช้บริการสารสนเทศจากหน่วยงานภายนอกมากนัก ดังนั้นอุปสรรคที่พบบ่อยที่สุดในการแสวงหาสารสนเทศคือข้อจำกัดในเรื่องของเวลาและสถานที่ เพราะผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มักจะมีภารกิจที่หลากหลายบางครั้งเมื่อมีการจัดการอบรม หรือสัมมนาอาจจะไม่ได้เข้าร่วมทุกครั้ง หรือบางครั้งในเรื่องของสารสนเทศที่ได้รับจากหน่วยงานอื่น ๆ เช่น ที่ว่าการอำเภอ บางครั้งข้อมูลที่ได้อาจจะล่าช้าไม่ทันสมัย สำหรับการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศอื่น ๆ ที่เป็นสถาบัน เช่น ห้องสมุดในชุมชน บางพื้นที่ก็มีห้องสมุดประจำชุมชนแต่สารสนเทศที่มีให้บริการมักเป็นสารสนเทศที่เก่ามาก ๆ หรือล้าสมัยไปแล้ว สำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัยหรือห้องสมุดโรงเรียนผู้นำก็ไม่เลือกที่จะเข้าไปใช้บริการ ทั้งนี้เพราะนอกจากข้อจำกัดในเรื่องของเวลาแล้ว การไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีอย่างคอมพิวเตอร์ที่ใช้สำหรับค้นคว้าข้อมูลก็เป็นเรื่องที่ไม่คุ้นเคยของผู้นำ ทำให้ผู้นำคิดว่าเป็นการเสียเวลามากเกินไปหรือข้อมูลที่ต้องการอาจจะหาไม่เจอก็ได้

**บทบาท กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนในการป้องกันความขัดแย้ง
ปัญหาและอุปสรรค**

บทบาทในการป้องกันความขัดแย้งเป็นบทบาทรองลงมาที่ผู้นำชุมชนเลือกใช้ในการส่งเสริมสันติวัฒนธรรมในชุมชน บทบาทในการป้องกันความขัดแย้งของผู้นำชุมชนก็คือการหาทางป้องกัน หรือการเตรียมพร้อมรับมือหากมีปัญหาเกิดขึ้นและยังรวมไปถึงกรณีไม่มีปัญหาเกิดขึ้นผู้นำชุมชนจะมีรูปแบบในการรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชนเอาไว้อย่างไรเพื่อไม่ให้มีปัญหาเกิดขึ้นในชุมชน หรือถ้าหากมีปัญหาเกิดขึ้น ผู้นำจะมีวิธีการอย่างไรที่จะรับมือและไม่ให้ปัญหานั้น เกิดซ้ำขึ้นมาอีก บทบาทในการป้องกันความขัดแย้งของผู้นำชุมชนสามารถแบ่งออกได้ 2 ประเภทคือบทบาทในการป้องกันปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมาแล้วและได้รับการแก้ไขแล้ว และบทบาทในการป้องกันความขัดแย้งในขณะที่ปัญหายังไม่เกิด ซึ่งสามารถสรุปประเด็นได้ดังนี้

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตารางที่ 11 ตารางสรุปประเด็นปัญหาและกระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อ “ป้องกัน” ปัญหาความขัดแย้ง ปัญหาและอุปสรรค

การป้องกันปัญหาความขัดแย้ง	กระบวนการแสวงหาสารสนเทศ	แหล่งสารสนเทศ	รูปแบบสารสนเทศ	ปัญหาและอุปสรรค
1. การป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นและได้รับการแก้ไขแล้ว				
1.1 การป้องกันปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งในครอบครัว	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเข้าร่วมพบปะ พูดคุยกับบุคคลอื่น ๆ 2. การติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวจากสื่อมวลชน 3. การเข้าร่วมอบรม สัมมนา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สื่อบุคคล ได้แก่ ผู้นำชุมชน ชาวบ้านและบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง 2. สื่อมวลชน ได้แก่ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์และสื่อหนังสือพิมพ์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้นำชุมชนไม่มีเวลาในการเข้าไปค้นหาข่าวสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ
1.2 การป้องกันปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งในกลุ่มเยาวชน	<ol style="list-style-type: none"> 1. การพูดคุยกับเจ้าหน้าที่เข้ามาให้การอบรมเยาวชนในพื้นที่ 2. การติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวจากสื่อมวลชน 3. การเข้าร่วมอบรม สัมมนา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน 3. แหล่งสารสนเทศสถาบัน ได้แก่ สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ศูนย์จินดาภรณ์ ศูนย์อดีต 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สื่อบุคคล ได้แก่ ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่จากศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เจ้าหน้าที่จากศูนย์จินดาภรณ์ เจ้าหน้าที่จากศูนย์อดีต สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ แผ่นพับ ใบปลิว กิจกรรมต่าง ๆ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เจ้าหน้าที่จากภายนอกมีเวลาค่อนข้างจำกัดในการเข้ามาอบรม เนื่องจากมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบเยอะและมีพื้นที่ต่าง ๆ ที่ต้องการเจ้าหน้าที่เหล่านี้ไปให้ความรู้และคำแนะนำ

ตารางที่ 11 ตารางสรุปประเด็นปัญหาและกระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อ “ป้องกัน” ปัญหาความขัดแย้ง ปัญหาและอุปสรรค (ต่อ)

การป้องกันปัญหาความขัดแย้ง	กระบวนการแสวงหาสารสนเทศ	แหล่งสารสนเทศ	รูปแบบสารสนเทศ	ปัญหาและอุปสรรค
1.3 การป้องกันปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้าน 10) สืบเสาะหาผลผลิตทางการเกษตร 11) การลักขโมย 12) การบุกรุกที่ดินทำกิน 13) ยาเสพติด 14) การแตกแยกทางความคิด	1. ขอความอนุเคราะห์ให้ผู้อาวุโสในชุมชน และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาพูดคุย และให้ความรู้กับชาวบ้าน 2. แลกเปลี่ยนประสบการณ์ กับเจ้าหน้าที่ ๆ มีความเชี่ยวชาญในแต่ละประเด็นปัญหา 3. การเข้าร่วมอบรม สัมมนา 4. การสมัครเป็นสมาชิกวารสาร 5. การติดตามข่าวสารจากสื่อมวลชน	1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสถาบัน ได้แก่ สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 9 ศูนย์ใกล้ศูนย์พิพาทในตำบล ศูนย์เงินค้ำประกัน 3. แหล่งสารสนเทศเอกชน ได้แก่ ร้านหนังสือ 4. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน	1. สื่อบุคคล ได้แก่ ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโสในชุมชน เจ้าหน้าที่จากท้องถิ่นอำเภอ เจ้าหน้าที่จากสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 9 เจ้าหน้าที่จากศูนย์อดีตสันติสุข 2. สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือวารสาร และเอกสารที่ได้รับจากการอบรม สัมมนาและสมัครเป็นสมาชิก 3. สื่อมวลชน ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์	ไม่ปรากฏ
1.4 การป้องกันการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ	1. การพูดคุยกับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 2. การติดตามข่าวสารจากสื่อมวลชน 3. การเข้าร่วมอบรม สัมมนา 4. การจัดเวทีสาธารณะ	1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน 3. แหล่งสารสนเทศสถาบัน ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ	1. สื่อบุคคล ได้แก่ ผู้นำชุมชน ตัวแทนภาครัฐ ตัวแทนชาวบ้าน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนงานต่าง ๆ ที่ท้องถิ่นอำเภอ 2. สื่อสิ่งพิมพ์ ที่ได้รับแจกจากการเข้าร่วมอบรม สัมมนา 3. สื่อมวลชน ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์	ไม่ปรากฏ

ตารางที่ 11 ตารางสรุปประเด็นปัญหาและกระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อ “ป้องกัน” ปัญหาความขัดแย้ง ปัญหาและอุปสรรค (ต่อ)

การป้องกันปัญหาความขัดแย้ง	กระบวนการแสวงหาสารสนเทศ	แหล่งสารสนเทศ	รูปแบบสารสนเทศ	ปัญหาและอุปสรรค
1.5 การป้องกันปัญหาดังแวดล้อม	<ol style="list-style-type: none"> 1. การติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวจากสื่อมวลชน 2. การเข้าร่วมอบรม สัมมนา 3. การเข้าไปขอข้อมูลเพิ่มเติมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน 3. แหล่งสารสนเทศสถาบัน <p>ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการ ตั้งแวดล้อม</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สื่อบุคคล ได้แก่ ผู้นำชุมชน ชาวบ้าน ในชุมชน เจ้าหน้าที่ฯ เข้ามาให้ความรู้ 2. สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์และสื่อหนังสือพิมพ์ 3. สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน 9 ประการ และเอกสารประกอบการอบรม รวมถึงการเข้าไปเอกสารเพิ่มเติมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เวลาที่ไม่ตรงกันของผู้นำชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการเข้ามาช่วยเหลือ
2. การป้องกันปัญหาความขัดแย้งที่ยังไม่ปรากฏ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การลงพื้นที่พบปะ พูดคุยกับชาวบ้าน 2. การติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวจากสื่อมวลชน 3. การเข้าร่วมอบรม สัมมนา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สื่อบุคคล ได้แก่ ผู้นำชุมชน ชาวบ้าน ในชุมชน 2. สื่อสิ่งพิมพ์ที่ได้จากการเข้าร่วมอบรม สัมมนา 3. สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์และสื่อหนังสือพิมพ์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ข้อจำกัดเรื่องเวลาของผู้นำชุมชน

ตารางที่ 11 ตารางสรุปประเด็นปัญหาและการะบวณการแสวงหาสารสนเทศเพื่อ “ป้องกัน” ปัญหาความขัดแย้ง ปัญหาและอุปสรรค (ต่อ)

การป้องกันปัญหาความขัดแย้ง	กระบวนการแสวงหาสารสนเทศ	แหล่งสารสนเทศ	รูปแบบสารสนเทศ	ปัญหาและอุปสรรค
2.2 การสร้างคุณค่าในตัวของชาวบ้าน	1. การเข้าร่วมอบรม สัมมนา 2. การติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวจากสื่อมวลชน	1. แหล่งสารสนเทศสถาบัน ได้แก่ หน่วยงานที่เข้ามาให้การอบรม 2. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน	1. สื่อสิ่งพิมพ์ที่ได้จากการเข้าร่วมอบรม สัมมนา 2. สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์และสื่อหนังสือพิมพ์	ไม่ปรากฏ
2.3 การให้สิทธิที่เท่าเทียมกันของชาวบ้านในชุมชน	1. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้นำชุมชนคนอื่น ๆ 2. การเข้าร่วมอบรม สัมมนา 3. การค้นคว้าเพิ่มเติมจากหน่วยงานต่าง ๆ 3. การติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวจากสื่อมวลชน	1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสถาบัน ได้แก่ ที่ว่าการอำเภอ 3. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน	1. สื่อบุคคล ได้แก่ ผู้นำชุมชนชาวบ้าน 2. สื่อสิ่งพิมพ์ที่ได้จากการเข้าร่วมอบรม สัมมนา และค้นคว้าเพิ่มเติม 3. สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์และสื่อหนังสือพิมพ์	1. การพูดคุยกับชาวบ้านต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจกับชาวบ้านเพื่อให้ชาวบ้านอุ่นใจและพร้อมที่จะพูดคุยเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างสบายใจ
2.4 การเรียนรู้ร่วมกัน	1. การพูดคุยกับบุคคลภายนอกซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญเรื่องภาษา 2. การเข้าร่วมอบรม	1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสถาบัน ได้แก่ ศูนย์อำนวยความสะดวกโรงเรียนในเขตชุมชน 3. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน	1. สื่อบุคคล ได้แก่ ผู้นำชุมชนชาวบ้าน ครู ใต้ฮือหม่าเจ้าหน้าที่จากศูนย์อำนวยความสะดวกบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2. สื่อสิ่งพิมพ์ที่ได้จากการเข้าร่วมอบรม และค้นคว้าเพิ่มเติม 3. สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์และสื่อหนังสือพิมพ์	1. เวลาที่ไม่ตรงกันของผู้นำชุมชนและผู้เชี่ยวชาญเรื่องภาษาที่ต้องเข้ามาพูดคุยกัน

1. บทบาทของผู้นำชุมชนในการป้องกันปัญหาความขัดแย้ง

จากตารางสรุปประเด็นการป้องกันปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมาแล้วและได้รับการแก้ไขแล้ว และบทบาทในการป้องกันความขัดแย้งในขณะที่ปัญหายังไม่เกิด ปัญหาและอุปสรรคสามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1.1 บทบาทในการป้องกันปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมาแล้วและได้รับการแก้ไขแล้ว

บทบาทในการป้องกันปัญหาความขัดแย้งที่มีปัญหาที่เกิดขึ้นมาแล้วและได้รับการแก้ไขแล้ว แต่จำเป็นต้องป้องกันเอาไว้เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำ ๆ ขึ้นมาอีกได้แก่ การป้องกันปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งภายในครอบครัวซึ่งมีสาเหตุมาจากการคิดยาเสพติดของเยาวชน การทะเลาะกันของเยาวชนกับเยาวชน ในพื้นที่อำเภอเทพา สาเหตุจากการลักขโมยเพื่อนำไปแลกกับยาเสพติด การป้องกันการทะเลาะระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านซึ่งมีสาเหตุมาจากสัตว์เลี้ยงทำลายผลผลิตทางการเกษตร และการบุกรุกที่ดินทำกินในพื้นที่อำเภอเทพา นาทวีและสะบ้าย้อย การป้องกันปัญหา ยาเสพติดในพื้นที่อำเภอเทพา การป้องกันการแตกแยกทางความคิดระหว่างชาวบ้านกับหน่วยงานของรัฐเรื่องการรื้อถอนที่ดินสาธารณประโยชน์ การป้องกันปัญหาด้านความมั่นคงในพื้นที่อำเภอสะบ้าย้อย และประการสุดท้ายคือการป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อำเภอนาทวีและอำเภอจะนะ ในการป้องกันปัญหาดัง ๆ ดังกล่าวเบื้องต้นมีรูปแบบวิธีป้องกันดังนี้

1.1.1 รูปแบบการป้องกัน : การป้องกันปัญหาความขัดแย้งภายในครอบครัว

การป้องกันความขัดแย้งในครอบครัวที่มีสาเหตุมาจากเยาวชนในครอบครัวคิดยาเสพติด และได้รับการบำบัดแล้ว เป็นการกล่าวถึงโดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและกำนันในพื้นที่อำเภอเทพา และอำเภอจะนะซึ่งมีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันคือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีประสบการณ์การทำงานสูงถึง 2 ปี และ 6 ปี ตามลำดับ ในขณะที่เดียวกันกำนันมีประสบการณ์การทำงาน 8 ปี และ 7 เดือน ตามลำดับ แต่ผู้นำชุมชนก็มีการร่วมมือกันและยังร่วมกับหน่วยงานจากภายนอกในการเข้าไปให้การอบรมเยาวชนในพื้นที่เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจถึงพิษภัยของยาเสพติด มีศูนย์ช่วยเหลือเรื่องปัญหา ยาเสพติด ในการที่จะเข้าไปให้ความรู้กับเยาวชน เพื่อให้ห่างไกลจากยาเสพติดคือ “ศูนย์จินดาภรณ์” ในพื้นที่ตำบลท่าหมอไพร อำเภอจะนะ ซึ่งเป็นศูนย์ฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดระดับอำเภอแห่งแรกของจังหวัดสงขลา จัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ปัญหา ยาเสพติดในพื้นที่ภายใต้แนวคิดผู้เสพคือผู้ป่วย โดยใช้สายใยแห่งความรักและกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนมาเป็นยารักษา

1.1.1.1 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการป้องกันปัญหาความขัดแย้งภายในครอบครัว

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนมีการติดตามข่าวสารจากสื่อมวลชนไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ รวมไปถึงหนังสือพิมพ์เป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ก็มีการเข้าร่วมพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ ๆ เข้ามาให้การอบรมและรวมไปถึงการเข้าร่วมอบรม สัมมนาของผู้นำชุมชน

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนโดยส่วนใหญ่เลือกใช้แหล่งสารสนเทศบุคคล นอกจากนี้ก็เป็นแหล่งสารสนเทศสื่อมวลชนที่ผู้นำเลือกใช้เพื่อเป็นแหล่งสะสมความรู้สำหรับนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน

รูปแบบของสารสนเทศส่วนใหญ่จะเป็นตัวนำชุมชน เจ้าหน้าที่หน่วยงาน ที่เข้ามาให้การอบรม เจ้าหน้าที่จากศูนย์จิตตธรรม รวมไปถึงสารสนเทศประเภทสื่อสิ่งพิมพ์หนังสือวารสารที่เป็นสมาชิก

เนื้อหาสารสนเทศส่วนใหญ่จะมีเนื้อหาเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติด การป้องกันตัวเองให้ห่างไกลจากยาเสพติด ผลกระทบที่เกิดจากการติดยาเสพติด เป็นต้น

1.1.1.2 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการป้องกันปัญหาความขัดแย้งภายในครอบครัว

อุปสรรคปัญหาในการเข้าถึงสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศเพื่อใช้ในการป้องกันปัญหาส่วนใหญ่จะเป็นข้อจำกัดด้านเวลาของผู้นำชุมชนที่ไม่ค่อยมีเวลาในการเข้าไปค้นคว้า

1.1.2 รูปแบบการป้องกัน : การป้องกันปัญหาความขัดแย้งของกลุ่มเยาวชน

การป้องกันปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมาแล้วและได้รับการแก้ไขแล้วในพื้นที่อำเภอเทพาถูกกล่าวถึงโดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในขณะที่เดียวกันในพื้นที่อื่น ๆ เป็นการกล่าวถึงโดยกำนันซึ่งมีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันออก รูปแบบการป้องกันความขัดแย้งของผู้นำชุมชนจะมีลักษณะคล้าย ๆ กับการป้องกันเยาวชนในครอบครัวติดยาเสพติด นั่นคือ การนำเยาวชนที่ให้การยอมรับว่าตัวเองติดยาเสพติดและต้องการเข้ารับการรักษา ฟื้นฟูเพื่อเลิกยาเสพติดอย่างเด็ดขาด ภายหลังจากผ่านการบำบัดมาแล้วกลุ่มเยาวชนเหล่านั้นก็จะเป็นตัวแทนในการที่จะพูดคุยให้ความรู้กับเยาวชนในโรงเรียนเพื่อให้เยาวชนได้เห็นถึงโทษของยาเสพติดและไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

สำหรับการป้องกันปัญหาความขัดแย้งของกลุ่มเยาวชนในพื้นที่อำเภอจะนะ บทบาทในการป้องกันความขัดแย้งส่วนใหญ่จะเป็นบทบาทของกลุ่มกำนันในการที่จะเข้าไปให้ความรู้เรื่องยาเสพติดกับกลุ่มเยาวชน โดยอาศัยศูนย์จิตตธรรมที่ให้การสนับสนุนเรื่องของการ

จัดหาเจ้าหน้าที่ในการเข้ามาให้ความรู้กับเยาวชนเรื่องของโทษและพิษภัยจากยาเสพติด เช่นเดียวกับในพื้นที่อำเภอนาทวีและอำเภอสะบ้าย้อยที่ปัญหาการป้องกันความขัดแย้งของกลุ่มเยาวชนจะเป็นหน้าที่ของกำนันเป็นส่วนใหญ่ในการจัดการป้องกันความขัดแย้งโดยมีการพูดคุย มีกิจกรรมให้เยาวชนร่วมกันทำเพื่อไม่ให้หลงผิดไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด นอกจากนี้ในพื้นที่อำเภอสะบ้าย้อยมีการป้องกันโดยอาศัยศูนย์อำนวยการซึ่งเป็นศูนย์ที่ให้การช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ รวมไปถึงการให้ความรู้ในเรื่องของยาเสพติด การหาแนวทางในการช่วยให้เยาวชนห่างไกลจากยาเสพติด เป็นต้น

1.1.2.1 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการป้องกันความขัดแย้งระหว่างกลุ่มเยาวชนกับเยาวชน

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนส่วนใหญ่จะมีการติดตามข่าวสารจากสื่อมวลชนทั้งวิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ที่มีให้บริการอยู่ทั่วไป นอกจากนี้ก็มีการพูดคุยกับเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้ามาให้การอบรมแก่กลุ่มเยาวชนในชุมชน

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนโดยส่วนใหญ่จะมาจากแหล่งสารสนเทศบุคคล นอกจากนี้ก็เป็นแหล่งสารสนเทศสื่อมวลชนที่ผู้นำเลือกใช้เพื่อติดตามข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของเรื่องราวและปัญหาต่าง ๆ เพื่อนำความรู้เหล่านั้นเป็นประสบการณ์ในการทำงานต่อไป

รูปแบบของสารสนเทศส่วนใหญ่คือตัวผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่จากสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 9 เจ้าหน้าที่จากศูนย์จินดาภรณ์ เจ้าหน้าที่จากศูนย์อำนวยการ รวมไปถึงสารสนเทศประเภทสื่อสิ่งพิมพ์จากแผ่นพับ ใบปลิว และกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อให้ความรู้แก่เยาวชน

เนื้อหาสารสนเทศส่วนใหญ่จะมีเนื้อหาเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติด การป้องกันตัวเองให้ห่างไกลจากยาเสพติด ผลกระทบที่เกิดจากการติดยาเสพติด เป็นต้น

1.1.2.2 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการป้องกันความขัดแย้งระหว่างกลุ่มเยาวชนกับเยาวชน

อุปสรรคปัญหาในการเข้าถึงสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศในการเลือกใช้เพื่อป้องกันปัญหาเสพติดส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของเวลาจากเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภายนอกที่ค่อนข้างจะมีจำนวนจำกัดเพราะภาระงานที่รับผิดชอบมีมากและยังมีพื้นที่ต่าง ๆ ที่ต้องการเจ้าหน้าที่เหล่านี้ไปให้ความรู้ให้คำแนะนำ ทำให้บางครั้งต้องรอเวลาทำให้การทำงานมีความล่าช้า

1.1.3 รูปแบบการป้องกัน : การป้องกันความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้าน

การป้องกันความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านซึ่งมีสาเหตุมาจากสัตว์เลี้ยงทำลายผลผลิตทางการเกษตร การลักขโมย การบุกรุกที่ดินทำกิน ปัญหายาเสพติด และปัญหาการแตกแยกทางความคิด ซึ่งสามารถสรุปรูปแบบในการป้องกันปัญหาได้ดังนี้

1) บทบาทในการป้องกันปัญหาสัตว์เลี้ยงทำลายผลผลิตทางการเกษตร

การป้องกันปัญหาความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านเรื่องสัตว์เลี้ยงเข้ามาทำลายผลผลิตทางการเกษตร เป็นบทบาทที่ถูกกล่าวถึง โดยผู้นำชุมชนในพื้นที่อำเภอเทพา อำเภอนาทวีและอำเภอสะบ้าย้อย โดยมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและกำนันเป็นรับผิดชอบ

รูปแบบการป้องกันปัญหา ในเบื้องต้นผู้นำชุมชนจะเข้าไปแนะนำเจ้าของสัตว์เลี้ยงและเจ้าของสวนในการที่จะ ให้เจ้าของสัตว์เลี้ยงและเจ้าของสวนจัดทำคอกสำหรับเลี้ยงสัตว์ให้มีรั้วรอบขอบชิดเพื่อป้องกันสัตว์เลี้ยงออกไปหากิน ในขณะเดียวกันเจ้าของสวนก็ต้องมีรั้วกั้นสวนของตนเองเพื่อป้องกันสัตว์เลี้ยงเข้าไปสร้างความเสียหายให้กับผลผลิตทางการเกษตรของตัวเองด้วยเช่นกัน เมื่อต่างฝ่ายต่างระมัดระวังทั้งสัตว์เลี้ยงของตัวเอง ผลผลิตของตัวเอง ปัญหาสัตว์เลี้ยงเข้าไปทำลายความเสียหายให้ผลผลิตทางการเกษตรก็จะไม่เกิดขึ้นอีก

2) บทบาทในการป้องกันปัญหาการลักขโมย

การป้องกันปัญหาการลักขโมยในพื้นที่ตำบลปากบางและตำบลท่าม่วง อำเภอเทพาถูกกล่าวถึงโดยกำนัน

รูปแบบในการป้องกันปัญหาการลักขโมยจะเป็นความร่วมมือกันระหว่างผู้นำชุมชน ชาวบ้านในชุมชนซึ่งเป็นอาสาสมัครรักษาความสงบในชุมชนและชุดทหารพรานในพื้นที่ในการออกลาดตระเวนตอนกลางคืนเพื่อสอดส่องและสำรวจความเรียบร้อยของชุมชน

3) บทบาทในการป้องกันปัญหาการบุกรุกที่ดินทำกิน

การป้องกันปัญหาการบุกรุกที่ดินทำกิน ถูกกล่าวถึงโดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและกำนัน ใน อำเภอเทพา อำเภอนาทวี และอำเภอสะบ้าย้อย นอกจากนี้ยังถูกกล่าวถึง โดยกำนันของอำเภอจะนะอีกด้วย

รูปแบบในการป้องกันปัญหาการบุกรุกที่ดินทำกินในเบื้องต้นผู้นำชุมชนจะใช้วิธีการพูดคุยกับคู่กรณีเพื่อให้คู่กรณีทั้ง 2 ฝ่ายมีการกันเขตแดนที่ดินของตนเองอย่างชัดเจน เพื่อให้ได้ไม่มีการบุกรุกที่ดินของคนอื่น

นอกจากนี้ก็มีการกำหนดบทลงโทษถ้าหากมีเหตุการณ์ซ้ำ ๆ เกิดขึ้นมาอีก โดยบทลงโทษนั้นจะถูกกำหนดขึ้น โดยคู่กรณีทั้ง 2 ฝ่าย ด้วยการยินยอมที่จะรับผิดชอบหากเกิดเหตุการณ์ขึ้นมาอีก

4) บทบาทในการป้องกันปัญหายาเสพติด

การป้องกันปัญหาเรื่องยาเสพติดมีรูปแบบและวิธีการที่คล้าย ๆ กันในทุกพื้นที่ โดยมีผู้นำชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู เจ้าหน้าที่จากสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 9 เจ้าหน้าที่ทหาร เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ โดยมีรูปแบบการป้องกันที่หลากหลาย เช่น การให้ความรู้ในโรงเรียน โดยมีครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ การนำ

เยาวชนเข้าร่วมอบรม มีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภายนอกเข้ามาให้ความรู้ การนำประสบการณ์ของผู้ที่เคยหลงผิดและผ่านการบำบัดมาแล้วในการถ่ายทอดประสบการณ์ให้ผู้อื่นรับรู้ รวมทั้งการตั้งกลุ่มกีฬาเพื่อให้เยาวชนเลือกการเล่นกีฬาเป็นการผ่อนคลายความเครียดและใช้เวลาว่างในทางที่ถูกต้องมากกว่าที่จะไปหมกมุ่นอยู่กับยาเสพติด ตัวอย่างพื้นที่ ๆ มีการป้องกันปัญหาเสพติดอย่างชัดเจนถูกกล่าวถึงโดยผู้นำชุมชนที่มีตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและกำนัน สามารถสรุปได้ดังนี้

บทบาทของกำนัน ตำบลคู อำเภอนะนะ ซึ่งมีประสบการณ์การทำงาน 10 ปี มีรูปแบบในการป้องกันปัญหาเสพติดโดยการจัดกลุ่มเยาวชนเพื่อเข้ารับฟังความรู้เกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตนให้ห่างไกลจากยาเสพติด โดยจัดให้มีการเข้าร่วมรับฟังทุกคืนวันอังคาร มีการหมุนเวียนเยาวชนในชุมชนเพื่อให้มีการเข้ารับฟังอย่างทั่วถึงซึ่ง โครงการได้จัดอบรมให้ความรู้กับเยาวชนมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2552

บทบาทของกำนันตำบลลำไพล ตำบลเกาะสะบ้า ตำบลสะกอม ตำบลวังใหญ่ อำเภอเทพา และตำบลธารคีรี ตำบลคูหา ตำบลจะแหน อำเภอบางขันร่วมกับชุดทหารพรานในพื้นที่มีการจัดตั้งกลุ่มกีฬาเพื่อห่างไกลยาเสพติด มีการจัดการแข่งขันกีฬาในชุมชน จัดหาอุปกรณ์กีฬาให้กับเยาวชน

5) บทบาทในการป้องกันปัญหาการแตกแยกทางความคิด

จากปัญหาการแตกแยกทางความคิดดังที่ได้กล่าวไปแล้วในเบื้องต้นซึ่งมีสาเหตุมาจากความงี่ ความจน และความเจ็บ โดยการกล่าวถึงของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสะบ้า้อย ซึ่ง มีประสบการณ์ในการทำงานสูงถึง 13 ปี การแก้ปัญหของผู้นำชุมชนจะใช้การร่วมมือจากทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นผู้นำชุมชนที่ใกล้ชิดกับชาวบ้านมากที่สุดตั้งแต่กำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้นำชุมชนอย่างนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่คอยประสานงานเพื่อขออนุเคราะห์เวลาและสถานที่รวมทั้งเจ้าหน้าที่ในการให้ความรู้ ให้อาชีพกับชาวบ้าน

การป้องกันปัญหาการแตกแยกทางความคิดที่เริ่มจากการจัดการความไม่รู้ของชาวบ้านออกไปเพื่อไม่ให้ถูกชักจูงชักนำไปในทางที่ผิด จัดการความยากจนของชาวบ้านโดยจัดอาชีพให้ชาวบ้านเพื่อทำมาหากินเลี้ยงตนเองและครอบครัว รวมทั้งจัดการความเจ็บออกไปจากร่างกายและจิตใจของชาวบ้าน โดยเฉพาะกลุ่มของสตรีหม้ายในหมู่บ้านที่ต้องสูญเสียสามีซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัว หรือเยาวชนซึ่งต้องสูญเสียบิดา มารดาจากสถานการณ์ด้านความมั่นคง นอกจากการป้องกันปัญหาจากความงี่ ความจนและความเจ็บแล้ว ลักษณะของการป้องกันปัญหาเหล่านั้นยังส่งผลให้เป็นการป้องกันความขัดแย้งในเรื่องของการแตกแยกทางความคิดได้เป็นอย่างดี นั่นคือเมื่อชาวบ้านมีความรู้ก็ย่อมมีการตัดสินใจทำในสิ่งที่ถูกที่ควร เมื่อชาวบ้านมีอาชีพก็เป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการลักขโมย ไม่มีการเบียดเบียนผู้อื่น เพราะมีอาชีพในการทำมาหากินเลี้ยงครอบครัว รวมถึง

การป้องกันความเจ็บเพราะเมื่อชาวบ้านผู้ประสบปัญหาได้รับการดูแลทางจิตใจ ทำให้มีสภาพจิตใจที่เข้มแข็งพร้อมจะต่อสู้กับปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นและไม่หวาดกลัวกับทุกปัญหาที่เกิดขึ้นมาแล้วและอาจจะเกิดขึ้นได้อีกตลอดเวลา

จากปัญหาความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ ผู้ที่มีบทบาทได้แก่ผู้นำชุมชน ไม่ว่าจะเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทหารพราน เจ้าหน้าที่ตำรวจ รวมถึงตัวของชาวบ้านเองก็มีบทบาทในการป้องกันปัญหาความขัดแย้ง เช่น การเป็นอาสาสมัครรักษาความสงบในชุมชน และถึงแม้ว่าผู้นำชุมชนจะมีตำแหน่งและประสบการณ์ที่แตกต่างกันแต่ก็มีวิธีการในการป้องกันปัญหาที่เหมือนกัน เช่น การป้องกันปัญหาการบุกรุกที่ดินทำกินในพื้นที่ตำบลจะโหลง อำเภอจะนะ ตำบลวังใหญ่ อำเภอเทพา และตำบลสะทอน ตำบลท่าประดู่ อำเภอนาทวี ผู้นำกลุ่มนี้มีประสบการณ์การทำงานที่อยู่ในกลุ่มน้อยกว่าและเท่ากับ 4 ปี รวมถึงผู้นำชุมชนที่มีประสบการณ์มากกว่า 4 ปีขึ้นไปแต่ผู้นำชุมชนก็เลือกวิธีการป้องกันความขัดแย้งที่คล้าย ๆ กัน มีรูปแบบและวิธีที่ใกล้เคียงกัน เช่น ใช้วิธีการพูดคุยกับคู่กรณีเพื่อให้คู่กรณีทั้ง 2 ฝ่ายมีการกันเขตแดนที่ดินของตัวเองอย่างชัดเจน เพื่อจะได้ไม่มีการบุกรุกที่ดินของคนอื่น รวมทั้งมีการกำหนดบทลงโทษถ้าหากมีเหตุการณ์ซ้ำ ๆ เกิดขึ้นมาอีก โดยบทลงโทษนั้นจะถูกกำหนดขึ้นโดยคู่กรณีทั้ง 2 ฝ่าย

1.1.3.1 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการป้องกันความขัดแย้ง

ระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้าน

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนจะเน้นไปที่การขอความอนุเคราะห์จากผู้อาวุโสในชุมชนรวมไปถึงเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ ในการพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างกันและการขอความร่วมมือเพื่อให้กลุ่มบุคคลเหล่านั้นเข้าร่วมพูดคุยกับชาวบ้าน สำหรับกระบวนการแสวงหาสารสนเทศอีกรูปแบบหนึ่งที่ผู้นำเลือกใช้คือการเข้าร่วมอบรม สัมมนาที่ถูกจัดขึ้นในพื้นที่และนอกพื้นที่ นอกจากนี้มีการสมัครเป็นสมาชิกวารสารเพื่อรับทราบข้อมูลข่าวสารจากวารสารนั้น ๆ ด้วย

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนและผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับกำกับการป้องกันความขัดแย้งเลือกใช้ก็มีลักษณะและรูปแบบเดียวกัน โดยเลือกใช้แหล่งสารสนเทศบุคคล แหล่งสารสนเทศเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น ๆ เช่นการป้องกันปัญหายาเสพติดที่ผู้นำชุมชนเลือกใช้แหล่งสารสนเทศของจากหน่วยงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 9

รูปแบบของสารสนเทศส่วนใหญ่จะเป็นตัวบุคคล เช่นผู้อาวุโสในชุมชน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนต่างๆ รวมถึงท้องถิ่นอำเภอ และยังมีสารสนเทศประเภทสื่อสิ่งพิมพ์หนังสือ วารสารที่เป็นสมาชิกสื่อสิ่งพิมพ์จากแผ่นพับ ใบปลิว และกิจกรรม

ต่าง ๆ สารสนเทศสื่อสิ่งพิมพ์ก็มีบ้างเล็กน้อย เช่น เอกสารหรือหนังสือที่ได้รับจากการเข้าร่วม
อบรม

เนื้อหาสารสนเทศส่วนใหญ่จะมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น ถ้า
เป็นปัญหาเสพติดเนื้อหาโดยส่วนใหญ่ก็จะเป็นเรื่องของยาเสพติด เป็นต้น

1.1.3.2 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาและการใช้

สารสนเทศในการป้องกันความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้าน

อุปสรรคและปัญหาในการเข้าถึงสารสนเทศเพื่อป้องกันปัญหาความขัดแย้ง
ระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านไม่มีปรากฏ

1.1.4 รูปแบบการป้องกัน : การป้องกันความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่ ของรัฐ

ความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นการแตกแยกทาง
ความคิดเรื่องทอเก๊าชไทย-มาเลย์ การแตกแยกทางความคิดเรื่องทอเก๊าชไทย-มาเลย์ ซึ่งถูกกล่าวถึง
โดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และกำนันในพื้นที่ตำบลลิ่งชัน อำเภอนะ

บพทในการป้องกันปัญหาการแตกแยกทางความคิดระหว่างชาวบ้านกับ
เจ้าหน้าที่ของรัฐเรื่องการจัดตั้ง โครงการทอเก๊าชไทย – มาเลย์ จะเป็นการร่วมมือกันระหว่างผู้นำ
ชุมชนทั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้เกี่ยวข้อง

รูปแบบของการป้องกันปัญหาความขัดแย้งมีการจัดเวทีสาธารณะเพื่อให้
ทุกฝ่ายมาร่วมพูดคุยกัน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลยังเสริมอีกว่าผลของการจัดเวทีสาธารณะ
จะทำให้ชาวบ้านและฝ่ายรัฐมีความเข้าใจข้อมูลและเหตุผลของทั้ง 2 ฝ่ายมากขึ้น บางครั้งข้อมูลที่ได้
แลกเปลี่ยนกันอาจนำมาสู่การลดความขัดแย้ง และเป็นการสร้างความเข้าใจอันอาจจะนำมาสู่ซึ่ง
ทางออกของการแก้ปัญหาหรือการเจรจาในโอกาสต่อไปก็ได้ การป้องกันปัญหาการแตกแยกทาง
ความคิดเรื่องทอเก๊าชไทย – มาเลย์ แหล่งสารสนเทศที่ผู้นำชุมชนซึ่งมีตำแหน่งต่างกันแต่มี
ประสบการณ์การทำงานที่เท่ากัน เลือกใช้จะเป็นแหล่งสารสนเทศบุคคลเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ ตัว
ผู้นำชุมชนเอง ประสบการณ์จากที่ผู้มีประสบการณ์ ในเรื่องเดียวกันมาก่อนมาร่วมพูดคุยกับ
ชาวบ้านและตัวแทนของฝ่ายรัฐ ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะสามารถเป็นตัวกลางในการพูดคุยกับทั้งสอง
ฝ่ายได้ดี ทำให้เจตทางออกในการแก้ไขปัญหาและสามารถป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นมาได้

1.1.4.1 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการป้องกันปัญหาความ

ขัดแย้งระหว่างชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นการเข้า
ร่วมพูดคุยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องจากส่วนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้า

ส่วนงานต่าง ๆ และท้องถิ่นอำเภอเพื่อความร่วมมือในการที่จะเข้ามาพูดคุยกับชาวบ้าน นอกจากนี้ก็มีการติดตามข่าวสารความรู้จากสื่อวิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ที่มีให้บริการในแทบจะทุกพื้นที่ การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชน ผู้นำเลือกใช้แหล่งสารสนเทศบุคคล และแหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน

รูปแบบของสารสนเทศจะเป็นตัวผู้นำชุมชน ผู้ที่มีความรู้ มีประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญไม่ว่าจะเป็นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนต่างๆ รวมถึงท้องถิ่นอำเภอ ที่สามารถเข้ามาเป็นตัวกลางในการร่วมพูดคุย ร่วมใกล้ชิดกับชาวบ้านและภาครัฐได้เป็นอย่างดีและมีข่าวสารความรู้ที่ได้รับจากสื่อมวลชนอีกด้วย

เนื้อหาสารสนเทศส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการจัดการความขัดแย้งเป็นส่วนใหญ่

1.1.4.2 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการป้องกันปัญหาความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

อุปสรรคและปัญหาในการเข้าถึงสารสนเทศเพื่อป้องกันปัญหาความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านกับหน่วยงานของรัฐไม่มีปรากฏ

1.1.5 รูปแบบการป้องกัน : การป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อม

การป้องกันปัญหาน้ำเสียจากการเลี้ยงกุ้งเป็นการบอกกล่าวโดยกำนันตำบลจะโหนด อำเภอจะนะ บทบาทในการป้องกันเป็นหน้าที่กำนันที่ร่วมมือกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อประสานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม เพื่อเข้ามาช่วยในการป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมที่อาจจะกลับมาก่อปัญหาได้อีก

รูปแบบการป้องกันปัญหาน้ำเน่าเสียจากการเลี้ยงกุ้งเป็นการนำแนวความคิดของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมในการที่จะใช้อีเอ็ม บอล (EM ball) ทิ้งไว้ในบ่อเลี้ยงกุ้งก่อนที่จะปล่อยน้ำและกากขาที่ผ่านกระบวนการฆ่าเชื้อออกจากบ่อกุ้ง เพื่อให้น้ำปรับเข้าสู่สภาวะปกติก่อนปล่อยทิ้งลงสู่แม่น้ำลำคลอง

1.1.5.1 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการป้องกันปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนจะเน้นไปที่การสังสมประสบการณ์จากตัวผู้นำเองคือการติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวจากสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการรับชมทางวิทยุ โทรทัศน์หรือการติดตามข่าวสารจากหน้าหนังสือพิมพ์ที่มีให้บริการอยู่ทั่วไป รวมไปถึงประสบการณ์ที่เกิดจากการเข้าร่วมอบรม สัมมนา นอกจากนี้ก็มีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศบุคคลโดยการเข้าไปขอข้อมูลเพิ่มเติมจากหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งข้อมูลส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของสื่อสิ่งพิมพ์

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนเพื่อป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น
ในพื้นที่ผู้นำชุมชนเลือกใช้แหล่งสารสนเทศบุคคล และแหล่งสารสนเทศสถาบันเป็นส่วนใหญ่

รูปแบบสารสนเทศคือตัวผู้นำชุมชน นอกจากนี้ก็มีสื่อสิ่งพิมพ์เรื่อง
โครงสร้างพื้นฐาน 9 ประการซึ่งหนึ่งในนั้นประกอบไปด้วยเรื่องของสิ่งแวดล้อม การจัดการ
สิ่งแวดล้อม รวมถึงวิธีการป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมด้วย

เนื้อหาสารสนเทศส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของสิ่งแวดล้อม การจัดการ
สิ่งแวดล้อมและ การดูแลความสงบเรียบร้อยของชุมชนเป็นส่วนใหญ่

1.1.5.2 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาและการใช้ สารสนเทศในการป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อม

อุปสรรคและปัญหาในการเข้าถึงสารสนเทศเพื่อป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อม
จะเป็นเรื่องของความล่าช้าในการติดต่อเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยต้องผ่านระบบ
ขั้นตอนที่หลากหลายทำให้การแก้ไขปัญหามันก็ทำได้ล่าช้า

จากบทบาทในการป้องกันปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นแล้ว ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการ
ทะเลาะเบาะแว้ง ปัญหาความไม่มั่นคงในพื้นที่ ปัญหาสิ่งแวดล้อมและปัญหาความไม่เท่าเทียมกัน
ในสังคม ผู้ที่เข้ามามีบทบาทและมีรูปแบบในการป้องกันความขัดแย้งสามารถสรุปได้ดังนี้

ผู้ที่มีบทบาทในการป้องกันปัญหาความขัดแย้งที่มีสาเหตุมาจากการทะเลาะเบาะแว้ง
ส่วนใหญ่จะเป็นผู้นำชุมชนคือกำนันที่เข้ามามีบทบาทอย่างชัดเจน นอกจากนี้ก็ยังมีกรร่วมมือกัน
ระหว่างนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและกำนันในการทำงานร่วมกัน และยังรวมไปถึงผู้ที่มี
บทบาทร่วมในการป้องกันความขัดแย้งเช่น เจ้าหน้าที่จากศูนย์จินดาภรณ์ ศูนย์อำนวยการ
สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 9

รูปแบบของการป้องกันความขัดแย้งที่ปรากฏจะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปตาม
สภาพของปัญหาที่เกิดขึ้น โดยส่วนใหญ่พบว่าการป้องกันปัญหาความขัดแย้งเบื้องต้นจะใช้วิธีการ
แนะนำ อบรม ให้ความรู้ โดยผู้นำชุมชนร่วมกับหน่วยงานจากภายนอก โดยเฉพาะเรื่องยาเสพติด
และยังรวมไปถึงการจัดการแข่งขันกีฬาต้านยาเสพติด การจัดอาชีพให้ชาวบ้าน สำหรับรูปแบบ
ของการป้องกันความขัดแย้งที่แตกต่างกันออกไปคือการจัดเวทีสาธารณะเพื่อทราบความต้องการ
และปัญหาของคู่กรณีทั้ง 2 ฝ่ายเพื่อให้ตกลงกันได้และใช้เป็นแนวทางร่วมกันเพื่อป้องกันความ
ขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้นมาได้

1.2 บทบาทในการป้องกันปัญหาความขัดแย้งที่ยังไม่ปรากฏ

การป้องกันปัญหาความขัดแย้งที่ยังไม่มีปัญหาเกิดขึ้นแต่ต้องป้องกันเอาไว้ก่อนซึ่งจะช่วยให้ชุมชนมีความสุขและเตรียมรับมือกับปัญหาความขัดแย้งได้เป็นอย่างดีหากมีปัญหากเกิดขึ้นมาจริง ๆ วิธีการป้องกันปัญหาความขัดแย้งในขณะที่ยังไม่มีปัญหาความขัดแย้งเกิดขึ้น สามารถสรุปได้ดังนี้

1.2.1 รูปแบบร่วมที่ผู้นำชุมชนใช้ในการป้องกันความขัดแย้ง

1.2.1.1 รูปแบบการป้องกัน : การเข้าถึงชาวบ้าน

บทบาทของผู้นำชุมชนในทุกพื้นที่แม้ว่าจะมีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันแต่มีแนวคิดในการป้องกันความขัดแย้งโดยใช้หลัก “การเข้าถึงชาวบ้าน” ที่เหมือนกัน เห็นได้จากผู้นำที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่มากกว่า 4 ปี ในพื้นที่อำเภอจะนะเลือกการลงพื้นที่เพื่อพบปะกับชาวบ้านทั้งพี่น้องไทยพุทธและมุสลิม โดยยึดหลักการ “แตกต่างแต่ไม่แตกแยก” มีการสร้างความปรองดองในกลุ่มชาวบ้าน สร้างความสามัคคีในหมู่ชาวบ้าน มีการร่วมพูดคุยสอบถามปัญหาและความเป็นอยู่รวมทั้งเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน

ในขณะเดียวกันผู้นำชุมชนที่มีประสบการณ์ในการทำงานเท่ากับ 4 ปีหรือน้อยกว่า 4 ปี ก็เลือกที่จะลงพื้นที่เพื่อพบปะชาวบ้านในชุมชน โดยจัดให้มีโครงการ “นายกพบประชาชน” ซึ่งจัดขึ้นทุก ๆ 2 เดือน เพื่อร่วมพูดคุยกับชาวบ้าน สอบถามสารทุกข์สุกดิบของชาวบ้าน รับฟังข้อเสนอนะ ขอร้องเรียนเพื่อช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาหรือหาทางออกร่วมกัน

นอกจากบทบาทของผู้นำชุมชนในพื้นที่อำเภอจะนะที่เลือกใช้การลงพื้นที่ที่พบปะพูดคุยกับชาวบ้านเพื่อสอบถามเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนเพื่อหาทางออกร่วมกันแล้ว ผู้นำชุมชนในพื้นที่อำเภอนาทวีที่มีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันก็เลือกใช้วิธี “การเข้าถึงชาวบ้าน” เพื่อป้องกันความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในชุมชนเช่นกัน เห็นได้จากผู้นำชุมชนที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 4 ปีและผู้นำชุมชนที่มีประสบการณ์การทำงานเท่ากับ 4 ปีหรือน้อยกว่า 4 ปี ในเลือกการลงพื้นที่เพื่อพบปะกับชาวบ้าน โดยใช้หลัก “สอง วัฒนธรรมเสมอภาค” โดยมีผู้นำศาสนาพร้อมกับผู้นำชุมชนรวมถึงบุคคลที่เป็นที่เคารพของชาวบ้านในชุมชนร่วมลงพื้นที่ร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนเรื่องราวต่าง ๆ ร่วมกัน พี่น้องมุสลิมก็จะมีโต๊ะอิหม่ามที่เป็นผู้คอยเข้าร่วมพูดคุย พี่น้องไทยพุทธก็จะมีพระสงฆ์หรือครูในชุมชนเข้าร่วมพบปะพูดคุย นอกจากนี้ในพื้นที่ตำบลคลองควายยังมี “การสร้างเครือข่ายร่วมในชุมชน” ด้วยการจัดงานกินน้ำชาร่วมกันระหว่างผู้นำและชาวบ้าน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนเพื่อรับทราบความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ต่าง ๆ เตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ที่อาจจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในชุมชน

นอกเหนือจากประสบการณ์การทำงานของผู้นำชุมชนทั้งสองอำเภอข้างต้นแล้ว บทบาทของผู้นำชุมชนในพื้นที่อำเภอเทพาก็เลือกใช้วิธีการลงพื้นที่ที่พบปะกับชาวบ้านเพื่อป้องกันความขัดแย้งในชุมชนอีกด้วย โดยการลงพื้นที่ที่พบปะกับชาวบ้านทุกวันที่ 30 ของเดือนโดยใช้ชื่อโครงการว่า “ตำบลสัญจร” เป็นการลงพื้นที่ที่พบปะประชาชนของกำนันร่วมกับคณะกรรมการชุมชนเพื่อรับฟังและสอบถามสารทุกข์สุกดิบของชาวบ้านเพื่อรับทราบถึงปัญหาหรือรับฟังข้อเสนอต่าง ๆ ของชาวบ้าน

1.2.1.1.1 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการป้องกันความขัดแย้งด้วยการเข้าถึงชาวบ้าน

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนเพื่อการเข้าถึงชาวบ้านของผู้นำชุมชน ผู้นำเลือกใช้วิธีการลงพื้นที่พูดคุยกับชาวบ้าน โดยเฉพาะสภากาแพดอนเข้าในชุมชน การเข้าร่วมอบรม สัมมนาของตัวผู้นำรวมทั้งการรับชมรับฟังจากสื่อมวลชน ไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนพบว่าผู้นำชุมชนใช้แหล่งสารสนเทศบุคคลเป็นส่วนใหญ่ รวมถึงแหล่งสารสนเทศจากสภากาแพดของชาวบ้าน นอกจากนี้ก็จะมีหน่วยงานภายนอกที่ผู้นำชุมชนได้เข้าร่วมอบรม สัมมนา หรือหน่วยงานจากภายนอกที่เข้ามาให้ความรู้ในชุมชน รวมทั้งแหล่งสื่อมวลชนที่ได้จากการติดตามข่าวสาร ความเคลื่อนไหวจากสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์

รูปแบบของสารสนเทศจะเป็นตัวผู้นำชุมชน หรือเจ้าหน้าที่ ๆ เกี่ยวข้องในการลงพื้นที่ที่พบปะกับชาวบ้าน นอกจากนี้ก็จะเป็นสารสนเทศที่ได้จากสื่อมวลชนบ้างเป็นบางครั้งที่สามารถนำความรู้ในเรื่องที่ได้รับมาพูดคุยกับชาวบ้าน ได้ทันที เช่น สารสนเทศเกี่ยวกับเรื่องการเมือง การเลือกตั้ง ที่ผู้นำสามารถนำความรู้ที่ได้จากการติดตามจากสื่อมวลชนมาพูดคุยกับชาวบ้าน ได้ทันที หรือจะเป็นความรู้ที่ได้จากสภากาแพดของหมู่บ้านในตอนเช้าที่เรื่องราวต่าง ๆ จะถูกถ่ายทอดจากคนในชุมชนเพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้นำชุมชนในการรับรู้ข้อมูล ปัญหาต่าง ๆ เพื่อนำไปพูดคุยกับชาวบ้านในเวลาทีลงพื้นที่ที่พบปะประชาชน

เนื้อหาสารสนเทศส่วนใหญ่ก็จะเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทั่ว ๆ ไปที่กำลังเป็นที่กล่าวถึงของคนในสังคม มีเนื้อหาที่ทันสมัยและเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน

1.2.1.1.2 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการป้องกันความขัดแย้งด้วยการเข้าถึงชาวบ้าน

อุปสรรคปัญหาในการเข้าถึงสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของเวลาที่บางครั้งผู้นำชุมชนเองมีเวลาค่อนข้างจำกัดทำให้การเข้าถึงสารสนเทศจากแหล่งต่าง ๆ หรือสื่อรูปแบบต่าง ๆ มีน้อยไม่หลากหลายมาก

1.2.1.2 รูปแบบการป้องกัน : การสร้างคุณค่าในตัวของชาวบ้าน

การสร้างคุณค่าในตัวของชาวบ้านเป็นอีกแนวคิดหนึ่งของผู้นำชุมชนในการเลือกใช้เพื่อการป้องกันความขัดแย้งในชุมชน โดยผู้นำชุมชนในพื้นที่อำเภอเทพาที่มีประสบการณ์แตกต่างกันทั้งที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 4 ปี ประสบการณ์การทำงานเท่ากับ 4 ปีหรือน้อยกว่า 4 ปี เลือกรูปแบบการสร้างคุณค่าในตัวชาวบ้านเหมือนกันนั่นคือ ผู้นำชุมชนที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 4 ปี มีการจัดตั้ง “สภาสันติสุขตำบล” โดยจัดให้มีอาสาสมัครในชุมชน เพื่อให้ชาวบ้านรู้สึกที่ชาวบ้านเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่ต้องรับผิดชอบและปกป้องชุมชนที่ตัวเองอาศัยอยู่ โดยอาสาสมัครชุมชนมีหน้าที่ดำเนินการสอดส่อง สำรวจความเรียบร้อยเพื่อให้เกิดความสงบในชุมชน เตรียมพร้อมรับมือหากมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น

สำหรับผู้นำชุมชนที่มีประสบการณ์การทำงานเท่ากับ 4 ปีหรือน้อยกว่า 4 ปีในพื้นที่อำเภอเทพาก็เลือกใช้วิธีการเดียวกันนั่นคือการสร้างคุณค่าในตัวชาวบ้าน ให้ชาวบ้านมีความรู้สึกที่ตัวเองมีคุณค่าและสามารถสร้างประโยชน์ให้ชุมชนที่อยู่อาศัยได้ โดยผู้นำชุมชนซึ่งมีประสบการณ์การทำงานเท่ากับ 4 ปีหรือน้อยกว่า 4 ปีใช้หลักการปกครองแบบ “ปกครองเสมอภาค” ผู้นำชุมชนใช้ชาวบ้านเป็นศูนย์กลางให้ความสำคัญกับชาวบ้านในลักษณะที่เท่าเทียมกัน โดยขอความร่วมมือกับชาวบ้านในการที่จะช่วยสอดส่องดูแลความสงบสุขในชุมชน ทำให้ชาวบ้านเกิดความรู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่า มีพลังในการที่จะปกป้องชุมชนที่อาศัยของตัวเอง เรื่องราวต่าง ๆ จึงสามารถถ่ายทอดจากชาวบ้านสู่ผู้นำชุมชนเพื่อรับทราบความเคลื่อนไหวตลอดเวลา

นอกจากผู้นำชุมชนในพื้นที่อำเภอเทพาที่มีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันและเลือกใช้วิธีการเดียวกันในการป้องกันความขัดแย้งนั่นคือการสร้างคุณค่าในตัวชาวบ้านแล้ว ผู้นำชุมชนในพื้นที่อำเภอจะนะก็เลือกรูปแบบวิธีการเดียวกัน นั่นคือผู้นำชุมชนที่มีประสบการณ์การทำงานเท่ากับ 4 ปีหรือน้อยกว่า 4 ปีมีการจัดโครงการ “นายกพบปะประชาชน” เพื่อหาทางออกร่วมกันของสังคม โดยผู้นำทำการชี้แจง มูลเหตุปัจจัยต่างๆที่สามารถแก้ไขได้จากข้อเสนอแนะของชาวบ้าน หรือชี้แจงมูลเหตุของปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้จากข้อเสนอแนะของชาวบ้าน เพื่อให้ทุกเรื่องราวทุกข้อเสนอแนะของชาวบ้านได้รับการพิจารณา ทำให้ชาวบ้านมีความรู้สึกที่แนวคิดหรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เสนอแนะเข้าไบนั้นไม่ได้สูญเปล่า แต่เป็นแนวคิดของชาวบ้านที่มีคุณค่าต่อชุมชน เพื่อเป็นกำลังใจในการที่จะให้ชาวบ้านตื่นตัวอยู่ตลอดเวลาและมีแนวคิดที่จะช่วยเหลือชุมชน ปกป้องชุมชน เห็นความสำคัญของตัวเองในการร่วมดูแลชุมชนต่อไป

นอกเหนือจากนี้ในพื้นที่อำเภอเทพา ผู้นำชุมชนซึ่งมีประสบการณ์การทำงานเท่ากับ 4 ปีหรือน้อยกว่า 4 ปี มีแนวทางในการป้องกันความขัดแย้งด้วยการสร้าง “โครงการหมู่บ้านต้นแบบ” โดยใช้ตำบลเทพาเป็นตำบลต้นแบบ มีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆเข้ามาให้ความรู้ให้คำแนะนำในเรื่องชีวิตความเป็นอยู่ในสังคม การปกป้องดูแลช่วยเหลือกันภายในชุมชนและเป็นหูเป็น

คาให้ชุมชน เพื่อให้ชุมชนตำบลเทพาอยู่กันด้วยความสันติ และกลายเป็นชุมชนต้นแบบเพื่อให้ตำบลอื่น ๆ ในอำเภอเทพาได้ใช้หลักการเดียวกันในการอยู่ร่วมกันเพื่อให้เกิดสันติในชุมชนของตัวเองอีกด้วย

1.2.1.2.1 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการป้องกันความขัดแย้งด้วยการสร้างคุณค่าในครัวเรือน

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนเพื่อป้องกันความขัดแย้งของชาวบ้านด้วยการสร้างคุณค่าในตัวของชาวบ้านให้เกิดขึ้นนั้น ผู้นำชุมชนมีกระบวนการแสวงหาสารสนเทศ 2 ลักษณะด้วยกันคือการเข้าร่วมอบรม สัมมนาที่มีหน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้นเพื่อนำความรู้และประสบการณ์นั้น ๆ มาถ่ายทอดให้ชาวบ้านได้รับรู้ นอกจากนี้ยังมีการติดตามข่าวสารจากสื่อมวลชนที่ให้บริการอยู่ทั่วไปไม่ว่าจะเป็นสื่อจากวิทยุ โทรทัศน์หรือหนังสือพิมพ์ก็ตาม

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนพบว่าผู้นำชุมชนเลือกใช้เป็นสารสนเทศที่ได้จากแหล่งสารสนเทศภายนอก คือการเข้าร่วมอบรมของหน่วยงานที่เข้ามาให้ความรู้กับผู้นำในชุมชน นอกจากนี้ก็จะมีสื่อมวลชน ทั้งวิทยุ โทรทัศน์ที่เป็นแหล่งสะสมความรู้ให้กับผู้นำชุมชน ถึงแม้ว่าจะไม่ได้นำมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ทันทีแต่ก็สามารถนำมาประยุกต์กับการทำงานได้บ่อยครั้ง

นอกจากนี้ในรูปแบบของสารสนเทศส่วนใหญ่จะเป็นความรู้ที่สะสมมาจากการอ่านหนังสือ หรือข่าวสารจากวิทยุ โทรทัศน์เพื่อการนำมาพูดคุยกับชาวบ้าน ในวิถีชีวิตที่ต้องอยู่ร่วมกันในชุมชนและให้เกิดความสันติในชุมชน

1.2.1.2.2 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการป้องกันความขัดแย้งด้วยการสร้างคุณค่าในครัวเรือน

อุปสรรคปัญหาในการเข้าถึงสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศไม่พบอุปสรรคปัญหาใด ๆ

1.2.1.3 รูปแบบการป้องกัน : การให้สิทธิที่เท่าเทียมกันของชาวบ้านในชุมชน

สิทธิที่เท่าเทียมกันของชาวบ้านในชุมชนเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ผู้นำชุมชนให้ความสำคัญเพราะการที่ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในชุมชนจะเป็นตัวบ่งบอกว่าชาวบ้านทุกคนในชุมชนมีสิทธิในเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องดีหรือเรื่องที่ไม่ดี การรับผิดชอบต่อชุมชนที่ตัวเองอาศัยอยู่จึงเป็นสิทธิของทุกคนที่ต้องมีบทบาทในการดูแล การปกป้องชุมชนของตัวเอง ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนที่ผู้นำชุมชนให้ความสำคัญกับชาวบ้านในเรื่องของสิทธิที่เท่าเทียมกันได้แก่ ผู้นำชุมชนที่มีประสบการณ์มากกว่า 4 ปีในอำเภอจะนะ ใช้หลักการปกครองลูกบ้านแบบ “หลายความคิดรวมเป็นหนึ่งเดียว” โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการรวบรวมความคิดของชาวบ้านในชุมชนที่ทุกคนสามารถออกสิทธิออกเสียงเพื่อพัฒนาชุมชนของตัวเองให้เกิดความสงบ การนำ

ความคิดที่หลากหลายของชาวบ้านในชุมชนมาประยุกต์และพัฒนาเพื่อให้กลายเป็นแบบแผน เป็นข้อปฏิบัติเพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว เป็นธรรมเนียมข้อปฏิบัติที่สามารถใช้เป็นกฎเกณฑ์ระเบียบของชุมชนต่อไป

นอกเหนือจากแนวคิดของผู้นำชุมชนที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 4 ปีในพื้นที่ อำเภอจะนะ ยังมีแนวความคิดที่เหมือนกันของผู้นำชุมชนที่ให้สิทธิที่เท่าเทียมกันของชาวบ้านในชุมชน นั่นคือแนวคิดของผู้นำชุมชนที่มีประสบการณ์เท่ากับ 4 ปีหรือน้อยกว่า 4 ปีในอำเภอ เทพามีการจัดตั้ง “กฎหมายชุมชน” ซึ่งให้สิทธิชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบ กฎเกณฑ์ข้อปฏิบัติ และกลายเป็นกฎหมายของชุมชนนั้น ๆ โดยกฎหมายชุมชนนั้นจะเกิดขึ้นจากข้อตกลงและยินยอมของชาวบ้านในชุมชนเพื่อให้เป็นที่ยอมรับตรงกันและยึดถือปฏิบัติเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

1.2.1.3.1 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการป้องกันความขัดแย้งด้วยการให้สิทธิที่เท่าเทียมกันของชาวบ้าน

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนเพื่อการป้องกันความขัดแย้งผู้นำชุมชนมีกระบวนการแสวงหาสารสนเทศ ที่แตกต่างกันออกไป ไม่ว่าจะเป็นการแสวงหาด้วยการเข้าร่วมอบรม สัมมนาที่มีหน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น การเข้าไปค้นคว้าจากแหล่งสารสนเทศสถาบันที่มีให้บริการ โดยเฉพาะจากที่ว่าการอำเภอและการติดตามจากสื่อมวลชนทั้งการรับชมรับฟังจากโทรทัศน์ วิทยุและยังรวมไปถึงหนังสือพิมพ์

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนพบว่าผู้นำชุมชนเลือกใช้สารสนเทศเพื่อการป้องกันความขัดแย้งด้วยวิธีการให้สิทธิที่เท่าเทียมกันของชาวบ้านในชุมชนจะมาจากแหล่งสารสนเทศบุคคลเป็นส่วนใหญ่

รูปแบบสารสนเทศก็จะเป็นตัวผู้นำชุมชน ซึ่งมีประสบการณ์ที่หลากหลายที่ได้จากการปฏิบัติงานและการเข้าร่วมอบรม สัมมนารวมถึงการค้นคว้าจากแหล่งสารสนเทศสถาบัน

เนื้อหาสารสนเทศจะเป็นเรื่องของทักษะในการพูดเพื่อจูงใจชาวบ้านหรือเพื่อให้ชาวบ้านมีความรู้สึกคล้อยตามและให้ความร่วมมือกับการปฏิบัติตนและร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการดูแลชุมชนที่ตัวเองอาศัยอยู่

1.2.1.3.2 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการป้องกันความขัดแย้งด้วยการให้สิทธิที่เท่าเทียมกันของชาวบ้าน

อุปสรรคปัญหาในการเข้าถึงสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาในเรื่องของแหล่งสารสนเทศชาวบ้านที่บางครั้ง บางปัญหาชาวบ้านก็ไม่กล้าที่

จะพูดความจริง ผู้นำชุมชนต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจกับชาวบ้านเพื่อให้ชาวบ้านอุ่นใจและพร้อมที่จะบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

1.2.1.4 รูปแบบการป้องกัน : โครงการเรียนรู้ร่วมกัน

โครงการเรียนรู้ร่วมกันเป็นบทบาทผู้นำชุมชนของอำเภอสะบ้าย้อยที่มีประสบการณ์การทำงานเท่ากับ 4 ปีหรือน้อยกว่า 4 ปี โครงการเรียนรู้ร่วมกันเป็นโครงการเรียนรู้ 2 ภาษาเพื่อพี่น้อง 2 เชื้อชาติในชุมชน โดยมีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างพี่น้องไทยพุทธที่สามารถเรียนรู้ภาษาเขมรที่เข้ามาสอนภาษาเขมร หรือพี่น้องมุสลิมก็สามารถเรียนรู้ภาษาไทยจากครูที่เข้ามาสอน โดยหลักสูตรการเรียนการสอนสองภาษานี้จะเป็น โครงการเรียนรู้นอกเวลา ทุกคนสามารถที่จะเข้ามาเรียนรู้เพิ่มเติมได้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย ทั้งนี้เพื่อวัตถุประสงค์หลักนั้นคือการเรียนรู้ภาษาขึ้นต้น ลดปัญหาช่องว่างเรื่องการสื่อสารที่มักจะเกิดการเข้าใจที่คลาดเคลื่อนกันเสมอ บางครั้งการสื่อสารที่เข้าใจผิดก็มักจะนำไปสู่ความขัดแย้งเสมอ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ร่วมกันของหลักสูตร 2 ภาษาจึงเป็นตัวช่วยในการลดปัญหาเรื่องของการสื่อสารได้เป็นอย่างดี

1.2.1.4.1 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการป้องกันความขัดแย้ง โดยการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนคือการเข้าร่วมอบรมสัมมนาแล้วนำประสบการณ์นั้น ๆ มาเป็นแนวทาง นอกจากนี้ยังมีการร่วมพูดคุยกับผู้ที่มีความเชี่ยวชาญจากหน่วยงานภายนอกที่เข้ามาเป็นกลไกในการปฏิบัติงานร่วมกัน การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนสารสนเทศที่ผู้นำชุมชนเลือกใช้ในเรื่องของการจัดการเรียนรู้ 2 ภาษา มาจากแหล่ง สารสนเทศจากหน่วยงานภายนอกคือศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เข้ามาให้การอบรม และมีแหล่งสารสนเทศบุคคล คือผู้เชี่ยวชาญในเรื่องของภาษาที่มาให้คำแนะนำในเรื่องการจัดการเรียนรู้ 2 ภาษา

รูปแบบสารสนเทศส่วนใหญ่จะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ได้จากการเข้าร่วมอบรม สัมมนา และประสบการณ์ที่เคยพบเจอเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในเรื่องของการสื่อสาร

เนื้อหาสารสนเทศส่วนใหญ่จะมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ เนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร

1.2.1.4.2 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการป้องกันความขัดแย้งโดยการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน

อุปสรรคปัญหาในการเข้าถึงสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของเวลาที่ผู้นำชุมชนกับผู้เชี่ยวชาญมีเวลาว่างที่ไม่ค่อยตรงกัน ทำให้การดำเนินการเพื่อพูดคุยบางครั้งก็มีการเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ ทำให้การดำเนินงานล่าช้าลงไปบ้าง

จากบทบาททั้งหมดของผู้นำชุมชนไม่ว่าจะเป็นบทบาทที่ต่อเนื่องมาจากการแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งและจำเป็นต้องป้องกันเพื่อไม่ให้ปัญหาปะทุขึ้นมาอีก หรือจะเป็นการป้องกัน ความขัดแย้งในขณะที่ปัญหา ยังไม่เกิดและชุมชนยังมีความสงบอยู่ก็ตาม พบว่าผู้นำชุมชนในพื้นที่ เสี่ยง 4 อำเภอมีกระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการป้องกันความขัดแย้งในลักษณะ ที่ใกล้เคียงกัน คือ

การแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ผู้นำชุมชนใช้วิธีการพูดคุยกับ ชาวบ้านโดยเฉพาะจากชาวบ้านในสภาาแพ รวมไปถึงการพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้จากเจ้าหน้าที่ ๗ ที่เกี่ยวข้องใกล้ชิด

การเลือกใช้แหล่งสารสนเทศบุคคล นั้นก็คือตัวผู้นำชุมชนเองและเจ้าหน้าที่ ๗ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแหล่งสารสนเทศสื่อมวลชนซึ่งประกอบไปด้วยสื่อ วิทยุ โทรทัศน์และ หนังสือพิมพ์

รูปแบบของสารสนเทศจะเป็นตัวผู้นำชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะด้วยประสบการณ์ การทำงานที่ทำมานาน หรือประสบการณ์ที่ได้จากการเข้าร่วมอบรม สัมมนาหรือประสบการณ์ของ ผู้อื่นที่เข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งการติดตามข่าวสารบ้านเมืองจากสารสนเทศสื่อมวลชน

เนื้อหาสารสนเทศส่วนใหญ่ก็จะมีเนื้อหาทั่วไป เป็นเรื่องราวที่น่าสนใจและสามารถ นำมาใช้เพื่อการพัฒนาชุมชนและป้องกันปัญหาได้

อุปสรรคปัญหาในการเข้าถึงสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศแทบจะไม่มีปรากฏ เพราะส่วนใหญ่จะเลือกใช้สารสนเทศที่เกิดจากประสบการณ์ของผู้นำเป็นส่วนใหญ่ อาจจะพบ อุปสรรคบ้างเพียงเล็กน้อยในเรื่องของข้อจำกัดเรื่องเวลาที่ผู้นำชุมชน ไม่มีเวลาว่างมากนักในการที่ จะเข้าไปค้นคว้าข้อมูล หรือบางครั้งเวลาของผู้นำและเวลาของผู้ที่เกี่ยวข้องจะเข้ามาช่วยเหลือไม่ ตรงกัน เป็นต้น

บทบาท กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนในการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง ปัญหาและอุปสรรค

บทบาทในการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งของผู้นำในพื้นที่เสี่ยง 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา มีรูปแบบที่เหมือนและแตกต่างกันไปตามประสบการณ์การทำงานของผู้นำชุมชนและปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชุมชนแต่ละชุมชน การเยียวยาในพื้นที่ 4 อำเภอเสี่ยงของจังหวัดสงขลา สามารถแบ่งได้ 2 ลักษณะด้วยกัน คือ การเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาความขัดแย้งโดยตรง และการเยียวยาที่เกิดขึ้นโดยที่พื้นที่นั้นไม่ได้มีปัญหความขัดแย้ง แต่เป็นการเยียวยาเพื่อให้ผู้ที่ลำบากหรือผู้ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ มีความรู้สึกว่าได้ช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดในชุมชนและไม่ได้เป็นภาระของชุมชน สามารถสรุปบทบาท กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนในการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง ปัญหาและอุปสรรคได้ดังนี้

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตารางที่ 12 ตารางสรุปประเด็นปัญหาและกระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อ “เยียวยา” ผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหาความขัดแย้ง ปัญหาและอุปสรรค

การเยียวยา	กระบวนการแสวงหาสารสนเทศ	แหล่งสารสนเทศ	รูปแบบสารสนเทศ	ปัญหาและอุปสรรค
1. การเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง				
1.1 การฟื้นฟูจิตใจ	1. การพบปะพูดคุยกับผู้นำชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียง 2. การพูดคุยกับชาวบ้านในชุมชน 3. การติดตามข่าวสารจากสื่อมวลชน 4. การเข้าร่วมอบรม สัมมนา 5. การทัศนศึกษา ดูงาน	1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน 3. แหล่งสารสนเทศสถาบัน ได้แก่ ศูนย์จินดาภรณ์ ศูนย์อดีตน หน่วยงานที่ไปศึกษาดูงาน สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	1. สื่อบุคคล ได้แก่ ผู้นำชุมชน ชาวบ้านในชุมชน วิทยากรที่ให้ ความรู้ในการศึกษาดูงาน เจ้าหน้าที่จากศูนย์อดีตนและศูนย์ จินดาภรณ์ เจ้าหน้าที่จาก สำนักงานป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด 2. สื่อวิทยุ สื่อ โทรทัศน์และสื่อ หนึ่งสื่อพิมพ์ 3. สื่อสิ่งพิมพ์ที่ได้จากการเข้าร่วม อบรม สัมมนา	1. ข้อจำกัดเรื่องเวลาที่ผู้นำ ชุมชนค่อนข้างมีเวลา น้อย ทำให้การเข้าถึง สารสนเทศมีน้อยมาก 2. ความชำนาญด้าน เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์มี น้อยจึงเลือกที่จะใช้ สารสนเทศที่ได้จากการ เข้าร่วมอบรม และ ติดตามข่าวสารความ เคลื่อนไหวจาก สื่อมวลชนมากกว่า
1) การฟื้นฟูจิตใจเยาวชนที่มี ความขัดแย้งภายใน ครอบครัว				
2) การฟื้นฟูจิตใจของเยาวชน ที่มีความขัดแย้งกับกลุ่ม เยาวชนด้วยกัน				
3) การฟื้นฟูจิตใจของ ชาวบ้านผู้ได้รับ ผลกระทบจากปัญหา การแตกแยกทาง ความคิด				
4) การฟื้นฟูจิตใจผู้ได้รับ ผลกระทบจากปัญหา ด้านความมั่นคงในพื้นที่				

ตารางที่ 12 ตารางสรุปประเด็นปัญหาและกระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อ “เยียวยา” ผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหาความขัดแย้ง ปัญหาและอุปสรรค (ต่อ)

การเยียวยา	กระบวนการแสวงหาสารสนเทศ	แหล่งสารสนเทศ	รูปแบบสารสนเทศ	ปัญหาและอุปสรรค
1.2 การสร้างอาชีพ	<ol style="list-style-type: none"> 2. การเข้าร่วมอบรม สัมมนา 3. การทัศนศึกษา ดูงาน 4. การติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวจากสื่อมวลชน 5. การค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แหล่งสารสนเทศสถาบัน ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ใกล้เคียง ศูนย์อำนวยความสะดวกบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2. แหล่งสารสนเทศบุคคล 3. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน 4. แหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ต 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สื่อสิ่งพิมพ์ที่ได้จากการเข้าร่วมอบรม สัมมนา และจากการค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต 2. สื่อบุคคล ได้แก่ ผู้นำชุมชนผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ จาก การดูงาน 3. รูปถ่าย 4. สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์และสื่อหนังสือพิมพ์ 5. สื่ออินเทอร์เน็ต 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ข้อจำกัดเรื่องเวลาของผู้นำชุมชน 2. การทัศนศึกษา ดูงานใช้เวลาน้อยเกินไป
4. การเยียวยาโดยที่ไม่มีผู้ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง				
2.1 ช่วยเหลือคนชรา คนด้อยโอกาส	<ol style="list-style-type: none"> 1. พบปะพูดคุยกับชาวบ้าน 2. ติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวจากสื่อมวลชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สื่อบุคคล ได้แก่ ผู้นำชุมชน ผู้นำชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียง ชาวบ้าน ในชุมชน 2. สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์และสื่อหนังสือพิมพ์ 	ไม่ปรากฏ

1. บทบาทในการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง

จากตารางสรุปประเด็นการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาความขัดแย้ง ปัญหาและอุปสรรค สามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1.1 การเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาความขัดแย้ง

1.1.1 รูปแบบการเยียวยา : การฟื้นฟูจิตใจ

1) การฟื้นฟูจิตใจของเยาวชนที่มีปัญหาครอบครัว

ผู้นำชุมชนในพื้นที่อำเภอเทพาซึ่งนำโดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้นำในอำเภอจะนะซึ่งนำโดยกำนัน มีรูปแบบของการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งในรูปแบบของการฟื้นฟูจิตใจในลักษณะใกล้เคียงกัน คือ ผู้นำของอำเภอเทพาเลือกที่จะเข้าไปพูดคุยกับกลุ่มเยาวชนที่ผ่านการบำบัดยาเสพติดและพูดคุยกับกลุ่มผู้ปกครองของเยาวชนเหล่านั้น ในขณะที่ผู้นำชุมชนในอำเภอจะนะอาศัยหน่วยงานกลางในชุมชนคือศูนย์จิตตากรณีในการที่จะเรียกเยาวชนและผู้ปกครองไปพูดคุยกัน เพื่อให้ผู้ปกครองและเยาวชนเข้าใจซึ่งกันและกัน โดยผู้ปกครองก็จะให้เวลากับบุตรหลานมากขึ้น เพื่อให้เยาวชนรู้สึกว่ามีคนรักและคนห่วงใย เกิดความกลมเกลียวกันในครอบครัว นอกจากนี้ยังทำให้เยาวชนเกิดความรู้สึกอยากที่จะต่อสู้กับตัวเองอีกครั้งเพื่อที่จะกลับเข้าสู่สังคม เป็นคนดีของสังคมต่อไป

2) การฟื้นฟูจิตใจของกลุ่มเยาวชนกับเยาวชน

การฟื้นฟูจิตใจของกลุ่มเยาวชนกับเยาวชนที่มีปัญหาความขัดแย้งเรื่องการลักขโมยและการแบ่งพรรคแบ่งพวก ในพื้นที่อำเภอสะบ้าย้อยมีศูนย์อดีตหรือศูนย์ให้ความเป็นธรรมที่เข้ามาให้การช่วยเหลือกลุ่มเยาวชนที่มีปัญหา ไม่ว่าจะเกิดจากการทะเลาะเบาะแว้งในครอบครัว ในกลุ่มเยาวชนด้วยกัน โดยการนำเยาวชนร่วมพูดคุย ระบายความรู้สึกที่อัดอั้นออกมา เพื่อให้รู้สึกว่ามีผู้ที่คอยรับฟังและคอยช่วยเหลือ นอกจากนี้ศูนย์อดีตยังใช้เป็นที่ไกลเกลี่ยของกลุ่มที่มีปัญหาความขัดแย้ง เป็นศูนย์กลางในการพบปะเพื่อร่วมพูดคุยระหว่างกลุ่มที่มีปัญหาความขัดแย้งกัน รวมทั้งในกรณีที่ชาวบ้านต้องการความช่วยเหลือก็สามารถมาร้องทุกข์เอาไว้ที่ศูนย์อดีตได้ เมื่อเรื่องราวการร้องทุกข์ถูกแจ้งไปที่ผู้นำชุมชนก็จะได้รับการเข้ามาพูดคุยช่วยเหลือต่อไป

ในพื้นที่อำเภอจะนะก็มีศูนย์จิตตากรณีเป็นศูนย์กลางในการเยียวยาจิตใจ เยาวชนที่หลงผิดไปติดยาเสพติดหรือก่อปัญหาวันวายในชุมชน โดยมีเจ้าหน้าที่มาร่วมพูดคุยและให้ความรู้ในเรื่องของการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีคุณค่า และไม่หวนกลับไปพึ่งพายาเสพติดเป็นทางแก้ปัญหาให้กับตัวเองอีก

ในพื้นที่ของอำเภอนาทวีและอำเภอเทพาแม้ว่าจะไม่มีศูนย์ในการไกลเกลี่ยหรือศูนย์ในการให้ความรู้ให้การช่วยเหลือในเรื่องการเยียวยาจิตใจ แต่ผู้นำชุมชนก็ไม่ได้ลด

บทบาทในเรื่องของการเยียวยาจิตใจกลุ่มเยาวชนที่มีปัญหาความขัดแย้ง โดยผู้นำชุมชนทั้ง 2 พื้นที่ ได้แก่นายกองค้การบริหารส่วนตำบลและกำนันรวมทั้งเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมกันจัดกิจกรรมขึ้นมีการเข้าไปร่วมพูดคุยกับเยาวชนเพื่อให้เยาวชนห่างไกลจากยาเสพติด สำหรับเรื่องราวที่ผ่านไปแล้วก็ให้ผ่านไปแล้วกลับตัวกลับใจมาเป็นคนดีของสังคม

3) การฟื้นฟูจิตใจของชาวบ้านผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหาการแตกแยกทางความคิด

การฟื้นฟูจิตใจเป็นรูปแบบหนึ่งของการเยียวยาที่ผู้นำชุมชนเลือกใช้เป็นแนวทางในการเยียวยาจิตใจของชาวบ้านในชุมชนผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากปัญหาความขัดแย้ง โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอสะบ้าย้อยซึ่งจัดเป็นพื้นที่ ๆ มีปัญหาความขัดแย้งเกิดขึ้นมากมาย สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาด้านความมั่นคงในพื้นที่ ดังนั้นการฟื้นฟูจิตใจของคนในชุมชนจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้นำชุมชนให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เช่น ผู้นำชุมชนที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 4 ปีในพื้นที่อำเภอสะบ้าย้อย จัดให้มีการฟื้นฟูจิตใจของผู้ที่ได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะในกลุ่มของสตรีหม้ายที่สูญเสียสามีจากสถานการณ์ความไม่สงบ รวมถึงสตรีที่สูญเสียบุตรหลานจากสถานการณ์ความไม่สงบ โดยรูปแบบการฟื้นฟูจิตใจของกลุ่มสตรีดังกล่าวข้างต้นนั้นผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ จะลงพื้นที่เข้าเยี่ยมเยียน และร่วมพูดคุยกับกลุ่มสตรีผู้สูญเสีย รับฟังเรื่องราวความเดือดร้อนและความหวาดกลัวที่เกิดขึ้นในชีวิตเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับชีวิต รวมทั้งการสร้างความรู้สึกให้กับกลุ่มสตรีผู้สูญเสียให้มีความรู้สึกว่าตัวเองไม่ได้อยู่อย่างโดดเดี่ยว ไม่ได้ถูกทอดทิ้งจากบุคคลในชุมชนและไม่ได้เผชิญชีวิตอยู่เพียงลำพัง โดยยังมีทุกคนร่วมอยู่เคียงข้างพร้อมให้การดูแล และช่วยเหลือเสมอ บางครั้งก็มีการพาไปดูงานนอกพื้นที่เพื่อเป็นการเปิดโลกทัศน์และลืมเรื่องราวร้าย ๆ ที่เกิดขึ้น

สำหรับในพื้นที่อำเภอจะนะก็มีรูปแบบการฟื้นฟูจิตใจของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาความขัดแย้งเช่นเดียวกัน และเป็นรูปแบบการทำงานของผู้มีประสบการณ์การทำงานที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 4 ปีหรือเท่ากับ 4 ปีด้วยเช่นกัน คือการฟื้นฟูจิตใจของกลุ่มชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาโครงการก่อสร้างท่อก๊าซไทย-มาเลย์ ถึงแม้ว่าโครงการท่อก๊าซไทย-มาเลย์จะจบสิ้นไปแล้วแต่ยังมีความขัดแย้งอยู่ในใจของกลุ่มชาวบ้านที่ไม่เห็นด้วย ดังนั้นผู้นำชุมชนจึงเลือกที่จะเข้าไปพูดคุยกับชาวบ้าน เพื่อให้ชาวบ้านรู้สึกผ่อนคลายจากสถานการณ์ความตึงเครียดที่เข้ามารบกวนจิตใจ พุดคุยให้ชาวบ้านรู้สึกปลอดโปร่ง และไม่ให้ปัญหาความขัดแย้งในใจของชาวบ้านเข้ามาทำลายการดำเนินชีวิตที่สงบสุขของชาวบ้านได้

4) การฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหาด้านความมั่นคงในพื้นที่

การฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหาด้านความมั่นคงในพื้นที่ไม่ว่าจะมีสาเหตุมาจากความหวาดระแวงหรือการข่มขู่ของแนวร่วมจะมีลักษณะเดียวกันกับการเยียวยาผู้

ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาการแตกแยกทางความคิดนั้นเพราะมีสาเหตุมาจากปัญหาเดียวกันคือ ปัญหาด้านความมั่นคงในพื้นที่ ดังนั้นการฟื้นฟูจิตใจของคนในชุมชนจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้นำชุมชนให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ทุกพื้นที่ ๆ เกิดปัญหาขึ้นมาจะมีรูปแบบวิธีการที่เข้าไปเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบเหมือน ๆ กัน คือการจัดให้มีการฟื้นฟูจิตใจของผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยเฉพาะในกลุ่มของสตรีหม้ายที่สูญเสียสามีจากสถานการณ์ความไม่สงบ รวมถึงสตรีที่สูญเสียบุตรหลานจากสถานการณ์ความไม่สงบ โดยมีผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ ลงพื้นที่เข้าเยี่ยมเยียนร่วมพบปะพูดคุยกับกลุ่มสตรีผู้สูญเสีย เพื่อไม่ให้กลุ่มสตรีเหล่านั้นมีความรู้สึกโดดเดี่ยวท้อแท้

1.1.1.1 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นการร่วมพบปะพูดคุยกับผู้นำชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียงรวมไปถึงการพบปะพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ ๆ เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ผู้นำชุมชนยังมีการติดตามข่าวสารจากสื่อวิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ที่มีบริการแทบจะทุกพื้นที่ และประการสุดท้ายคือการเข้าร่วมอบรม สัมมนาเพื่อรับความรู้และนำมาประกอบการตัดสินใจในการทำงาน

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชน ผู้นำเลือกใช้ในการฟื้นฟูจิตใจของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาความขัดแย้งจะเป็นแหล่งสารสนเทศบุคคลซึ่งก็คือผู้นำชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ก็จะมีแหล่งสารสนเทศสื่อมวลชนที่ผู้นำเลือกใช้เพื่อติดตามข่าวสารทั่ว ๆ ไป สำหรับเป็นความรู้ในการปฏิบัติหน้าที่

รูปแบบสารสนเทศจะเป็นตัวผู้นำชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นส่วนใหญ่ รวมถึงข่าวสารความรู้จากสื่อมวลชน และเอกสารสิ่งพิมพ์ที่ได้จากการเข้าร่วมอบรม สัมมนา

เนื้อหาสารสนเทศส่วนใหญ่จะเป็นเทคนิคและวิธีการในการลงพื้นที่เพื่อร่วมพูดคุยกับชาวบ้านเพื่อสร้างความอบอุ่น ค้นหาให้ชาวบ้านและช่วยให้ชาวบ้านไม่รู้สึกว่าถูกสังคมทอดทิ้ง

1.1.1.2 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง

อุปสรรคปัญหาในการเข้าถึงสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศเนื่องจากส่วนใหญ่เป็นประสบการณ์ของผู้นำชุมชนเอง และเป็นบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ อยู่แล้ว ปัญหาเรื่องการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศของผู้นำชุมชนจึงไม่ปรากฏ จะมีบ้างก็ในเรื่องของข้อจำกัดเวลาที่ไม่สามารถให้ความสำคัญกับการเข้าถึงสื่อสิ่งพิมพ์ในลักษณะของหนังสือหรือวารสารได้ และรวมถึงสื่ออินเทอร์เน็ตที่ไม่ค่อยมีความชำนาญมากนัก

1.1.2 รูปแบบการเยียวยา : การสร้างอาชีพ

การสร้างอาชีพเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่ผู้นำชุมชนในพื้นที่อำเภอสะบ้าย้อยเลือกใช้ในการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบ นั้นเพราะการสร้างอาชีพให้กับชาวบ้านผู้ได้รับผลกระทบจะช่วยให้ชาวบ้านลดสภาวะความเครียด บรรเทาอาการคิดมากจากการสูญเสีย หรือความเดือดร้อนที่ได้รับ ช่วยให้จิตใจจดจ่อกับอาชีพ ทำให้ลืมเรื่องเลวร้าย ได้เร็วยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้ชาวบ้านมีอาชีพมีงานทำที่สร้างรายได้เลี้ยงดูตัวเองได้ เพราะผู้ที่ได้รับผลกระทบบางรายเมื่อสูญเสียบุคคลในครอบครัว โดยเฉพาะผู้สูญเสียที่เป็นกลุ่มแม่บ้าน เมื่อต้องสูญเสียผู้นำครอบครัวก็ไม่สามารถเลี้ยงดูตัวเองได้เพราะไม่เคยทำงาน มีแต่หัวหน้าครอบครัวที่คอยหาเลี้ยงตลอดมา การสร้างอาชีพให้กับคนกลุ่มนี้จึงเป็นช่องทางเพื่อการทำมาหากินเลี้ยงชีพตัวเองและหาเลี้ยงคนในครอบครัวแทนหัวหน้าครอบครัวที่จากไปได้เป็นอย่างดี

1.1.2.1 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการเยียวยาเพื่อการสร้างอาชีพ

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ผู้นำใช้วิธีการเข้าร่วมอบรม สัมมนา และการทัศนศึกษาจากแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มผู้นำบางส่วนที่เลือกใช้การเข้าถึงข้อมูลด้วยการแสวงหาสารสนเทศจากแหล่งอินเทอร์เน็ต รวมไปถึงการติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวจากสื่อวิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์เพื่อนำมาประยุกต์ใช้เป็นประสบการณ์ในการทำงาน

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนมาจากแหล่งสารสนเทศบุคคลและแหล่งสารสนเทศจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ผู้นำชุมชนได้ไปศึกษาดูงาน ได้เข้าร่วมอบรม สัมมนา เช่น การดูงานในส่วนของการจัดการบริหารส่วนตำบลในจังหวัดใกล้เคียง หรือการอบรมที่จัดโดยศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้รวมทั้งแหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้ค้นคว้าสถานที่ดูงานเพื่อนำมาถ่ายทอดเรื่องการสร้างอาชีพให้ชาวบ้าน

รูปแบบสารสนเทศจะเป็นตัวผู้นำชุมชนความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการทำงาน การศึกษาดูงาน รวมไปถึงสื่อสิ่งพิมพ์ หรือสารสนเทศในลักษณะของสื่ออื่น ๆ เช่น ผู้นำชุมชนนำตัวอย่าง เช่น รูปภาพ รูปถ่าย ที่ได้จากการดูงานมาให้ชาวบ้านศึกษาเพื่อหารูปแบบและวิธีการที่จะสร้างงานให้กับชาวบ้านในชุมชน

เนื้อหาสารสนเทศโดยส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องราวความรู้ทั่ว ๆ ไปและเป็นเรื่องของการสร้างงาน สร้างอาชีพให้กับชาวบ้าน

1.1.2.2 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการเยียวยาเพื่อการสร้างอาชีพ

อุปสรรคปัญหาในการเข้าถึงสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของเวลาที่มีจำกัด บางครั้งการไปดูงานใช้เวลาไม่น้อยเกินไป ไม่คุ้มค่ากับการเดินทางที่ยาวนาน

1.2 การเยียวยาโดยที่ไม่มีผู้ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง

1.2.1 รูปแบบการเยียวยา

นอกเหนือจากการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาความขัดแย้งข้างต้นแล้ว การเยียวยาผู้ที่ไม่ได้รับความขัดแย้งในชุมชนก็มีเช่นกัน เป็นการกล่าวถึงโดยนายกองค์การบริหารส่วนและกำนันตำบลประกอบ อำเภอนาทวี โดยการให้ชาวบ้านช่วยเยียวยาตนเอง เช่น การรวมกลุ่มกันบริจาคสิ่งของให้คนในชุมชนที่ยากไร้ หรือคอยโอกาส รวมทั้งการช่วยเหลือคนแก่ คนชราในชุมชนที่ไม่มีลูกหลานคอยดูแลด้วยการจัดหาสิ่งอุปโภคบริโภค และให้ความช่วยเหลือเท่าที่สามารถช่วยเหลือได้ เป็นต้น

1.2.2 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการเยียวยาโดยที่ไม่มีผู้ได้รับ

ผลกระทบ

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นการเข้าร่วมพบปะพูดคุยกับชาวบ้านและกรรมการในชุมชนเพื่อรับทราบปัญหาและหาแนวทางในการแก้ไขและช่วยเหลือเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ก็จะเป็นการติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวจากสื่อมวลชนไม่ว่าจะเป็นสื่อจากวิทยุ โทรทัศน์รวมถึงหนังสือพิมพ์

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนในการเยียวยาผู้ที่ไม่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งซึ่งเป็นการเยียวยาผู้ที่มีความเป็นอยู่ลำบาก ผู้นำชุมชนเลือกใช้แหล่งสารสนเทศบุคคลเป็นส่วน นอกจากนี้ก็จะมีแหล่งสื่อมวลชน ซึ่งประกอบไปด้วยวิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์

รูปแบบสารสนเทศส่วนใหญ่คือตัวของผู้นำชุมชน รวมไปถึงสื่อสิ่งพิมพ์อย่างหนังสือพิมพ์รายวัน

เนื้อหาสารสนเทศก็จะเป็นเรื่องของารชักจูงชาวบ้านให้เกิดความเมตตา มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่คนอื่นที่ลำบากกว่าเรา โดยใช้ทักษะในการพูดชักจูงซึ่งเกิดจากประสบการณ์ในการทำงาน การฟังคนอื่นพูด รวมไปถึงการติดตามข่าวคราวความเคลื่อนไหวจากสื่อต่าง ๆ เพื่อนำไปประกอบในการปฏิบัติหน้าที่

1.2.3 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการเยียวยาโดยที่ไม่มีผู้ได้รับผลกระทบ

อุปสรรคปัญหาในการเข้าถึงสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศไม่ปรากฏในการเยียวยาผู้ที่ไม่ได้รับผลกระทบจากปัญหาความขัดแย้ง

จากบทบาทในการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาความขัดแย้งและการเยียวยาผู้ที่ไม่ได้รับผลกระทบจากปัญหาความขัดแย้งที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นนั้น พบว่า

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบและผู้ที่ไม่ได้รับผลกระทบ ผู้นำชุมชนใช้วิธีการพบปะพูดคุยกับชาวบ้านและเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อรับทราบปัญหาและหาแนวทางรวมทั้งวิธีการช่วยเหลือหรือการเยียวยา นอกจากนี้ผู้นำชุมชนยังเลือกใช้วิธีการเข้าร่วมอบรม สัมมนาที่มีหน่วยงานจากภายนอกเข้ามาจัดอบรมและยังรวมไปถึงการทัศนศึกษาดูงานจากสถานที่ต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นประสบการณ์ในการถ่ายทอดให้ชาวบ้านได้รับทราบ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มผู้นำบางกลุ่มเลือกใช้วิธีการค้นคว้าสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ตบ้างเล็กน้อย

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ที่ผู้นำเลือกใช้จะมีแหล่งสารสนเทศบุคคลเป็นส่วนใหญ่ รองลงมา ก็จะเป็นแหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน และแหล่งสารสนเทศอื่น ๆ ที่เข้ามาให้ความรู้ ให้การอบรม รวมถึงแหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์คืออินเทอร์เน็ตที่ให้บริการข้อมูลในเรื่องที่ผู้นำชุมชนสนใจ โดยมีเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานทำการค้นคว้ามานำเสนอ

รูปแบบสารสนเทศนอกจากจะเป็นประสบการณ์ของผู้นำชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นทหาร ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ ยังมีสารสนเทศในลักษณะของสื่อสิ่งพิมพ์ เอกสารจากการอบรม การสัมมนา รูปถ่ายจากการศึกษาดูงาน เอกสารจากอินเทอร์เน็ต รวมไปถึงป้ายประกาศจากที่ว่าการอำเภอ

เนื้อหาสารสนเทศส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องทั่ว ๆ ไป ไม่ว่าจะเป็นทักษะการพูดให้บุคคลคล้อยตาม สถานที่น่าสนใจ รวมไปถึงการสร้างงาน สร้างชีพ

อุปสรรคปัญหาในการเข้าถึงสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศพบได้ 3 ลักษณะคือ ประการแรก ข้อจำกัดในเรื่องของเวลาที่ผู้นำชุมชนมีเวลาค่อนข้างน้อย การเข้าถึงสารสนเทศในลักษณะของหนังสือ วารสารอื่น ๆ จึงค่อนข้างมีน้อย ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับหนังสือ เอกสารที่ใช้บ่อย ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่มากกว่า ประการที่สองคือการศึกษาดูงานภายนอกสถานที่ในแต่ละครั้งน่าจะให้มีเวลามากกว่านี้เพราะจะได้เก็บรายละเอียดต่าง ๆ ได้ครบถ้วน และประการสุดท้ายคือความชำนาญในเรื่องของเทคโนโลยีที่ค่อนข้างมีน้อยมาก ๆ ในตัวของผู้นำชุมชนรวมถึงเทคโนโลยีที่มีใช้ในหน่วยงานก็ค่อนข้างเก่า

บทบาท กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนในการติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้ง ปัญหาและอุปสรรค

บทบาทในการติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนใน 4 อำเภอเสี่ยงของจังหวัดสงขลาที่มีปัญหาความขัดแย้งแตกต่างกันไปตามแต่ละพื้นที่ซึ่งได้รับการแก้ไขปัญหาไปแล้วนั้น ผู้นำชุมชนจำเป็นต้องมีการติดตามและการประเมินผลจากการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งดังกล่าว เพื่อติดตามว่าผลจากการแก้ไขปัญหานั้นเกิดขึ้นประสบความสำเร็จหรือไม่อย่างไร หรือผลจากการป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่ได้จัดแนวทางในการป้องกันปัญหานั้นยังก่อให้เกิดปัญหาเดิม ๆ ขึ้นมาอีกหรือ ไม่มีปัญหาเกิดขึ้นมาอีกแล้วซึ่งบทบาทในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้งของผู้นำชุมชนจะเป็นบทบาทต่อเนื่องจากการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง การป้องกันปัญหาคความขัดแย้ง รวมถึงการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งต่าง ๆ ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้ง สามารถสรุปบทบาท กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนเพื่อการติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้ง ปัญหาและอุปสรรคได้ดังนี้

ตารางที่ 13 ตารางสรุปประเด็นปัญหาและกระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อ “ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้ง” ปัญหาและอุปสรรค

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน	กระบวนการแสวงหาสารสนเทศ	แหล่งสารสนเทศ	รูปแบบสารสนเทศ	ปัญหาและอุปสรรค
1. การติดตามและประเมินผล การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการความขัดแย้ง จากการทะเลาะเบาะแว้ง ระหว่างเยาวชนกับเยาวชน	1. ติดตามพฤติกรรมของเยาวชน โดยมีคนในชุมชนเป็นคน รายงานความประพฤติให้ผู้นำ ชุมชนทราบ	1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสถาบัน ได้แก่ ศูนย์อดีตเงิน จินดาภรณ์	1. สื่อบุคคล ได้แก่ คนในชุมชน เช่น พ่อแม่ ญาติพี่น้องที่คอย บอกความเคลื่อนไหวและ พฤติกรรมของเยาวชน เจ้าหน้าที่ศูนย์อดีตเงิน เจ้าหน้าที่ศูนย์จินดาภรณ์ 2. สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือวารสาร	ไม่ปรากฏ
2. การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้งจากการรุก ด้ำที่ดินสาธารณประโยชน์	1. การสอบถามข้อมูลจากที่ว่าการอำเภอ 2. ขอข้อมูลจากหน่วยงานที่ดินในเขตพื้นที่อำเภอหาดใหญ่	1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสถาบัน ได้แก่ ที่ว่าการอำเภอ ที่ดินจังหวัด	1. สื่อบุคคล ได้แก่ ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าจากที่ว่าการอำเภอ เจ้าหน้าที่จากที่ดินจังหวัด 2. สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ เอกสารต่าง ๆ	1. การเข้าถึงตัวเจ้าหน้าที่ล่าช้า

ตารางที่ 13 ตารางสรุปประเด็นปัญหาและกระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อ “ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้ง” ปัญหาและอุปสรรค (ต่อ)

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน	กระบวนการแสวงหาสารสนเทศ	แหล่งสารสนเทศ	รูปแบบสารสนเทศ	ปัญหาและอุปสรรค
3. การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้งจากปัญหาสิ่งแวดล้อม 3.1) ปัญหาขยะ	1. ชาวบ้านที่เป็นอาสาสมัครมารายงานให้ผู้ริเริ่มชุมชนทราบ 2. ค้นคว้าข้อมูลเดิมที่เก็บไว้ก่อนหน้า	1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสถาบัน	5. สื่อบุคคล ได้แก่ ตัวแทนชาวบ้านที่รายงานความเข้าใจให้ผู้ริเริ่มชุมชนรับทราบ 6. สื่อสิ่งพิมพ์จากที่ทำงาน	1. การเข้าถึงสื่อสิ่งพิมพ์เดิมที่เก็บไว้บางครั้งใช้เวลานานเพราะไม่ได้เก็บไว้อย่างเป็นระบบ หรือมีการเคลื่อนย้าย
4. การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้งด้านอื่น ๆ 4.1) ความไม่เท่าเทียมกันในสังคมและความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	1. ผู้ริเริ่มชุมชนลงพื้นที่ติดตามด้วยการสอบถามจากชาวบ้าน 2. การติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวจากสื่อมวลชน	1. แหล่งสารสนเทศบุคคล 2. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน	1. สื่อบุคคล ได้แก่ ผู้ริเริ่มชุมชนและชาวบ้านในชุมชน 2. สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์และสื่อหนังสือพิมพ์	ไม่ปรากฏ

1. บทบาทในการติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้ง จากตารางสรุปประเด็นการติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้ง ปัญหาและอุปสรรค สามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1.1 รูปแบบในการติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้ง

1.1.1 บทบาทในการติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้งจากการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างเยาวชนกับเยาวชน

พบว่าบทบาทในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้งในกรณีที่มีเหตุการณ์ทะเลาะกันของกลุ่มเยาวชนกับเยาวชนไม่ว่าจะมีที่มาจากสาเหตุของยาเสพติดหรือการแบ่งพรรคแบ่งพวกแสดงความเป็นเจ้าถิ่นก็ตาม เป็นการกล่าวถึงโดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและกำนันในพื้นที่อำเภอจะนะ อำเภอเทพา และอำเภอนาทวี ในเบื้องต้นผู้ที่ทำหน้าที่ในการติดตามคือกำนัน ในหมู่บ้านซึ่งมีทั้งผู้นำที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 4 ปีและน้อยกว่า 4 ปี

รูปแบบของการติดตามจะอาศัยชาวบ้านในชุมชนเป็นคนรายงานพฤติกรรมของกลุ่มเยาวชนว่าภายหลังจากการนำเยาวชนเข้ารับการบำบัดเรื่องยาเสพติด หรือการฟื้นฟูจิตใจแล้ว เยาวชนกลุ่มนั้นยังหันกลับไปยุ่งกับยาเสพติดอีกหรือไม่ หรือว่าเยาวชนกลุ่มนั้นยังรวมตัวกันเพื่อก่อให้เกิดปัญหาขึ้นมาอีกหรือไม่ เมื่อกำนันรับทราบการรายงานจากชาวบ้านในชุมชน ก็จะมีการนำเสนอให้หน่วยงานถัดไปรับทราบซึ่งส่วนใหญ่ก็จะเป็นการรายงานในที่ประชุมประจำเดือนของชุมชนซึ่งประกอบไปด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงเจ้าหน้าที่ ๆ เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้น ๆ ผลสรุปที่ได้แต่ละครั้งอาจจะมีทั้งที่ประสบผลสำเร็จและไม่ประสบผลสำเร็จทำให้ผู้นำชุมชนใช้กรณีของกลุ่มเยาวชนเหล่านั้นในการที่จะปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการป้องกันความขัดแย้งรวมถึงการเยียวยาผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนเพื่อให้การทำงานของผู้นำชุมชนบรรลุผลสำเร็จ

1.1.2 บทบาทในการติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้งในกรณีการรุกป่าที่คิน紗ธารณประโยชน์

พื้นที่紗ธารณประโยชน์ใน 4 อำเภอเสี่ยงของจังหวัดสงขลา มีเป็นจำนวนมากและเป็นตัวก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่เสมอ แม้ว่าจะมีการนำเสนอเรื่องราวเพื่อขอให้ออกโฉนดที่ดินให้ชาวบ้านมีสิทธิในการครอบครองที่ดินเพื่อทำมาหากิน โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอสะบ้าย้อย ผู้นำชุมชนมีการนำเสนอกับหน่วยงานของรัฐเพื่อขอให้ออกโฉนด“โดยชุมชน เพื่อชุมชน ของชุมชน”แล้วก็ตาม แต่มักจะมีปัญหาการกระทบกระทั่งระหว่างชาวบ้านและเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่บ่อยครั้ง

รูปแบบของการติดตามผู้นำชุมชนซึ่งจะเป็นบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จะเป็นผู้ติดต่อกับหน่วยงานที่ดินที่เกี่ยวข้องในกรณีของที่ดิน 4 อำเภอเสี่ยงของจังหวัดสงขลาจะเป็นการติดตามจากกรมที่ดินในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ ผู้นำชุมชนต้องคอยติดตามเรื่องราวที่นำเสนอเข้าสู่หน่วยงานของรัฐเพื่อขอออกโฉนดที่ดินมาแจ้งให้ชาวบ้านทราบเป็นระยะ ๆ เพื่อลดความกังวลใจของชาวบ้าน ในขณะที่เดียวกันก็เป็นการกระตุ้นให้ทางรัฐบาลเล็งเห็นปัญหาและให้การช่วยเหลืออย่างเร่งด่วนเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

1.1.3 บทบาทในการติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้งจากปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

1) ปัญหาขยะ

ในพื้นที่อำเภอนะจะซึ่งมีปัญหาสิ่งแวดล้อมในเรื่องของขยะ ได้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้ง ที่เกิดขึ้นระหว่างชาวบ้านกับโรงแยกก๊าซในชุมชน

รูปแบบการติดตามจะมีตัวแทนของชาวบ้านในการติดตามการดำเนินงานของโรงแยกก๊าซว่ามีการจัดการกับขยะที่เหลือจากโรงแยกก๊าซตามที่ตกลงกันเอาไว้หรือไม่และมีการจัดการอย่างต่อเนื่องหรือไม่เพื่อนำผลไปรายงานให้ผู้นำชุมชนทราบ โดยชาวบ้านนำผลการติดตามไปรายงานให้กับผู้นำในชุมชนที่ใกล้ชิดชาวบ้านนั้นก็คือกำนัน ในขณะที่เดียวกันกำนันก็จะนำผลการติดตามจากชาวบ้านไปรายงานให้หน่วยงานที่สังกัดรับทราบ โดยส่วนใหญ่จะเป็นการรายงานในที่ประชุมประจำเดือนที่ทางอำเภอจัดขึ้นทุก ๆ เดือน

1.1.4 บทบาทในการติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้งจากปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในสังคมและความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

บทบาทในการติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้งจากปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในสังคมและความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นบทบาทของกำนันในพื้นที่ตำบลเกาะสะบ้า อำเภอเทพา ซึ่งเกิดปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในสังคมและความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ในชุมชน

รูปแบบการติดตามและประเมินจะใช้การติดตามหลังจากมีการจัดกิจกรรมให้ผู้ที่อาศัยอยู่เดิมและผู้เข้ามาอยู่อาศัยใหม่มีการทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อลดความตึงเครียด โดยใช้วิธีการลงพื้นที่สอบถามชาวบ้านด้วยตัวเองถึงความรู้สึกที่มีต่อเพื่อนบ้าน ใกล้เคียง รวมทั้งความรู้สึกต่อเจ้าหน้าที่ ๆ เข้ามาในชุมชน ว่ามีความรู้สึกที่เปลี่ยนไปในทิศทางใดเพื่อหาทางออกร่วมกันอีกครั้ง เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนด้วยความเป็นหนึ่งเดียวกัน

จากบทบาทในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้งจะพบว่าผู้ที่มีบทบาทในการติดตามและประเมินผลจะเป็นกลุ่มของผู้นำชุมชนโดยตรง และกลุ่มของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการติดตาม ไม่ว่าจะเป็นคนในครอบครัว เพื่อนบ้านหรือผู้ใกล้ชิด

รูปแบบในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้งมี 2 ลักษณะ คือการใช้บุคคลอื่นในการติดตามเพื่อมารายงานให้ผู้นำชุมชนทราบ เช่นมีคนในครอบครัวหรือเพื่อนบ้านใกล้เคียงมาให้ข้อมูลถึงผลของการดำเนินงาน ในขณะเดียวกันผู้นำชุมชนก็จะนำไปรายงานให้หน่วยงานที่สังกัดรับทราบอีกครั้งหนึ่ง

รูปแบบที่ 2 ที่ใช้ในการติดตาม คือการติดตามโดยตัวผู้นำชุมชนเอง ไม่ว่าจะเป็นการลงพื้นที่หรือการประสานงานเช่น พื้นที่อำเภอเทพา และอำเภอสะบ้าย้อย ผู้นำชุมชนมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้งด้วยตัวเอง นั่นคือ ผู้นำชุมชนในพื้นที่อำเภอสะบ้าย้อยจะติดตามปัญหาการรुकกล้าที่คินสาธารณประโยชน์ในเรื่องของการขอให้ ออกโฉนดที่ดินเพื่อชุมชนด้วยตนเอง ในขณะเดียวกันผู้นำชุมชนในพื้นที่อำเภอสะบ้าย้อยจะมีการติดตามกลุ่มเยาวชนผู้ที่ได้รับการบำบัดจากปัญหายาเสพติดด้วยตัวเองเช่นกัน โดยการพูดคุยกับเยาวชนและผู้ปกครองเพื่อสอบถามการดำเนินชีวิตภายหลังจากการได้รับการบำบัดว่าเป็นไปในทิศทางใด เพื่อที่ผู้นำจะได้นำข้อมูลที่ได้รับนั้นมาพิจารณาและปรับปรุงเพื่อให้การแก้ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ประสบความสำเร็จมากที่สุด

นอกจากนี้ในการติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้งพบว่าการใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นการใช้สารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศบุคคล ไม่ว่าจะเป็นตัวของผู้นำชุมชนเองหรือผู้ที่มีบทบาทในการติดตามที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมไปถึงแหล่งสารสนเทศของหน่วยงานที่ผู้นำชุมชนสังกัดอยู่ และแหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน

1.2 กระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้ง

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของผู้นำชุมชนจะเป็นการติดตามข่าวสารจากสื่อวิทยุและโทรทัศน์เพื่อสะสมเป็นประสบการณ์สำหรับประกอบการทำงาน นอกจากนี้มีการค้นคว้าเพิ่มเติมจากข้อมูลเดิมที่ถูกรวบรวมเอาไว้จากหน่วยงานของตนเอง และรวมไปถึงการพูดคุยกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการติดตามและประเมินผลความขัดแย้ง ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มชาวบ้านหรือกลุ่มผู้ประกอบการ

การใช้สารสนเทศของผู้นำชุมชนมีความหลากหลายแตกต่างกันออกไปโดยพิจารณาจากรูปแบบของสารสนเทศจะเป็นตัวผู้นำชุมชน ซึ่งมีความรู้และประสบการณ์รวมไปถึงผู้ที่

เกี่ยวข้องกับการติดตามและประเมินความขัดแย้ง นอกจากนี้ยังมีสื่อสิ่งพิมพ์จากเอกสารที่ได้จัดเก็บรวบรวมไว้จากการป้องกันปัญหา การแก้ไขปัญหาซึ่งเป็นผลงานขององค์กร รวมถึงความรู้จากสื่อวิทยุ โทรทัศน์และสื่อหนังสือพิมพ์ที่ผู้นำเลือกใช้เพื่อเป็นคลังความรู้ของตัวผู้นำ

เนื้อหาสารสนเทศจะเป็นเรื่องทั่ว ๆ ไปที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานด้านการจัดการความขัดแย้ง การป้องกันความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมาแล้ว เพื่อนำเนื้อหาสารสนเทศนั้นมาทบทวนและใช้ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้ง

1.3 อุปสรรคหรือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการแสวงหาและการใช้สารสนเทศในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้ง

อุปสรรคปัญหาในการเข้าถึงสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศจากการติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้ง ไม่พบปัญหาและอุปสรรค

Prince of Songkla University
Pattani Campus